Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

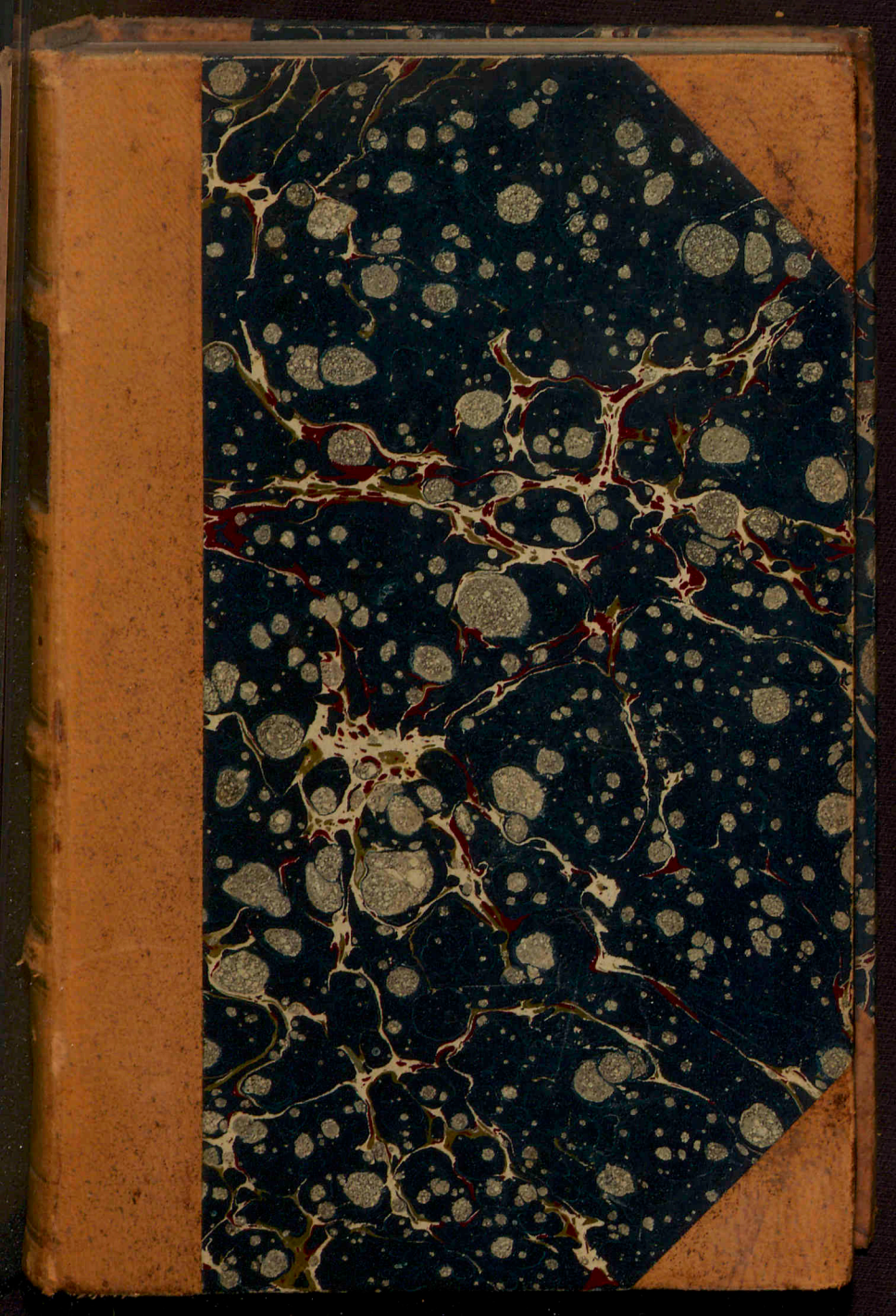
Forfatter(e) | Author(s):	Krag, Thomas Peter.
Titel | Title:	Ulf Ran : Roman.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Gyldendalske Boghandels Forlag (F. Hegel & Søn), 1897
Fysiske størrelse | Physical extent:	236 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57.193.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130024105191

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

ULF RAN

THOMAS P. KRAG

ULF RAN

ROMAN

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOCHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1897.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

I.

Jeg holder meget af at beundre de gamle Kar af Sølv og Guld, som findes udstillede i de Kramboder, hvor gamle og sjældne Ting sælges. Mange af disse har tilhørt Folk, hvis Navne jeg kjender. „Se her, kan saaledes Kjøbmanden sige, her ser I et Bæger, som har tilhørt Hans Højærværdighed Domprovsten ved Trinitatis, se hvor det er godt bevaret. Jeg ved fra en, der kom meget i Provstens Hus, at han kun brugte det ved Jul og ved Paaske."

Og jeg tager Bægeret af Kjøbmandens Haand og betragter det med megen Interesse, og i Tankerne synes jeg at se, hvor det stod omhyggeligt i lange Tider paa en Hylde i Skabet for at tages ned de to Gange om Aaret til Domprovstens Vederkvægelse.

Men medens jeg i Tankerne ser dette, siger Kjøbmanden til mig: „Men se nu

dette . . . Det har tilhørt Enken efter en Officer . . . jeg nævner ikke Navnet . . . hun lever nemlig endnu. Hun solgte det en sen Aften, og hun gik med Slør. Hun var vistnok i Trang."

Og jeg sætter Domprovstens Bæger tilbage og tager Enkens Bæger i Øjesyn. Det er ikke særlig pragtfuldt; men det har vel engang glædet den, som fik det. Jeg tænker paa, at Enken maaske gav sin afdøde Mand det Bæger i deres Forlovelsesdage, og at han drak sin unge Kjærligheds Skaal af det.

Men medens mit Sind ved disse Tanker bliver blødt og medens jeg synes at fornemme en Duft som af gamle Roser, siger Kjøbmanden, medens han tager et tredie Bæger frem: „Men se nu dette! kjøb det og brug det i Skabet blandt Glasvarerne, thi det vil pryde. Det er et durabelt Bæger. Det blev smedet for over halvandet Hundred Aar siden efter Bestilling af Hattemagernes Laug. Det var nok deres Oldermand, der fik det som Hædersgave. Se her staar en Hat med en Laurbærkrans over . . . Han var nok en munter Mand den Oldermand, for under har han skrevet Luthers Vers om, at den som ikke elsker Kvinder, Vin og Sang, han bliver en Nar, saalænge han lever.

Jeg sætter nu Enkens Bæger bort og betragter Oldermandens. Det blev nok brugt oftere end ved Jul og ved Paaske, thi her og der er det ganske slidt. Jeg ser den gamle Hattemager drikke sig drukken af det, og jeg hører ham synge Luthers glade Vers.

Men naar jeg omhyggeligt har betragtet disse Bægere og endelig har forladt Kjøbmanden og har færdedes nogle Timer andet Steds, saa har jeg næsten glemt dem med samt deres fordums Ejere. Og naar jeg er kommen hjem, har jeg taget et Bæger i Haanden, som jeg engang fandt under Jorden i vor gamle Gaard, da en Brønd blev gravet der. Dette Bæger har jeg ejet mange Aar og intet haandgribeligt ved jeg om det, og dog sysselsætter det min Tanke i Dag som den Dag, jeg fandt det. Paa dets ydre Side findes intet Navn, kun et Ansigt raat udhamret, og under dette Ansigt to Hænder, der gribe om hinanden til en Hilsen. Dette Kar er vistnok meget gammelt, og Sølvet er rent efter den hvide Farve at dømme, som det havde, da det blev fundet. Jeg sidder tidt længe med dette Bæger i Haanden, og jeg bliver ikke træt af at betragte det. Jeg ønsker at udforske dets Historie, jeg sammenholder det

med, hvad jeg ved om Huset, der har staaet i mere end to Hundrede Aar og har sine Ting at fortælle. Ja for at sige det hele i faa Ord: dette Bæger hvisker ved et halvt uforstaaeligt Sprog Ting til mig, der aabenbarer andet og mere, end hvad de enfoldige Bægere hos Kjøbmanden formaaede at berette om en husholderisk Provst, om en Enkes Mangel og om den letfærdige Oldermand for Hattemagerlauget.

Og ligesom med disse Kjøbmandens Kar forholder det sig, naar jeg læser Bøger om Mænd, som kjendes af Mængden. Jeg synes, at disse Bøger er gode nok at hente Kundskab fra; men de rører ikke mit Sind saa dybt, som naar jeg en sjælden Gang faar lytte til et af alle ukjendt Ord fra en gammel Mand, hvem Jorden snart vil skjule, et Ord, der fortæller om en Mand, som kun den gamle kjendte, men hvis Liv var farverigt og stolt. Et Ord, der fortæller om en, hvis Billed ingen ejer, hvis Tale ingen erindrer (uden den gamle, der snart vil tie med, hvad han ved). Ja, et Ord om en saadan Mand kan tidt røre, hvad der er dybest i min Sjæl og jeg faar Lyst til at mane ham frem fra de døde, at raadspørge ham, den besynder-

lige Helt, der levede for sig selv, bortgjemt for den nysgjerrige Mængde, der aldrig lod nogen faa at vide noget om sig, der aldrig var højrøstet og som derfor leved, uden at mange vidste det.

Disse bortgjemte og glemte Mænds ejendommelige Liv — hvilken Sang kan de ej synge, der overdøver de manges, af Mængden bekjendte, om hvilke der nu skvaldres paa Restaurationerne og i Bladenes Kronik.

Om I derfor lærer Ulf Rans Liv at kjende, vil I lære at kjende andet end selvisk Ærgjerrighed. Han bejled ikke til de manges Gunst, der var ham ligegyldige, da deres Hjerter ej banked hans imod. Men for en Ven og en elsket Kvinde aanded han lidt hurtigere. Hans Blod sprang ud i hans Legem og rulled for rigt i hans Lemmer, til at han blot skulde blive et umaadeligt Hoved. Og hans Hoved var for ædelt og hans Forstand var for rig, til at han vilde stræbe efter at lade sine Lemmer gjøre sig bekjendt. Han leved, grubled, higed, glæded sig og led. Han var en livslysten, der ej fandt, hvad han higed imod; derfor blev han Grubler. Men midt i hans Grublen brændte Livets Blod, derfor blev han helt og rigt et Menneske.

Hvis I læser om hans Liv, vil I dugges

af Regn og beskinnes af Sol. I vil se Glædens Blomstermarker og Sorgens øde Slette. Ja baade Livsalighed og Rædsel vil I lære at kjende.

Men ligesom en Mand, naar han skal udruste et farligt Togt, giver Besked til den, der hyrer Folk til hans Rejse, om hvilke skal hyres, saaledes giver Ulf Ran mig Besked, den jeg retter mig efter. Derfor siger jeg: Hængehoveder ønsker jeg ikke skal følge ham og ej Drenge med indestængte, betændte Lyster. Og I, vil jeg først og fremmest forbyde at følge: I, der har saa smudsige Sind, at I ej kan se Livets naturlige Forteelser med aabne og rene Øjne. Jeg synes at mærke, at I stinker. Jeres Fingre er kluntede og smudsige. Jeg vil, at I fjerner jer; thi min Ulf trænger Jer ikke. Ja nødig vilde jeg, at han skulde besmittes af Jer, Almue, som I er.

Men I Mænd og Kvinder, der lever Eders eget Liv, I Mennesker, i Eders Følge vil jeg gjerne se min Ulf Ran.

Langt ud vil han tidt føre Eder paa Tankernes urolige Hav. I vil maaske føle Dybet kalde og Afgrundens Angst overfalde Jer. Men faar I Mørke, saa faar I ogsaa

Lys. Naar Skyerne spaltes, er Solen herude mere straalende end i Land, og store Fugles Vingeslag suser i Luften . . . Det er dog en Lyst og en Glæde at færdes langt fra Land, at føle sig hævet paa Bølgernes Rygge og mærke Stormen komme, naar man paa samme Tid føler sig som den stærke. Naar man føler, at Jordens Kraft bor i ens Kjød, naar man føler, at Mandsmod banker i ens Puls, og naar Farten magtes ved Muskler og kraftige Scener, og naar ens Lanterne brænder med Jordens lysende Ild.

Saa stiger frem fra min Bogs Blade Ulf Ran, min Ven og min Helt.

II.

Naar Morgenen langsomt letter sig i Øst, er Luften høj. Den lytter og venter. Fugle sidder i Buske og Træer og synger Sange, der er dunkle, som bærer de endnu noget i sig af Drømmene fra Mørket, der var. Og Lyset rykker nok frem; men endnu ligger alt, By, Eng og Fjeld i tung Døs efter Søvnen og Nattens Taage. Men Himlen bliver lysere, ligesom naar et Tæppe glider op. Dagens Skin og klare Toner naar frem. Nattens Mulm og Sus spredes eller forklares.

Som en saadan Morgen kommer, saaledes lysned Livet for Ulf Rans Øjne. Den ene Ting efter den anden kom til ham og gav sig tilkjende; han saa Stuerne hjemme, han saa Haven med dens Blomster og Skogen med dens høje Træer. Han saa Engene og Bjergene. Han saa Solen og Maanen og

de hvide Skyer, der stille gled hen over Himlen.

Tiden gik, og Synet for alt omkring ham blev klarere. Han sprang omkring paa Vejen, under Havens Træer og i Byens Gader. Han leged ved Sjøen og sprang efter Bølgerne, naar de trak sig tilbage. Han løb til Skogen og skar Fløjter af glatte Kviste.

Og Dagene gik og bestandig klarere kom det hele til ham. Han saa Solen stige og stirred mod dens Glans, han saa den synke og glæded sig over dens dybe brandrøde. Han saa Maanen dukke frem fra Havet. Han kjendte Sommerens Varme, og han hørte Vinden komme om Høsten, og han følte Vinterens Kulde; han saa dens hvide Sne og dens store Stjerner.

Hans Hjem laa ved Bygrænsen. Naar han gik udenfor, saa han til højre Byen med dens Huse og dens Lys fra Lygterne, til venstre Ødemarken, Bjerge og den store Slette, hvor der var mørkt, og hvor ingen Lygte brændte. Mest færdedes han i Byen med en Kammerat eller to; men af og til gik de ud over Moen, hvor Vinden fra Bjergene blæste, og hvor aargammelt Løv raslede hen over Græsset. Her paa Moen leved meget op, som han ikke tænkte paa om

Dagen. Gamle Historier og Fortællinger fra de første Æventyrbøger blev tydelige. Alt her fortalte Æventyr. Det kjendtes paa Vindens Pust, at den kom langt borte fra, fra Steder, hvor der kunde findes uforstaaelige Ting, og hvorom den nu sang. Og meget andet kom og gav sit med. En stor Stjerne brændte langt nede, og det saa ud som den nikked ham til. Maanen kom pludselig frem bag kantede Skyer, selv kantet og med skjæv Mund. Den skinned gult; alt blev ligesom stille ved dens Straaler; Vinden krøb liden langs Jorden, og Skyggerne gled afsted og svandt langt borte. Alt hvad de unge Gutter havde hørt fra Mørket, fra Kroge, fra Vægge, fra Øverstelofter kom aldrig saa tydelig frem, som i de Høstkvelder derude paa Ødemarken.

Paa denne Ødemark boede Svartebonden Paal Nakken, en styg Gamling som ingen kjendte, og som likte sig bedst, hvor ingen Folk var. Han sad ofte i en Grøft og brændte Baal og stegte Fugt, trukken paa en vaad Gren. Om Natten holdt han til et Sted borte i Skogen, og han lagde sig nok tidlig til at sove; thi ingen saa ham sent ude. Han stod ogsaa tidlig op. Mangen Sommer-

morgen kunde man møde ham, idet han gik over Moen og over den duggede Eng.

En anden, som nu og da viste sig her omkring, var Nils Kat. Han hørte egentlig hjemme paa Sjøen, men naaede ogsaa herop, som naar en Sæl for en Stund kravler i Land. Han gik med næsten lukkede Øjne. Han levede af at færge Folk over til Skibene.

Nils Kat talte aldrig et Ord med nogen. Han skulde i sin Ungdom have været en flink Sjømand, men paa en Tur over Oceanet havde han engang været meget længe borte; hans Mor troede, han var død, og hans Forlovede gifted sig med en anden. Men paa en usædvanlig Maade blev Nils Kat funden:

Et stort dansk Skib traf paa Oceanet en Skude, der syntes forladt. Kaptejnen paa det danske Skib vilde undersøge Skuden nøjere, og en Baad, bemandet med Baadsmanden og sex Matroser sendtes over. De fandt ingen Mennesker ombord, og hvad mærkeligere var: Skudens Navn og Hjemstavn var slettet ud, og ingen Journal, ingen Optegnelse fandtes i Kahytten. Det eneste de fandt var Skelettet af et Dyr, der tydelig nok var Skibshunden: en Lænke sad endnu om

dens Halshvirvel. En af Matroserne sagde: „Denne Skude er nok en af dem, som en kalder for døde Skuder. Den har nok drevet omkring i mange Aar. Vorherre alene ved, hvorfor den er bleven forladt. Den skulde helst bores i Sænk. Saa gjorde den ingen Ulykker paa andre Skibe, som kommer denne Vej."

Mændene fra det danske Skib skulde netop gaa i Baaden igjen, da en Efternøler, der havde seet sig om forude, kom løbende: „her ligger en død Mand! . . . kom og se!" raabte han. De andre fulgte, og om lidt saa de et Menneske ligge der, elendig indskrumpen og tilsyneladende død. Men Baadsmanden knæled ned og saa nøje paa Manden, kjendte paa hans Puls: „Skynd Jer," sagde han saa, „han har vist en liden Gnist Liv i sig endnu. Hjælp at faa ham i Baaden."

De bragte ham til det danske Skib, hvor han efter mange Oplivningsforsøg igjen kom til sig selv. Og den næste Dag fik Kaptejnen Rede paa, hvad der havde hendt ham.

Han fortalte følgende:

Han var norsk og hed Nils Kat. Han havde for nogle Maaneder siden taget Hyre paa et hollandsk Skib, der skulde til Vestindien.

En Kveld observeredes en Skude uden Flag og Sejl, drivende for Vind og Strøm. Kaptejnen beordrede nogle Mand i Baad forat se Skuden nærmere an. Blandt dem var Nils Kat. De hollandske Matroser var meget overtroiske, og to af dem svor med stygge Eder paa, at der fulgte Ulykke med slig død Skude. De gik alligevel ombord; men om ikke længe listed en for en i Baaden igjen. Den eneste, som ikke var ræd, var Nils Kat. Han gik endog ned i Kahyt og Lasterum for at undersøge det hele. Da hørte han pludselig Kammeraterne raabe; han gik op, idet han mumled: „slige Rædharer!" men nu saa han, at en Havtaage pludselig var kommen, der gjorde Luften tyk som en Mur og ganske ugjennemsigtig. Han kunde ikke paa nogen Maade finde frem did, Baaden laa. Og i den tykke Taage syntes han, at Kammeraternes Raab kom snart fra en Side, snart fra en anden Side; ja tidt fra Luften over hans Hoved. Omsider fjerned Raabene sig. Det hjalp ikke alt, hvad Nils Kat hujede. Saa kom Natten, og han blev tilbage paa det døde Skib.

Der havde han været til nu, de fandt ham. Den sidste Tid havde han ligget i vilde Febre paa Grund af Sult og Tørst.

Nils Kat blev nok frisk efter dette; men han glemte ikke saa let den Tid, han var paa det forladte Skib. Han snakked ikke gjærne om de Dage, da han laa besvimet, og engang sagde han de stærke Ord: „Om I gav mig Alverdens Guld, vilde jeg ikke leve de Dage op igjen.“

Han var forresten en stille Mand, der ikke saaes meget blandt Folk. Han største Lyst her i Verden var ikke Drik og Svir og anden Glæde, men den var at sove. Det kunde hænde, at en, som stod paa Stranden og skulde færges over, mange Gange raabte paa ham, og der svaredes ikke. Da laa Nils Kat i sin Baad og sov. Han var da vanskelig at faa vaagen. Om Vinteren, naar Sjøen laa tilfrossen og ingen Arbejde var fore, da sov han værre end før. Han var ligesom i en Dvale, hvorfra han langsomt og kun med Besvær dukked op. Forresten skaded han ingen og passed som oftest sit Hverv som den allerbedste.

Ogsaa nede i Byens Smaagader, hvor Husene var gamle og lave, gik mangen Mand og Kone, som Gutterne lo af og fortalte meget og mangt om.

Men baade disse og hine to fra Skogen og Havet stod ubestemte for Ulf. De hørte

hjemme blandt Rotterne, ja saa halvt blandt Eventyrets Trolde. Heller ikke brød han sig meget om sine Kammerater fra Skolen. Han var nok gode Venner med den ene og den anden; men kun slig som meget unge Gutter har for Skik: Den ene Dag delte han sine Æbler med en, den anden Dag sloges han med den samme om en Drage eller om en spraglet Fjær.

Ulf Ran var stærk og kjæk for sin Alder. Han havde blondt Haar, lyse Øjne og et vakkert Smil. Trods hans Styrke laa noget som en veg Drøm om hans lyse Barnehoved.

III.

Først da Ulf var femten Aar, fik han en virkelig Ven. Han kom en Dag paa Skolen, og ikke langt fra ham sad en Gut, som han ikke havde set før. Gutten sad meget stille og saa alvorlig ud. Kun en enkelt Gang saa han sig omkring. En saadan Gang kom han til at se paa Ulf; næsten uden at tænke derover nikked Ulf til ham. Den fremmede Gut vedblev at stirre, men nikked ikke igjen, men en Stund efter saa han hen paa Ulf, og da denne saa igjen, nikked den fremmede Gut alvorlig med Hovedet.

Ligedan gik det i Gaarden i Friminutterne. Ulf gjorde nogle Skridt nærmere, og den fremmede Gut lod, som han ikke saa det, men gik som ved et Træf netop da til den anden Side. Men noget efter kom han hen til Ulf og stirred paa ham uden at sige

noget; men han smilte og saa god ud. Ulf spurgte: „skal Du gaa her paa Skolen?“ „Ja.“ „Du har ikke været her i Byen før?“ „Nej, Far kom for tre Dage siden.“ „Hvad hedder Du?“ „Egil Baarn.“ „Jeg hedder Ulf Ran.“

De snakked mere sammen og de blev gode Venner, helst da de opdagede, at de boede i Huset ved Siden af hinanden.

Paa Hjemvejen fulgtes de ad, og de næste Dage var de meget sammen. Med Egil var Kammeratskabet anderledes end med de andre Gutter. De kunde ikke blive Uvenner saa let. De kunde ikke slaas for en Drage eller en Fjær. Naar den ene vilde noget, vilde den anden just det samme. Særlig var de længe sammen om Lørdag-eftermiddagene. Da gik de langt af Gaarde. De skød med Bue i Skogen, eller de roed og sejled. Et Sted paa en Holme bygged de en stor Søjle af Sten. Og de stak en Vimpel paa en Stang, og saa ejede de Holmen; Klipperne var deres, de forkrøblede Buske, der groede her og der, var deres, den lille Dam med Salamandrene og Øjenstikkerne med de blanke Vinger, var deres, og ogsaa de hvide Maager, der boede i Holmens mørke Rifter.

Oppe paa Øverstelofterne gik de ogsaa.

Baade paa Loftet til Kaptejn Baarn og paa Loftet til Byfoged Ran. Der fandt de Ting, som var hængte did op for længe siden. De laa tidt langt inde blandt det værste Skrammel og roded. Tillige kikked de paa de gamle, graa Fluer i Vinduet og paa en og anden støvet Bille, der faldt om og lod som den var død, naar de rørte den, for saa at knække sig højt i Vejret og komme ned paa sine Ben en Stund efter. Og endelig gav de Agt paa de gamle Vævekjærringer, der sad og lurede i Krogene i Hjørnet af sine Spind.

IV.

En Dag, medens Ulf sad inde, saa han, at Egil stod udenfor med en liden sorthaaret Pige. Hun hoppede og nynnede, medens hun klappede i Hænderne. Ulf havde aldrig set hende før, og han gik ud til dem. Egil raabte ham straks an: „Kom! . . . det er min Søster . . . hun kom i Gaar . . . hun hedder Sara.“

Ulf hilste, og hun rakte Haanden frem.

„Goddag,“ sagde hun, „er det Dig, som er gode Venner med Egil?“

„Ja.“

„Er det ham, som hedder Ulf?“ spurgte hun sin Broder.

„Ja,“ svared Egil.

„Jeg kommer fra Tante,“ sagde Sara, „og jeg vil hellere være hos hende.“

„Hvorfor det?“

„Jo, fordi her kjender jeg ingen,“ svared

hun ivrigt, „men hos Tante kjendte jeg mange, som jeg var Veninde med. Og jeg havde en Lærerinde, som jeg var glad i.“

„Men her er ogsaa Lærerinder,“ mumled Gutterne.

„Ja, men de er ikke noget mod hende,“ svared Sara.

De fandt ikke mere at snakke om, Ulf skar i en Kvist, og Egil stregede i Jorden med sin Støvlehæl.

Sara begyndte da igjen at synge og klappe i Hænderne, mens hun nejed i Takt med Sangen.

„Kom, Ulf,“ sagde nu Egil pludselig, „saa skal vi se om Fisken staar der, hvor den stod i Gaar.“

Ulf forstod, at Vennen mente en stor tyk Fisk, som den foregaaende Dag i timevis havde staaet paa samme Sted ved Enden af en Brygge. Han fulgte Egil.

„Jeg kan ikke like Jenter,“ sagde Egil, mens de gik, „kan Du?“

„Nej,“ svared Ulf, „men hun er jo din Søster, saa Du maa like hende.“

„Hun er god nok, men Jenter er ikke noget for mig,“ sagde Egil kjækt.

„Nej, ikke for mig heller,“ svared Ulf.

Begge var meget enig, der de gik. Fisken

stod der forresten ikke i Dag; men det kunde jo ogsaa være det samme. De var da kommen for sig selv.

Naar det herefter hændte, at Sara kom til at følges med Ulf og Egil paa deres Ture, var de slet ikke fornøjede, de var ikke fri mere, ja engang sagde Egil til hende, at hun kunde lade ham og Ulf gaa for sig selv, og at hun jo kunde gaa med sine egne Veninder. Da standsed Sara og saa efter dem og lod dem gaa alene; mange Dage var dog ikke gaaede, før hun fulgte med dem igjen.

Men en Vaardag, de gik ud for at finde Blaavejs, var hun med dem, og da angred de ikke, at hun havde faaet blive med, for hun var meget hurtigere end dem til at finde Blomsterne. Ligesaa om Sommeren, naar Bærrene var modne: da var hun flink til at finde Kroge i Skogen, hvor disse groede, og hun gjorde jo god Nytte ved ikke at tage Bærrene selv, men ved at raabe: „se her, kom her," saa at Egil og Ulf kunde æde dem. (Kun hvis en af dem sagde: „spis Du ogsaa, Sara," tog hun og spiste et og andet Bær.) Og ikke ringere var hun om Høsten, naar de gik for at samle Nødder i Grippeskogen.

Men snart brød de to Gutter sig ikke saameget om at finde Vaarblomster, og de

syntes, det var for liden Moro ved at farte om efter Bær og Nødder. De fandt andre Ting at muntre sig med, som var saa vanskelige og saa farlige, at en liden Pige som Sara ikke kunde følge dem mere, om hun aldrig saa gjerne havde villet.

V.

Under Uglebjerget kom Bønderne kjørende fra Byen, naar de havde været derinde, kjøbt og solgt. Den, der færdedes ved Vejen, hørte helst henimod Aften vilde Skrig, først langt borte fra, saa nærmere og nærmere. Og med Skrigene kom Larm af Heste og af Kjøretøjer, der knagede under den vilde Fart. Per Jøttul og Ola Rokken og mange flere — nu var de paa Hjemvejen, nu havde de efter Handelen moret sig og drukket. Kanske de mærked, der de sad, at de havde tabt ved hele Byturen. Det kunde ofte troes af de Skrig, de stødte ud, for ikke sjælden laa et stort Raseri paa Bunden af disse. Sjælden kom et Kjøretøj alene; oftest to og tre i Rad.

Hestene løb, medens de svære Bønder sad bag og slog. Bagest paa Kjærren sad maaske en gammel Kal eller en Kjærring,

som havde faaet Lov til at sidde paa. Disse voved ikke at mukke, omend de var rædde for Livet. De sad under den vilde Fart og krummed sig sammen og gloede frem for sig, forknytte og ganske smaa.

Hele Følget fo'r udover, til det blev borte, og Stilheden kom — til det næste Følge nærmed sig.

En og anden Gang var der hørt Ulykke fra disse Farter; en af Hestene havde styrtet om, og de bag denne havde væltet, saa hele Følget havde ligget i en sort Klump. Da var der blevet stille med ét, indtil nogle lange Dødsbrøl var kommet, der havde lydt ud over Mo og Jorder.

Men som oftest gik det godt. Hestene snubled ikke engang; og ved Slagene og Raabene blev de snart ligesaa vilde som Bønderne selv. De var jo Bondeheste, som i mange Dage havde gaaet i frisk Luft paa Jordet hjemme og ædt grønt Græs. Noget af den stærke Muld og Fjældet var over dem ogsaa; derfor kom Vildskaben over dem, saa de drev rasende i Vej og tilsidst ikke mærked Slagene, de fik, omend de tunge Svøbeskafter tidt ramte dem, saa Blodet sprang.

Ulf og Egil havde stor Lyst til engang at kjøre med paa en saadan Fart. Og en Lørdag bad to drukne Døler dem sidde op.

De sagde Ja og Tak. Først gik det ganske taaleligt; kun sang og bandte Dølerne. Men da de skulde ud paa Vejen, fo'r en mindre Hest med en liden Mand paa Kærren lige forbi dem. Han lo i det samme, saa han knægged, og han haaned og skreg over til de to: „Hesten Din er jo lam! hya, ho for en Skam!“ Men saa rejste den ene Døl sig helt og slog Hesten og skreg til den, og Hesten skreg igjen, som til Svar, og det gik i et Jag bortover. Ulf og Egil holdt sig fast, saa Sveden sprang, for ej at tumle af, thi saa vel var det ikke, at Kærren gik lige: nei, den skened snart til den ene, snart til den anden Kant.

Farten blev lang; men det gik godt alligevel. De to Dølers store Hest vandt til slut; den lille blev kjørt forbi ved et bredt Sving en halv Mil fra Byen, og det lod ikke til, at Manden vilde kapkjøre mere. Da skreg de to Døler til ham igjen, lo og haukede, saa Ekkoet svarede.

Nu kom da Ulf og Egil af Kjærren, og det varede en lang Stund, før de havde sundet sig.

De kjørte ikke mere den Dag; men de længtes snart efter en lignende Fart, og meget behøvede de ikke anstrænge sig for at

faa en saadan. Men alt ved denne anden Tur sad de tryggere, og tredie og fjerde Gang de kjørte, kjendte de Farten som Lyst. Engang var Dølen, de kjørte med, en sand Bjørn, saa tyk og lubben og vild. Da han desuden var meget drukken, kom han i sandt Raseri, da en vilde kapkjøre med ham. Han slog omkring sig og skreg med lange Hivninger. Og for hver Gang endte disse i en dyb Knurren, der buldred op som fra Kjærrens Bund. Dette mored de to Gutter, og de var vovsomme nok til at slaa ham i Hovedet og i Nakken, uden at han i den hele Hurlumhei mærked, hvad det i Grunden var og hvorfra det kom, og uden at det virked anderledes paa ham, end at han blev mere Bersærk end før, skreg og brummed endda værre og bed i Svøben sin og bed lange Remme af den.

Det var Kjøreturene med de drukne Bønder. Men en anden Ting, som drog de to Gutter ligesaa meget, var at sejle ud med Kaptejn Baarns store Baad. Inde bag de store Albatrosskjær var Sjøen oftest smul. Der løb Baaden i Mag. Den var her den stærke; den var stor og bred, og den gik rolig afsted, kylende Smaabølgerne hver til sin Kant. Men udenfor var der som et andet

Pust over det hele, thi her var Havet, der skinned grønt og blinked hvidt som Lyn. Her blev Baaden stille; den turde ikke løbe saa hastig og ligeglad paa. Den skar lydløst ud, som vilde den helst liste sig hen, uden at nogen mærked det. Men den blev alligevel opdaget af Sjøerne: de kom stimlende om den, skarpe og hidsige, og Vinden peb henover. Men saa blev den gamle Baad ogsaa stærk. Den samled sammen sin Kraft; thi skulde der prøves Kræfter, vilde den ikke staa tilbage. Og den fnøs og skjændte og hugged i Sjøerne af yderste Magt. Da var det, som disse tidt blev overbærende: de mærked paa den gamle Baad, at den var rasende, og de lo mod hinanden og lod Baaden løbe i Fred. Og en lang Stund humped nu den gamle Baad udover, snøftende og brummende.

Ja langt ud bar Baaden Egil og Ulf. I Sommerens lange Ferier naaede de ud til en ensom Klippe midt i Havet. De kaldte den „Fisken", fordi den ligned en Fisk med lang Spole og spidst Hoved. Her standsed de en Time eller mere. Ikke sjælden badede de her. De svømmed langt ud og laa paa Ryggen og flød. Sad efter Badet og soled sig i en lun Klippespalte. Vendte hjem henimod Aften, naaede saavidt ind for en svag

Solgangsvind, der syntes at komme fra de trætte, matrøde Skyer i Vest.

Men led det langt ud i Oktober, kunde de tidt sejle derud i uroligt Vejr og sidde der og se ud paa det stormfulde Hav. Da betoges de af de stærke Ting: af de tungt fremglidende Skyer, af Solen, der skinned besværlig og omsider sank i Rødt, af det Pust fra det store omkring, der naaede dem, Pustet fra Himlens og Havets Dyb.

Men om det var fagert Vejr, gik Dagen stille under, og Mørket kom tidt over dem, naar de vendte hjem; nu og da kom en let Havtaage glidende, der dækked Holmene, saa disse svømmed utydeligt under Dækket.

Og medens de to Gutter besværligt roede hjem, saa de Morilden funkle og de saa Natten drive over Himlen . . . .

VI.

Noget, de husked længe efter, var hvorledes de stængtes inde i Hulen eller som den ogsaa kaldtes Smuglerens Hule.

De havde tidt hørt Tale om denne Hule. Bundfiskerne, der trak sine Snører langt fra Land, havde været derinde, og mange af dem snakked om Manden, der stod bunden til Fjeldet med Jern, for to eller kanske for tre Hundrede Aar siden oversmurt med Tjære, endnu holdende sig omtrent som da, mod Uvejr og Storm raslende med Jernet mod Fjeldet. Spurgtes der: „havde nogen set ham?“ blev Svaret baade ja og nej. En Baadsmand havde for mange Tider siden naaet derop og endog følt paa Smugleren, men Baadsmanden var død og nogle sagde, at han aldrig havde levet. En letvindt Skrædder havde en anden Gang klatret op og sagt: „nu ser jeg ham“, men havde i

det samme tabt Balancen og faldt i Sjøen og i Faldet slaaet Hovedet mod en udstaaende Kant af Berget, saa han var død, da de fik ham op fra Vandet. Han kunde derfor ikke give nogen Besked.

Egil og Ulf havde aldrig været inde i Hulen, de vidste ikke engang saa nøje, hvor den laa; kun saa meget havde de paa det rene, at den laa en Fjerdingvej vest for Dybringeren.

Da hændte det en Eftermiddag, at de, medens de laa paa Andejagt derude, blev meget tørstige. De tænkte paa at søge Land for at finde en Bæk. I det samme kom en gammel Mand roende.

„Goddag," raabte Ulf til ham.

„Goddag," svared Manden tilbage. Han holdt op med at ro og gloede paa dem.

„Ved Du, hvor vi skal finde Vand?"

Manden svared ikke paa dette med det samme. Først spurgte han dem ud, om hvem de var og hvorfra de kom. Da han havde faaet dette paa det rene, sagde han:

„Du snakked om Vand. Jeg ved om en Olle her lige ved. Ved Du, hvor Smuglerens Hule er?"

„Nej."

„Ollen er ikke langt fra Hulen. Ja

næsten lige over. Du kan høre den, naar Du er over Hulen."

„Men hvor er Hulen?"

„Den er næsten lige ind der. Du kan kjende den paa en hvid Flint i Fjeldet, som staar over Porten."

Gutterne roede ind, hvor Manden havde sagt, de skulde ro. De fandt Bækken og drak, hvad de vilde. Men nu fik de Lyst til at se, hvordan der saa ud i Smuglerens Hule. De fandt en Aabning, der var saa trang og lav, at de maatte dukke Hovedet for ikke at støde mod Fjeldet. De roede gjennem Aabningen og Baaden gled nu stille ind i et højloftet Fjeldkammer, hvor Væggene var glatte og sorte, og hvor hvert Aaredrag, hvert Skvulp hørtes tydelig.

Deroppe, hvor kun et svagt Lys naaede, saaes Brud i Fjeldet; Afsatser, der utydelig skimtedes. Den gamle Smugler stod maaske deroppe. Derfor lokkede de skyggeagtige Klippespalter hist oppe Gutterne. De raabte didop. De raabte højere og højere. Det klang tilbage, saa det smaldt mod deres Øren, men med vaad, dump Klang. Hvor alt var stille her. Ikke alene rakte Fjeldet sig stille op; men ogsaa Vandet var ganske stille.

Af og til kom en dæmpet, summende

Tone dem forbi, lig den de store Konkylier synger, naar de holdes for Øret. Det hørtes, som denne Tone kom langt borte fra; den nærmed sig, var hos dem og svandt derpaa stille hen.

Da de havde siddet en Stund og set sig omkring i det halvmørke Bjergkammer, saa de alt tydeligere end før. Afsatserne tegnede sig lidt efter lidt for deres Øjne med faste Former. De blev nu enige om at prøve paa at klatre op ad Bergvæggen. Inderst inde havde de begge den Tanke at naa den Afsats, hvor den tjærede Smugler stod. Skulde nogen naa ham, maatte det vel være dem. De var vel saa flinke som nogen til at klatre i Fjeldet. Og det var da noget at fortælle til mange, de kjendte: „vi har naaet Smugleren," da vilde kanske de flittige Læsere paa Skolen faa høre, at de havde gjort noget, som de selv ikke kunde gjøre.

De fik straks Fodfæste og naaede hurtig nogle Favne op. De gik videre; men nu blev Fjeldet stejlere og ulidelig glat, ja et sejgt Overtræk laa, hvor de greb for sig, og der fandtes næsten ingen skarpe Kanter; alt var rundt, alt gled mellem deres Fingre. De blev alligevel ved at klatre. De var i al Fald ikke bange for at falde. Vandet i Hulen var

dybt, og mærked de, at de vaklede, skulde de da vide at tage saavidt Tilløb, at de faldt i dybt Vand.

Endelig havde de naaet en seks Favne op. Men nu kunde de ikke komme højere og de kunde heller ikke se en Haand for sig. Ja dette Mørke blev dem uforklarligt. Vel var de højt oppe; men Hulens Aabning var bleven saa liden, saameget mindre end før, at de ikke kunde tro, det blot var Afstandens Skyld.

Da de nu skulde klatre ned igjen, viste det sig ugjørligt. Egil raabte til Ulf: „jeg kan ikke komme ned.“ Ulf svarte: „jeg kan heller ikke,“ og de lo og hørte et skrattende Ekko, som fik dem til at le mere. Pludselig sprang Ulf ned i Sjøen. Lige efter kom han op og svømmede til Baaden. Egil sprang ogsaa og svømmede til Baaden. De sad nu ved Siden af hinanden aldeles dyngvaade, og de stirred forundrede mod Hulens Aabning, thi nu paa nærmere Hold saa de, at den var bleven saa liden, at det ikke vilde være dem muligt at faa Baaden gjennem den.

„Der er bleven højere Vande,“ sagde Ulf. Egil sagde lidt efter: „det maa være Flodvandet.“

De sad nu sammen i Baaden og vented

paa, at Vandet igjen vilde synke. Men det sank ikke. Det steg endnu højere. De saa det paa Rifterne i Fjeldet.

Nu og da hævede der sig en bred Dønning, der rørte Luften, saa en hvæsende Lyd hørtes. Der de sad i Nærheden af Aabningen, hørte de tillige uafladelig den fjerne Lyd fra Konkylien.

Lidt efter mærked de, hvor Lyset svandt, og hvor Mørket bredte sig. Det kom ligesom sivende ind i Hulen. Det hang sig fast som mørke, skyggeagtige Dyr ved de øde Bergvægge og de gled længer og længer nedover, til de kun veg ved Indgangen. Men tilsidst krøb de ogsaa om der, thi Natten var helt inde.

Men der de nu sad i dette Bergkammer, følte de sig utrygge. De vilde heller være under aaben Himmel. Lidt efter lidt lagde denne Følelse sig over dem som en uhyggelig Byrde. De holdt ikke ud at sidde derinde længer.

Omsider lod de sig glide i Sjøen og svømmede ud paa den anden Side. Hulens Lyde og dens Taushed trykked dem ikke mere. Over dem hvælved sig en klar Himmel, og de saa nu Maanen, en stor Fuldmaane, der gled langs Horisonten. De sad

sammen paa et Klippestykke; det var i Slutningen af August, saa Natten var ikke af de varmeste. Af og til kom et koldt Pust fra Havet. Men de var saa kjække og hærdede, at Væden og Vinden gjorde dem intet. De sov endog ind en Stund, der de sad. Engang sagde dog Ulf: „Vi maa ikke sove med Ansigtet mod Maanen“ . . . „Hvorfor maa vi ikke?“ . . . „Nej, den som gjør det, kan blive maaneblind, og Maanen kan trække ens Ansigt skjævt.“ . . . De saa uvilkaarlig op paa den gule Maane, og de saa, at der var noget eget ved den, som den stod der, stor og rund i Natten. Det var jo ogsaa den, som havde suget Havet, saa at de nu sad, hvor de sad.

En Time eller saa, og de svømmed ind i Hulen igjen. De havde pludselig fundet det Raad, der dog laa nær. De vilde fylde Baaden med saa meget Vand, at den laa lavt nok til at komme under Aabningen. De tog begge fat i den ene Side og vælted Baaden, saa Vandet strømmed ind. Det hjalp, den fulde Baad gled villig ud af Smuglerens Hule.

Nu øste de den raskt og roede hjemover. Det var en besværlig Mil at ro, og de

naaede ikke ind før Morgensolen skinned. Endnu var de meget lydhøre. De hørte endnu det sorte Vands gulpende Lyd og Konkyliens Sang, og Hulens Mørke kredsede endnu om dem som hurtige og lydløse Dyr.

VII.

Det vilde tage en sen Ende, om alt, hvad Ulf og Egil tilsammen foretog, skulde fortælles. Endnu maa kun nævnes deres Besøg paa de Skibe, der laa paa den ydre Havn forat tage Vand og Proviant eller for at repareres for Sjøskade.

Det var en hel Fryd for unge Gutter at besøge disse fremmede Skibe. Egil og Ulf gjorde Ture ud ligesom mange andre; men ligesom mange andre gik det dem ikke altid vel. Tidt blev der nægtet dem at komme ombord, fordi de ikke kunde sige hvad de vilde, ja engang kom de til et Skib, hvor Kaptejnen var bidsk som en Hund, saa han stod ved Rællingen og skjældte dem ud paa et uforstaaeligt Sprog, endog medens de roed bort. Og mange Gange havde Mandskabet det saa travlt, at de to Gutter skyndte sig bort saa fort, de var kommen.

Saa blev de Venner med Byens Hyrebasse, og da fandt de jo en Mand, som var godt kjendt blandt Skibene. Hyrebassen, der i mange Aar havde været Sjømand, var ualmindelig blid for en Basse at være. Han havde bestandig et Smil, der gik fra Øre til Øre. Naar de snakked med ham, sad han og smiled og røg og gav dem at vide, hvilke Skibe de skulde gaa ombord i. Og de lystred ham, noget de ikke angred paa. Thi derved lærte de efterhaanden selv at vælge mellem de fremmede Fartøjer. De forstod da, at med de engelske og de tyske Skuder var det ikke videre bevendt: derombord havde man oftest ingen Tid tilovers. De franske var bedre. Men bedre endnu var Skibene fra Italjen og Spanjen . . . der var jo ogsaa meget at se, som ikke var at se hver Dag. Og der var Mandskabet venligt og laa gjærne paa den lade Side. Men allerbedst var vel Skibene fra Afrika eller Sydamerika. Der traf de mørke, sortøjede Folk, som gjærne smiled dem til og viste dem ned i Kahyt og Lasterum og gav dem Beskøjter. Ja mere end engang blev de budne ind til Kaptejnen, der ved høflige Haandbevægelser bad dem sidde, ligesom de skulde have været voxne Mænd. Og tidt kom udmærkede Ting frem: Granat-

æbler, syltede Frugter, sød Vin og stærke Cigarer, som de maatte gjøre sig tapre for at røge. Kanske Kaptejnen kunde snakke lidt af deres eget Sprog eller ialfald af et, de lærte paa Skolen, og som de kunde forstaa en Del af.

Nu og da var der Damer paa Skibet: Kaptejnens Familie, Kone, Søster, maaske hans Børn: en kjæk Gut eller en nydelig mørkhaaret Pige. Engang paa et Besøg ombord paa et stort Skib, „El nuevo mundo", traf de tre Damer, saa nydelige, at de aldrig før havde tænkt, at der kunde findes slige. De var mørke og havde tykt, sort Haar, der skinned blankt som Hesteman, og de havde Hatter og Kjoler af mørkerød Silke, og de dufted, som store Blomster maatte dufte. Og medens den muntre, sortskjæggede Kaptejn lo med sine hvide Tænder, snakked de dejlige Damer blødt til de to Gutter og tog deres lyse Haar mellem sine Fingre . . . ja, det var tydeligt, at de sagde noget godt om dem. Og da de gik, gav den ene af Damerne dem hver sin Notisebog med smaa, skinnende Sneglehuse og Skjæl paa Bindet.

De glemte ikke Skibet „El nuevo mundo", og særlig Egil kunde ikke glemme de to dejlige Damer. Men da de fortalte Hyrebassen

dette, saa tog han liden Notis deraf. „Ja ja, ja ja! fine og vakre er de . . . ," sagde han, „men de er ikke meget at stole paa . . . de er ikke til at tro længer, end en ser dem."

Det var som et eget Pust kom ind med de fremmede Skibe, en Brise fra Oceanet og fra langt bortliggende, varme Lande. Til Ulf kom det som noget fremmed, der strøg ham forbi, men til Egil kom det som noget stærkere. Thi disse Skibe — der de laa paa Bølgerne, tunge og beredte til at sejle, — spilled op for ham en Sang om alt, han længedes imod.

VIII.

Egil blev hurtigere voksen end Ulf, fik tidligere Mands Lyster og Begjær. Og om end de var lige gamle og lige stærke, saa Egil ud som den ældste af de to. Medens Ulfs Ansigt var barnligt og glat, havde Egils alt ved det sextende Aar mørke Dun paa sin Overlæbe.

Han var en vakker Gut. Altid var han i Uro. Naar de var paa Udfart, tilsøs og iland, var han altid den af de to, som vilde længst afsted og ad de vanskeligste Veje. Ja, om de gik roligt gjennem Byens lige Gader, gik hans Tanker sin egen Kurs: han snakked helst om Langfarter . . . han frelste Skibe, som fo'r vild . . . han sejled lange Dage med fin Brise . . . om Dagen var Sjøen frisk og grøn . . . Men Natten kom med en Gang . . . for det gjorde den der . . . Solen styrted i Sjøen og slukte . . . Himlen blev mørk og

fik Sydkors og mange store Stjerner, og Morilden skinned fra Skibets Skum, og tidt skinned hele Havet som Ild . . . det havde han hørt Sjøfolk fortælle . . .

Meget tidligt bad Egil sin Far om at maatte gaa tilsjøs. Men Kaptejn Baarn slog det altid hen: han skulde nu passe sine Bøger . . . der var Tid nok til at tænke paa Sjøen. Som mange af dem, der selv har haft med Sjøen at gjøre, vilde han, at hans Søn skulde blive i Land. Ikke engang Sjøofficer skulde han blive . . . nej Præst eller Jurist. Men Egil vilde ikke blive noget af de Ting. Han vilde blive Sjømand og ikke andet.

Han fik — da denne Lyst ikke lagde sig — for dens Skyld døje ondt hjemme. Tidt naar Ulf kom og besøgte ham, sad han stille i en Krog og saa ned, mens Kaptejn Baarn gik frem og tilbage paa Gulvet og var streng paa Grund af hans daarlige Vidnesbyrd fra Skolen og paa Grund af hans Vilterhed.

Tidt kom Søsteren Sara til Ulf og snakked med ham om sin Broder. „Han har det ikke godt paa Skolen og hjemme . . . Paa Skolen faar han daarlige Karakterer og Skjænd, og hjemme er Far bestandig saa streng.“

Ulf stod da og kunde ingenting svare.

Saa ung han var, gjorde det, at Egil havde det ondt, ham megen Sorg. Han mærked ogsaa, hvor Egil forandredes. For hver Dag som gik, svandt noget af det uforsagte; den ivrige Spænstighed veg. Hans Uro var nok endnu tilstede; men den var bleven tungere. Han saa ud, som om han havde daarlig Samvittighed: Farens og Skolens Misnøje tynged ham; han følte sin Udlængsel som Synd. Tidt hørtes det, som begyndte han at blive enfoldig og tyk i Sindet.

Uafladelig snakked han om det samme: han vilde ud. Ja, denne Tanke optog ham. Han stirred efter den som efter en hvid Streg, han lytted efter den som efter et surrende Hjul. Og mærkelig nok: hans Vilterhed blev efterhaanden mindre. Han gik ikke saa tidt i Baad som før; men han begyndte at se efter Pigerne i Byen. Det var som om Vildskaben derude nu fristed ham. Han snakked ikke saameget nu om den kjække Sjøfart. Nu var det Livet i Land med Drik og Svir og Sværm, som bredte sig mere og mere i hans Tanker og Længsel.

Nu frelste han ikke saa ivrigt Skibe, som fo'r vild paa Havet. Nu sejled han til fjerne Lande, som laa i stærk Sol og vented med

Sydfrugter, Vin og unge mørke Piger, som kom ned til Stranden. Han spiste af Sydfrugterne, drak af Vinen og rev til sig de vakreste af Pigerne og førte dem ombord. Og naar Mørket kom, saa sang Pigerne nede under Dækket, som kaldte de til en vild Kjærlighedsnat.

Fordi Egil ikke havde Lyst til at læse i Skolens Bøger, kasted alle Lærerne Vrag paa ham. Alle undtagen én gammel Lærer, der paa en Maade holdt af ham. Denne Lærer sagde tidt til Kaptejn Baarn: „Deres Søn har megen Kraft . . . vær forsigtig, saa den ej finder en daarlig Plads.“ Og han iagttog Egil opmærksomt. Han mærkede sig ligesom det ene og det andet. Og en Dag gik han op til Kaptejn Baarn og talte længe med ham. Den gamle Lærer havde nok sagt mange alvorlige Ting i de Timer; thi alt næste Dag kom Egil op til Ulf og sagde: „Jeg skal tilsjøs . . . Jeg har faaet Lov til at prøve . . . Jeg skal tage en Langfart . . . Siden skal jeg paa Sjøkrigsskolen . . . Jeg skal rejse næste Maaned.“

Ulf blev ganske bedrøvet, da Egil fortalte dette. Egil var jo hans eneste rigtige Ven, og det vilde blive tomt efter ham.

En anden, der ogsaa sørged, var Sara. „Det er saa ondt, at Egil skal rejse saa langt bort," sagde hun. „Jeg blir tidt ganske alene nu; for Far er jo mange Gange paa Rejse . . . Egil, Du maa snart komme igjen . . . vil Du ikke?"

Egil sagde noget som Ja, men vidste ellers ikke stort at svare. Han var i det hele vanskeligt stedt, der han stod. Han tænkte nok baade paa Ulf og paa Sara, og det voldte ham Sorg at forlade dem. Det havde han ikke tænkt paa før. Han havde ikke tænkt paa, at alt gammelt skulde være forbi, baade det gode og det onde, og at alt, som kom, skulde blive ukjendt.

Den sidste Tid var de tre — Ulf, Egil og Sara — altid sammen. Ja Sara ogsaa. Thi om de to Gutter skulde ud, saa kunde de være noksaa sikre paa, at Sara stod og saa bedrøvet efter dem. Da standsed de jo, og Egil sagde:

„Hun maa være med — hvad Ulf?"

Ulf nikkede.

„Kom, Sara . . . Du maa være med!"

Og Søsteren kom med store, blanke Øjne, smilende og gjørende sig tapper, omend hun neppe turde tale for Graad.

De gik nu ud til et lidet Conditori, der stod paa en vakker Udsigt. Her sad de og drak hver sit Glas Limonade og var saa muntre, de formaaede.

En Dag ud paa Sommeren rejste Egil.

IX.

Da Egil var rejst, traf Ulf og Sara ofte sammen og snakked om Egil: om hvor han vel nu var, og om hvor han vel var nu. Naar en sjelden Gang Breve kom fra ham, fortalte de hinanden, hvad der stod i dem. Og naar den ene skrev, satte altid den anden under: „ogsaa jeg sender Dig en Hilsen og ønsker Dig lykkelig Rejse."

Det var for Egils Skyld, at Ulf og Sara snakked med hinanden. De havde jo kjendt ham begge saa godt, hver paa sin Vis. Ulf fortalte Sara, hvor han havde syntes godt om Egil med det samme, han saa ham paa Skolen, og om hvor godt de altid siden havde forligtes, og hvor kjæk Egil havde været, naar de var ude paa vanskelige Farter. Hvor han var flink til at svømme og sejle og skyde. Og Sara fortalte ogsaa: Egil var god og snild! han gjorde aldrig andet mod hende end det,

som hun gjærne vilde, han skulde gjøre . . . Kun én Gang havde han gjort noget, som hun havde været bedrøvet for. Han havde taget noget Rosenvand, som hun havde paa en stor, fin Flaske, og det havde han heldt over en rød, guldbroderet Fløjlspude, hun havde faaet af sin Tante, da hun rejste. Ja, det havde han gjort, og det var dumt gjort, for Puden var bleven ganske gul og udskjæmt. Men ellers var han snild . . . og han var glad i hende. Det var hun sikker paa.

Noget andet snakked de ogsaa om: Det var godt, at Egil var kommen ud; nu var han ikke forknyt mere . . . . Men nu kunde han ogsaa sejle saameget, han havde Lyst. Han skrev saa kjækt . . . Det var andet end at høre ham, da han gik hjemme og længedes ud . . . Ja, det var godt, at han fik rejse . . . for han havde det ondt hjemme og paa Skolen.

De snakked om Egil meget længe og om, hvor forunderligt det maatte være at sejle saa langt bort og se de Byer og Lande, som han skrev om.

Men han svandt og svandt. Og da han endelig var svunden mange Mile bort, da han endelig var alt for langt fra dem, mødtes de fremdeles. Og nu faldt Talen paa andre

Ting. Kun nu og da kom det Spørgsmaal frem: har Egil nylig skrevet?

De gik meget sammen baade i Byens Gader og udover Vejen. Ja, de roede og de sejlede ogsaa en sjelden Gang; Sara var ikke ræd i Baad som mange Smaapiger. Og paa Danseskolen, hvor de gik om Vinteren og hvorhen de fulgtes, dansed de saa meget sammen, at de andre Par gjorde Nar. Ja selv Danselærerinden, som var dansk Baronesse med stor Brystnaal og lange Ørenlokker, hun sagde nu og da: „men kjære Børn, I lærer jo kun at danse med hinanden“ . . . men lidt efter lagde hun da som oftest til: „Naa ja, I passer jo meget kønt sammen, saa dans I kun.“

Det var heldigt for Ulf, at han var saa stor og stærk, som han var, saa faa Kammerater turde tirre ham. Havde han ej været det, vilde han faaet nok at strides med. Nu hendte det kun en sjelden Gang, at nogen raabte noget til ham om ham og Sara, og næsten altid løb den samme Gut afsted saa fort han kunde, ræd som han var for Ulfs kraftige Næver.

Da Sommeren kom, rejste Sara bort fra Byen til den Tante, hun holdt saa meget af. Men da gik Ulf om og mærked, hvor han

var alene og hvor han længtes efter hende. Han vidste, hvad Tanten hed, og i hvilken By hun boede, og han skrev til Sara, og hun skrev til ham. De første Breve begyndte med, at de kun vilde sende hinanden nogle Ord for at fortælle, hvordan de levede. Men tilsidst skrev dog Ulf: „Jeg længes efter Dig." Og Sara svarede: „Jeg tænker paa Dig, og jeg længes meget efter Dig."

Da han ved Sensommer saa hende igjen, gik hun paa Byens Brygge sammen med sin Far og to Marineofficerer, der saa fremmede ud med sine blaa Uniformer og sine tykke, mørke Knebelsbarter. De gik frem og tilbage paa Bryggen, og Ulf gav sig ogsaa til at gaa frem og tilbage. Han traf dem snart og hilste. Kaptejn Baarn slog ud med Haanden og nikked meget venligt til ham og sagde nogle Ord til Sara. Lidt efter kom Sara løbende efter ham. „Ulf! Goddag, Ulf!" „Goddag Sara, velkommen hjem!" „Kom, Ulf, saa vil vi spadsere sammen. Jeg har fulgt Far og de to andre saa længe; men nu gav Far mig Lov. Det er to Orlogskaptejner, som han kjender . . . de bor hos os." „Jeg er glad, fordi jeg traf Dig, Sara . . . Skal vi gaa udover Vejen?" „Ja, hvor Du

vil.“ Hun hvisked, idet hun smilende bøjed sit Hoved. „Jeg har længtet saa efter at snakke med Dig.“

De gik sammen og følte, hvor de var lykkelige ved at gaa ved hinandens Side.

X.

Der er i Aarets Kredsløb en Tid, da Solen er stærk uden at være brændende, da Himlen er varm uden at være hed, da de hvide og lyseblaa Blomster, som gro, ej har den svulmende Roses Sanselighed, og endnu mindre Valmuens begjærlige Aande, der minder om en hungrig Ulvs. Der er en Tid, da alt, som elsker, glædes blot ved det at elske, og ikke fordrer noget og ej griber noget med brunstigt Begjær. Da Duften, som hviler over Verden, er saa sart og saa flygtig, at den er borte, før den kan holdes fast.

Og denne Tid ligner i mangt den meget tidlige Ungdoms Kjærlighed. Thi denne Kjærlighed ved de femten og sytten Aar, har saa stærk en Rus og saa sart en Ynde. Kjærligheden er endnu saa ung, saa glad over at være bleven til, og i Glæden herover glemmer den at kræve. Den ser sig endnu

omkring med et tindrende Smil, forundret ved sin egen Kraft og henrykt over den elskedes Glans.

Ulf elskede Sara, han elskede hende saa stærkt, han spurgte hende ikke ud, han fordrede ikke, at hun skulde elske ham, han saa hende blot komme sig imøde hver Dag, og han kom hende imøde. Han saa hendes store Øjne, hendes tykke, sorte Fletning, han saa hendes Ansigt, der i de solvarme Sommerdage laa i gyldent Mørke under den brede Hats Skygge.

Og snart mærked han uden at spørge, at hun følte det samme som han. Han blev ikke beruset af Glæde; men han blev rolig: hans Blod bankede stærkt og i Livets Takt. Det var som om han i sin Ungdoms Magt og Mod ej havde kunnet tænke sig andet. Men noget bevirkede denne Følelse. Han blev mere Mand end før, han følte, skjønt han var meget ung, noget som et stolt Ansvar. Han blev bleg, det brændte ham i Sindet, om Læreren paa Skolen behandlede ham paa krænkende Sæt, han taalte ikke, at nogen af Kammeraterne kom ham for nær, han slog raskere til end før. Tillige snakkede han ikke meget, og han gik gjerne alene, naar Sara ikke var hos ham.

Hver Morgen sprang han ud af Sengen, naar han vaagnede. Søvnen forlod ham let og Dagen stod lysvaagen for ham.

Tidt kunde han betages af en Kraftfølelse, en ung Voldsomhed, der gjorde ham det svært at sidde stille. Hun kunde fare afsted henunder Alleens Træer, hoppe højt i Luften og rive Blade fra Træernes Grene. Eller han kunde løbe ud i Skoven og klatre med Vildhed op i et eller andet højt Træ eller op ad de bratteste Fjælde.

* * *

Han havde endnu aldrig kysset hende. Da hændte det en Aften, at han læste et Digt, der beskrev for ham to Elskendes første Kys. Deres Ansigter, der langsomt nærmede sig hinanden, deres Læber, der bævende mødtes, medens Øjenlaagene sænkedes, og medens det blev taust dem imellem. Digtet var fagert. Ordene drev Purpur for hans Øjne:

„Ak se, ak se, min elskte, hvor hun gløder!"

Han tænkte paa sig selv og paa Sara. Hvorfor havde han aldrig kysset hende? Han tænkte længe derpaa, og en hed Bølge gik

ham til Hovedet; at have hendes Læber tæt mod sine, hendes røde Læber, der var saa dejlige.

Han tænkte videre og længtes efter Morgendagen som efter en ny Dag. Og da han denne næste Dag traf Sara i Haven, var han ikke som ellers. Han taug ofte og saa paa hende. Og pludselig trak han hende ind under Lysthuset og stirrede paa hende. Hun stirrede igjen; hun vidste ikke, hvad han mente. Da tog han hende omkring hendes Hoved og nærmede sit Ansigt til hendes, saa deres Læber saa vidt rørte hinanden. Hun sad ganske stille, hendes Øjne saa langt bort. Atter nærmede han sig, men pludselig trykkede han sine Læber fast mod hendes og lod dem blive der. Noget som et Gys, højtideligt og helligt, gjennemfo'r dem begge.

De blev siddende en Stund uden at tale. Atter og atter bøjede han sig mod hende, og deres Læber forenedes længere og længere hver Gang.

Efter denne Time blev de anderledes mod hinanden end før; de havde som en skjult Skat sig imellem. Deres Stemme lød mere dæmpet. Han var mere omsorgsfuld mod hende, og hun var elskeligere: hendes Øjne hvilede paa ham med en sød Straale-

glans, hendes Smil var mere blødt og dvælede om hendes Mund.

Og deres Kjærlighed steg, og de med den. Det var, som om de udvikledes hurtigere som Jordens Børn ved dens Magt. Mange sagde: „Se, han er stor og stærk!“ og lige saa mange sagde: „Se paa hendes Øjne, det er dejlige Øjne, hvor hun er bleven yndig.“ Det var som Regnen duggede dem, det var som Solen paa sin Gang over Himlen skrev Tegn paa deres Hoveder og viede dem til sine. De var i Pagt med den og med, hvad dens var: de syngende Fugle og de farverige Blomster.

Men det hændte nu og da, at de, naar de mødtes og greb om hinanden, pludselig blev tause. De kyssedes hastigt og saa paa hinanden længe. Maaske skjulte hun tilsidst sit Ansigt ved hans Bryst og begge sad der og aandede tungt.

Tiden var kommen, da Rosen vilde aabne sine første røde Blade. Tiden var kommen, da Blodet begyndte at vaagne. Manden vilde snart gribe Kvinden, og hun vilde lade sig gribe med et Henrykkelsens Skrig af ham, hun elsked.

XI.

En Dag kom Egil hjem fra Sjøen. Samme Dag traf Ulf ham og Sara, og de to Venner holdt hinandens Haand længe og hilste smilende paa hinanden. Saa gik de videre alle tre. Sara snakked mest. Nu og da lo hun og klapped Brorens Hænder, som var grove og brune: „det er gode Næver," sagde hun, „og hør, hvor han har faaet dyb Stemme, er han ikke kjæk, Ulf?"

Egil smilte, naar hun roste ham saaledes. Men han talte ikke mange Ord. Han kunde ligesom vanskelig finde sig til Rette her hjemme igjen.

De næste Dage gik Egil og Ulf meget sammen. De saa — medens de lo en Latter fuld af Minder — atter drukne Bønder hujende kjøre under Uglebjerget, de besøgte Smuglerens Hule, og de sejled ud til Fisken, hvor alt var akkurat som for to Aar siden. Endog

de halvt forkullede Stokke fra det sidste Baal, de havde brændt i en Klippespalte, fandtes, som de dengang havde forladt dem.

Under disse Ture fortalte Egil meget om, hvad han havde oplevet paa Langfarten. Han havde den Tid været ude for meget og mangt: engang havde han sejlet med et Skib, hvorpaa der opstod farligt Mytteri, en anden Gang havde nogle Negerslaver, som de førte med, nær myrdet hele Mandskabet. Saa Livet i Havn, naar han gik med Baadsmanden og Matroserne paa natlig Sus med Piger, mørke og lyse, Dævler og Engler. Han fortalte nu om sig selv og disse Piger meget, som Ulf blev hed om Ørerne ved at høre.

Han syntes i Grunden Synd paa Egil, for han lod ikke til at have haft det godt. Han havde den hele Tid følt sig meget forladt. Og saa havde han endog haft Kjærlighedssorg: han var bleven glad i en Pige, som han aldrig kunde glemme; men hun havde sveget ham skammelig.

Siden Egil var kommen hjem, var det ikke godt for Ulf og Sara at færdes alene om som før. Han blev dem efterhaanden til stor Hinder. De holdt sig mest i Havens Lysthus; men ogsaa her var han i Vejen.

Han kom et Par Gange saa pludselig tilsyne, at de to blev ganske forlegne og tause. De fik næppe Tid til at rykke fra hinandens Side. Engang fik Egil sikkert se, at Sara gled ned af Ulfs Fang, da han kom.

Det var let at mærke, at dette virkede paa ham; han sagde ikke noget, men gik næsten med det samme igjen. Han blev for hver Dag tausere mod de to, naar han traf dem, ja enkelte Gange saa han ganske rød og arg paa dem. Ulf sagde tidt: „han liker vist ikke, at vi er sammen." Sara svared bare: „Jeg tror ikke, han trives i Land." En Dag fandt de dog ud sammen, at Egil i alle Tilfælde nok kunde have Aarsag til at være stødt: de var jo ikke mod ham som før . . . ingen af dem tænkte stort paa ham mere. Han gik meget alene. Ja et Par Gange havde de set ham sammen med to Matroser, som var meget drikfældige og ugudelige i alle Maader.

Saa hændte følgende: En Eftermiddag gik Ulf alene henad Vejen. Pludselig hørte han nogen komme efter sig med hurtige Skridt. Han vendte Hovedet og saa, at det var Egil. Standsed han og biede til Vennen var kommen paa Siden. Saa gik de begge videre. Idag talte ikke Egil et Ord udenfor ja og nej.

Da nu Ulf kom til at hævne Sara, saa Egil pludselig op og skreg ud: „pas Dig!“ Ulf svarede rolig: „hvad mener Du?“ „Jeg siger pas Dig for . . . for hvad Du og Sara . . . for jeg vil ha' Slut paa det.“ Og han knytted Hænderne lige op i Ulfs Ansigt. Denne sagde højt og vredt: „Jeg har ingenting at passe mig for.“ Egil rykked ham nærmere, ganske ildrød af Sinne: „har Du ingenting at passe Dig for, jo Du har *den*!“ og han slog Ulf med knyttet Haand midt i Ansigtet. Ulf sprang tilbage: „nu faar Du passe Dig.“ „Skal jeg? skal jeg?“ Egil ligned en vild: „skal jeg? . . . nej Du maa passe Dig, Du!“ Han stammede: „tror Du kanske . . . ikke . . . at jeg ved . . . tror Du kanske ikke, at jeg ved om sligt . . . og at Du . . . og hun . . . tror Du ikke, at jeg ved, hvad Du og hun . . .“ mere kunde han ikke sige: han fo'r ind paa Ulf, og de greb nu om hinanden i stort Raseri. De slog hinanden, kvælede hinanden, som de bedst kunde, faldt saa til Slut over Ende og laa fast sammenklamrede og rullede omkring. De standsed ikke en lang Stund, saa bittert sloges de.

De var stygt tilredte begge to, da de endelig holdt op. De snakked ikke med hin-

anden, men gik hver til sin Kant. Næste Dag traf Ulf Sara. Han fortalte hende det hele.

Da de atter traf hinanden, sagde Sara: „Nu er Egil ikke saa ond mere.“ „Har Du snakket med ham?“ „Ja“. „Hvad sagde han?“ „Jeg ved ikke, alt hvad han sagde.“ Hun saa hen for sig: „men han mener det ikke, Ulf . . . Du maa ikke være ond paa ham mere, og Du maa ikke sige nej, om han beder Dig være Ven med sig.“ „Nej, det ved Du nok, jeg ikke vil.“

Om Aftenen, da Ulf sad hjemme i sit Kammer, kom Egil ind til ham. Han satte sig ned. Det syntes paa ham, at han havde ondt for at snakke.

„Ja“ . . . sagde han omsider . . . „en kan nok sige, at jeg ikke har noget at snakke til Dig om, for jeg har været ude for Piger selv. Men jeg vilde bare nødig, at Sara skulde være som slige Piger . . . for det vilde ikke være saa herligt. Men jeg forstod ikke, at det var Alvor, det som Du og Sara havde. Men det sagde Sara til mig i Gaar . . . men sligt ved en Sjømand lidet om, for en er tidt ude for megen Svig tilsjøs. Men Du faar ikke bære Nag til mig, Ulf . . . for da vilde jeg ikke ha' det godt med mig selv.“

„Nej, jeg har ikke noget at bære Nag for.“

Egil saa op en Stund, før han sagde: „det har jeg sagt før, at jeg engang var glad i en Pige. Men hun var ikke til at lide paa. Det er ikke saa let at glemme, naar en tror, at det er Kjærlighed; men saa er det ikke, men bare Falskhed og Svig . . . og saa tror en ingen mere.“

Ulf saa paa Egil, der han sad, hans Stemme lød ganske sagtmodig, og han saa bedrøvet ud. Ulf havde vanskeligt for at sige noget. „Det bliver nok godt igjen,“ svared han omsider.

Egil nikked, men sagde endnu ikke noget.

Men da han gik, smilte han godt og sagde: „nu kan vi være bedre Venner, end vi var nogen Gang før. Du skal ikke længer være fortørnet, fordi jeg slog Dig . . . det var nok min Skyld . . . men nu er det anderledes, for jeg kjender paa mig, at jeg vil lige Dig bedre nu end nogen Gang før. Og Du skal have Sara; det er, som det skal være.“

Nu gjorde Ulf og Sara Egil godt igjen. Thi de næste Gange, de gik ud sammen, bad de Egil med, noget som, det saa de, voldte

ham stor Glæde. Og om nu Ulf og Sara greb hinandens Haand og læned sig mod hinanden eller paa anden Maade viste, at det unge Blod vandt Overhaand hos dem, saa holdt Egil sig tilbage; det var, som han husked paa sin Vrede fra før, og som han var bange for at besvære dem mere. Men engang dette hændte, raabte Sara Egil nærmere. Og medens han saa derpaa, greb hun med begge Arme Ulf om Halsen og kyssed ham langt og kjærligt paa Munden. Da sagde Egil med dyb Stemme, og det hørtes, som om han var rørt: „ja, det vil jeg sige . . . at om Du, Ulf, tog Sara . . . ja om Du tog hende og gik med hende, saa vilde jeg ingenting sige imod . . . fordi jeg vidste, at hun var hos Dig . . . og jeg kjender jo begge to, baade Dig og hende. Og jeg synes, at det er som det skal være, at Du faar hende!“

XII.

Ulf Ran vaagnede en Morgen. Det var i Maj, og Jordelivet var netop begyndt under Fuglesang og de første Syrener. Han følte, da han laa, netop vaagnet fra Søvnen, at Livet dæmrede for ham, det Liv, der ejer store Ting. Han sprang op og øste Vand over sit Hoved, saa det randt ned ad ham og fik ham til at aande hurtigt. Saa tørrede han sig, tog sine Klæder paa og gik ned i Haven.

Solen vilde snart komme. Syrenerne hang store og tunge af Dug. Han kjendte deres Duft. Han saa paa alt med vidt aabne Øjne, og det var, som om den lyse Morgen og dens Sang om Dagen, som kom, rørte ham, saa han fuld af Glæde løb omkring og følte Dugdraaberne falde fra Grenene. Dette varede en Stund. Omsider lænede han sig til en Stamme og stirrede mod Øst; thi nu

steg Solen. Den var mild og venlig, og den klappede ham, som var saa ung, venlig paa Kinden.

Men da han lidt efter stod under den gamle Hestekastanie, saa han mod et andet Hus, og han saa Sara i Vinduet. Hun aabnede lidt efter Ruden og stod der i sit hvide Linned. Hun var vel ogsaa vaagnet den Morgen og havde følt Livet kalde og var da staaet op og kjendte nu, at Vaaren og den store Sol var hende venlige. Hun var saa hvid i sit fine Lin, og hendes Kinder og Øjne og Haar og Arme skinnede. Snart aabnede hun sine Øjne, snart lukkede hun dem. Snart smilede hun, snart var hun alvorlig. Hans unge Elskede! Hun stod der nu og vidste ikke, at han saa hende og følte Taarer stige til sine Øjne af Kjærlighed til hende.

Men medens han stod og græd, saa han, at Sara bøjede sit Hoved ømt tilbage og bredte sine Arme ud, som tog hun nogen i Favn. Hvem var det, hun tænkte paa? Hvem hvilede ved hendes slanke Legeme? Hvem var det? . . . Det var ham! Han vidste det! Ham var det, som hun omfavnede!

Og hun blev staaende og holdt den fast, som hun i sine Tanker omfavnede. Hendes

Arme laa overkors over Brystet, hun bed i sine Læber, hendes Øjne var halvt tillukkede.

Han sprang frem:

„Sara!“ raabte han.

Da saa hun og lyttede efter Raabet.

„Sara!“ raabte han igjen.

Og nu blev hun ham var, og hele hendes Væsen gik ham imøde. Hun smilede til ham, hun strakte sig ud af Vinduet og vinkede til ham:

„Ulf! Ulf!“

De stod der begge og rakte Armene mod hinanden den tidlige Majmorgen, medens Solen steg.

XIII.

Saa højt naaede deres unge Kjærlighed. Men tidt visner Blomsterne for tidligt, og Ekkoet af Fuglesangen dør.

Jeg har noget at sige, der falder mig altfor tungt. Lad mig først mumle frem nogle Ord for at ikke Slaget skal være ogsaa Eder for tungt.

Døden, Venner, er ikke rædselsfuld, naar den kommer i den tidlige Alder. Da er den ofte højtidelig og skjøn. Jeg har set skjønne døde Mennesker, halvt Børn. De har været sarte og rørende som blege Markblomster, hvis Stængler er brukne. Eller de har været besynderlig hellige. Noget har hvilet over dem som Perlers Glans noget stille, som Livet har rørt ved og igjen forladt. Om Vinduets Rude er bleven aabnet og Vinden har pustet hen over dem, om den blege Vaarsols Straaler har rørt dem, om Stjærnen har skinnet

over dem eller om Gud har nærmet sig — de har ligget rolig og taget det hele imod. Og længe efter har man mindedes dem i Døden, som man mindes en liflig Tone, disse unge, der gik bort, disse, der saa hastig gled vort Liv forbi, dukked frem, skinned og veg mod det ukjendte, hvorfra de kom.

Men har Døden rørt dem med sin Haand, lad ham da gribe dem helt og føre dem til sin Skog og Lund. Her nede vil vi sænke deres Legem i Jorden, og vi vil pryde deres Grave med Violer og hvide Stjærner og andre Blomster, der minder om Børn.

Men lad dem, naar de er rørt af den kolde Haand, ikke glide tilbage til Livet. Thi da er de ikke Jordens Børn lig, og Solen vil ikke skinne paa dem med Glæde.

Alle troede, at Sara skulde dø af den Nervefeber, hvori hun var falden. Noget var kommen over hende, der gjorde, at de hvisked: „naar det har rørt hende, kan hun aldrig mere blive som før.“ Og de vented paa, at den kolde Stilhed, skulde komme, den der kommer, naar det sidste Pust er draget.

Hun laa længe uden at dø og uden at leve. Hun var ligesom ikke hos dem mere, som havde hende kjær, men langt borte over fjærne Have og Sletter paa et Sted, hvor de

ikke kunde naa hende. Og dog, naar hun syntes dem længst borte, slog hun atter sine Øjne op og saa ud i Kammerset, og hendes tynde Hænder rørte sig. Og atter sank hun ned og atter vendte hun tilbage. Tilsidst blev det en langsom Pine at se hende saaledes: denne hvide Haand, der rørte sig og disse Øjne, der aabned sig i det evindelige. De, som nu saa hende, græd ikke mere, thi deres Taarer var tørret ind. De vented kun paa og næsten længtes efter, at Sara skulde blive stiv, og at hendes store Øjenlaag skulde lukkes for bestandig. Og da Lægen en Dag sagde: „hun vil vist leve alligevel", saa blev de ængstelige, thi det forundrede dem, at Sara efter dette skulde staa op fra sin Seng og gaa omkring. „Vil hun da blive som før", spurgte de Lægen. „Maaske", svared han, „men det er ikke godt at sige."

Langsomt vendte hun tilbage til Livet. Først sad hun med Puder oprejst i sin Seng. En Tid efter var hun oppe og og gik omkring i sit Værelse og i Dagligværelset og i den store Sal. Men noget var alligevel forandret. Hun havde været for langt borte. Hun havde set, hvad andre ikke havde set. Derfor smilte hun ikke som før, og hendes Stemme var ikke den samme. Det var, som

noget holdt hende fast i det Mørke, hvori hun dengang var sunket ned. Det var, som en Haand, dengang da hun veg langt tilbage, havde strakt sig frem og faaet et Greb om hende, som ikke senere havde sluppet sit Tag. En usynlig Haand, der mærkedes, naar man nu saa hendes Skikkelse, der ej var den unge Kvindes fra før, og naar man saa hendes Blik, der ej mere var livsaligt, og naar man saa hendes Gang, der ej var den tryggende og higende, der gik paa Jorden og iled mod Jordens Liv.

XIV.

Da Ulf traf Sara nu, kunde han ej tale med hende som før. Hans Stemme blev mere dæmpet. Hans Haandtryk var ikke det forrige, fuldt af Mod og Elskov, da hans Blod søgte hendes Blod. Maaske prøvede han den første Time paa at sige Ord, som han før havde sagt. Men de kom ikke frem, de døde paa hans Læber. Han kunde ikke bede hende gaa med sig ind til Livet.

I et sælsomt Øjeblik følte han ved at se paa hende noget som en anden Elskov. Et Pust rørte ham ligesom fra andre Egne, en Duft som fra en stille natlig Urt slog ham imøde. Men Jordens Kraft var dog den stærkeste hos ham, og det fremmede Pust svandt. Thi hans unge Legemes Kraft fordrede de røde Læber og det straalende Blik. Derfor løb nu hans Tanker blot ud i et Hav af Ve-

mod. Hans Syn paa Verden omkring blev et andet.

Skogene ved hans Faders Hus, der før var overgydt af Solen fra hans Barndoms Dages rene Lykke og fra hans unge Kjærligheds Glans, de rykked ham nu nær og Stammerne var mørke og Kronerne ludende. Vinden, som før havde fløjtet muntert omkring og kastet ham glade Toner i Øret, sused nu gjennem Skogen og over Vejen, før den for ud paa Ødevidden og forsvandt. I Havet sank Solen, og dens gule Skin gjorde Landskabet sørgmodigere, end Mørket forhen havde gjort det.

I den lille By, der laa for sig selv omgivet af Havet og Ødemarker, var der helst ved sen Høst megen Tale om Ting, som skulde fuldbyrdes. Der kom dunkle Bud fra langt bortliggende Lande, fra Ørkener, hvor vise Mænd tydede Himmeltegnene, Bud om det tusindaarige Rige, om Dommens Dag med Verdens Brand, om Floder af Glæde og Pine, om Evigheden af hvilken det første Sekund først randt ud, naar et Bjerg af Diamant, der laa ved det yderste Hav, var blevet bortslidt af en Sangfugl, der en Gang hvert Hundrede Aar kom og hvæssede sit Næb paa Bjerget.

Disse Ord skræmte ham, thi om Høsten var Nætterne ofte frygtelige, og Storm og Uro kom fra Havet. Han længedes saadanne Dage tidt med Solen og Sommeren. Natten og Høsten havde saameget mørkt, Solen og Sommeren fik alt til at blomstre. De grønne Blade og de røde og hvide Blomster, han elskede dem. En Oktoberkvæld, da han gik sammen med en Ven, og denne spurgte: „hvad vilde Du ønske Dig?“ svarede han: „Jeg vilde ønske, at der kom varm Regn i Nat, og at Solen kom op i Morgen, og at den var saa hed, at der vilde springe ny Roser ud før Aften.“

Men før, dengang Sara leved for hans Øjne, da hun hver Dag kom ham imøde, havde denne Længsel og denne Frygt været ham fremmed. Hendes Rykken tilbage havde ladet ham alene paa en fremmed Vidde. Og hun var tilsidst den Sommer, som han savnede, og som han forfængt begærede, og hun var de Roser, som han bad om maatte blomstre den næste Dag.

Ja tidt kunde Billederne vige: han fordrede ikke andre Aarstider, og han fordrede ej Mirakler for Rosernes Skyld, han følte blot, der han gik langs de gammelkjendte, langstrakte Landeveje, en stor Længsel mod den-

gang, da Sara gik ved hans Side ung og stærk, og da ingen kold Haand havde grebet om hende og faaet hende til at bøje sig bleg og gysende. Men disse Drømme var hans unge Sjæls Taarer; de dulmede, løste naadig Smerten op og fik den til at svinde som Luf-Uvejr tidt svinder i de farverige Solfaldsskyer mod Vest.

Det kunde hænde, at han traf Sara, naar han gik ud. Da kunde de gaa en lang Tur sammen ind i Skogen og under den dunkle Allé, hvor Træernes længste Grene fletted sig sammen over deres Hoveder. En egen Tone hersked da dem imellem. Han stemte sit Liv ned, som naar man stemmer en Feles Strænge saa de til Slut lyder som Sum af Aftenvind. De gik sammen langt bort, helst hvor der voksed Træer. Sara holdt af Træer, de underlige Træer, om hvem Mennesker ikke ved at sige noget, fordi de ikke er som dem: disse halvt levende, der frembringe Duft, Farve og Frugter.

Naar de gik hjemad, sænked Aftenen sig. Enkelte Stjerner tændtes over Skogen, i Haven aabnedes Natviolen, store lodne Møl flagrede omkring den gamle Hestekastanie, der stod og vifted midt i Haven med sine brede Blade.

De standsed foran hendes Hjem, hun rakte ham Haanden. Hun gik fra ham, medens han et Nu stod og saa efter hende. Hun gik ind paa sit Kammer. Hun skulde ind til Natten og til Søvnen og til Drømmen; til det, som Mennesker ikke forstaar.

XV.

Hans Far begyndte at ældes og blive træt. Da han var i Besiddelse af arvede Penge, og da han ikke trivedes i Byen, tog han Afsked fra sit Embede og rejste til Hovedstaden.

De kom til at bo i en Udkant af Byen i Nærheden af en stor Park, der gav smuk Udsigt og tillige gav den gamle Ran Plads for daglige Spadsereture.

Fra tidligere Dage kjendte Byfoged Ran enkelte gamle Venner, der nu kom til ham. En Provst, med hvem han havde gjort en Udenlandsrejse, da de begge var unge. Denne Provst, der efter hvad Ulf kunde forstaa, engang havde været en meget munter Herre, sad nu op og ned i Stolen, kun nu og da strygende sit lange Skjæg. Foruden Provsten kom en Oberst og en Kaptejn, begge vistnok engang unge. hovmodige Løjtnanter, nu stille

Mænd. Kun en sjælden Gang kom ved en og anden Ytring eller ved en og anden Historie deres forrige Mod tilsyne, og da smilte de, som bad de om Undskyldning.

Endnu andre kom. Alle Folk, der skyede Forandring, Folk, der blev siddende, hvor de sad, der snakked sammen med Bekymring om Tiden, som Menneskene gik imøde, om Gudløsheden, som bredte sig over Verden. Af og til nævntes en eller anden af deres Venner, som boede i andre Egne af Landet. Mange af dem, som var døde nylig og forlængst, nævntes ogsaa.

Ulf, som før ikke havde været flittig paa Skolen paa Grund af sit unge, urolige Blod og paa Grund af Lærernes Ufornuft, begyndte nu at faa Interesse for og Glæde af sine Bøger. Han blev Student, men brød sig ikke saa meget om Studenterlivet. Han kunde ikke udholde de mange dumme Taler og de evindelige, skraalende Sange. Han sad som oftest rolig paa sit Kammer og læste. Tidt beskjæftigede Sprog og Historie ham saa meget, at han ikke gik ud den hele Dag.

Men han var jo ung og livskraftig, og de Venner, han søgte, var ikke Mennesker med tyndt Blod. Han var jo sammen med dem nu og da til alskens Galskab. Ja til

Tider kunde endog Galskaben drives meget vidt. I Dage kunde Sviren vedblive. Men den angik ham ikke større. Saasnart den var ophørt, savnede han den ikke. Disse Drikkelag og disse tilfældige Pigebørn havde igrunden ikke noget med ham at gjøre.

Han deltog en Tidlang i det Selskabsliv, Hovedstaden bød paa, men trak sig snart med Lempe ud af det. I nogle af Kredsene gik Gjæsterne omkring og maalte hinanden. De var bange for, at noget skulde mangle dem, og i Ængstelse for at være ringe greb de til at være brydske og bøse. I andre Kredse gjalt det om at være spydig mod hinanden eller mod andre, der omtaltes. Kunde nogen kaste, helst et betydeligt Menneske, i Muddergrøften ved fire Ord, gjaldt han for at være fremragende, kunde nogen udvinde det gode en gemén Side, applauderedes han. Derfor gik enkelte om og var uforskammede i sit Ansigts Sved. En mærkelig Ordning! Ulf mindedes som Modsætning Selskaberne i den lille By, de sjældne Gjæstebud i hans Faders Hus, og de enkelte andre, han havde deltaget i, hvor Tonen vel havde været en Smule stiv, men sirlig stiv som de aldrende Herrers gammeldags Paaklædning eller som

de halvt glemte Melodier, de gamle Fruer gav til bedste paa Klaveret i den store Hjørnesal.

Han fandt i disse Hovedstadens Selskaber ingen Ven mellem Mændene, og blandt Kvinderne ingen han fæsted sig ved. Han havde ikke følt Kjærlighed siden hin første, som Sara havde indgydt ham. Hun havde veget, og Høstens Storm og den mørke Plet, paa hvilken han kom til Jorden og havde levet, havde givet ham sit Præg, saa han syntes de andre en Fremmed. Hvorfor følte han ellers aldrig nogen røre sit Væsens Inderste? Selv de Mennesker, han traf, som han fandt elskværdige, følte han sig alligevel ikke i Slægt med.

Men en Dag følte han da igjen nogen kalde, hvis Stemme han kjendte og forstod. Han fik Brev fra Egil, hvem han ikke havde hørt fra paa længe. Foruden Brevet kom en hel Foræring: en udstoppet Fisk, en tyk, næsten kuglerund Fisk, fanget i det stille Hav: et Væsen fra umaadelige Dybder, der ved sit ejendommelige Udseende fik dem, der betragted den, til at tænke paa Oceanets Bund.

Egil skrev, at han havde faaet at vide, at Ulf var bleven en Mand, der læste meget. Derfor vilde han sende ham en sjælden Fisk; der maatte staa noget at læse om den. Og

nu vilde han fortælle Ulf om mange Ting som han, Egil, havde oplevet; han vilde fortælle Ulf om Skoge under Tropen, som var levende, og hvori Træerne var lige saa meget Dyr som Urter. Han havde først hørt det af de indfødte; men han gik selv derud og laa paa Lur, for han vilde se, om det var sandt og fortælle Ulf det. Og det gik slig til, at med det samme, han kom, saa rørte Træerne sig ikke, for de havde hørt ham; men da han havde ligget en Stund, saa det længe havde været roligt, fik han se, at Skogen rørte sig, han saa, at de tykke Blade med Pigge paa var Klør, han saa, at der fandtes Hænder mellem dem, som krummed sig omkring Smaafugle og Insekter og slap dem igjen, naar de var sugede ud; for slige Planter var forslugne Dyr, som aad Blod. Ja han kunde fortælle om Skoge, som ikke var Ende paa og om de Folk, som boede der. De klatrede i Trær og udstødte Lyde, der ligned Knurren; men om en spurgte dem om Vej, saa stirred de paa en og begreb ingenting.

Efter dette Brev, som Ulf straks besvarede, fulgte andre, der fortalte om hans Liv paa Sjøen. Ulf saa den hele Tid for sit Øje en tung Skude, der gik for Vind og Vejr, omgiven af mange Farer. Han saa ogsaa

Folkene ombord, der færdedes paa Dækket, i uroligt Vejr hastende her og der efter Kaptejnens Kommando, i Magsvejr døsende og længtende mod Havn og mod Landlovens Glæder.

Ogsaa om Livet i Havn fortalte disse Breve, og der bulned af slige Beretninger frem en dump Sanselighed. Ulf forstod, at Egil leved vildt dernede. Det var Vinrus i Værtshusene blandt halvblods Kvinder, en Gaaen løs lige fra første Dag, Skuden kom i Havn, til sidste Nat, de drukne Matroser — nogle skrigende, andre ganske tause — tumlede ombord. Og kom de saa efter Maaneders Sejlads til Tropen, fulde af dumpe Lyster og utøjlede Drifter, saa gik det atter til Landlov. Men var det saa bleven sent, og skulde de endelig ombord, da var det svært at slippe forbi de unge, mørke Piger, som laa mellem Strandens Stene, for disse krøb om som glatte Slanger, og de lo og skar Tænder ganske sagte, og de lokked ved at ringle med sine Halsbaand. Der var Galskab i slige Nætter, helst naar det var paa den Tid, da Sumpvinden kom, der gav Blodet Feber og Ild.

Livet dernede syntes at friste ham over Evne.

Ulf blev bedrøvet for sin Ven, da han

lærte denne Vildskab at kjende. Han tænkte paa Barndomsvennen med den stærke Længsel mod fjerne, skjønne Lande. Han havde næppe fundet, hvad han begjærede. Men da var vel Nordens Mulm og Taage kommen op i ham, og den tilraabte Mulmet og Taagen dernede.

Han var Saras Broder. Ulf sad længe og tænkte. Underligt nok, det syntes ham, at de dog ligned hinanden, de to, Søsteren med sin blege Færden omkring og Broderen med sin vilde Tummel. Der var noget, der bandt dem sammen, men hvad det var, gjorde han sig ikke Rede for; han sad kun og lod Tankerne komme i Flæng, medens en dunkel Ve langsomt steg op hos ham.

XVI.

Det besluttedes et Aar Far og Søn imellem, at Ulf skulde tage en Udenlandsrejse for sine Sprogstudiers Skyld. Han skulde rejse i Begyndelsen af Sommeren. Da hændte det, at Byfoged Ran ved Nytaarstid blev syg, og da Sygdommen ikke bedredes og Byfoged Ran var en gammel Mand, blev Ulf hjemme.

Der fulgte nu for ham langsomme Timer. Naar han kom hjem fra Universitetet eller fra sine daglige Spadsereture, saa han altid sin Far sidde i en stor Stol i Værelsets Skygge. Sent paa Aftenen, naar Far'en var gaaet til Sengs og den gamle Husholderske havde givet ham Mikstur og ordnet alt for Natten, saa blev Ulf tilkaldt og den syge bad ham læse for sig. Nu og da Salmer om Dagens Bortsvinden og Nattens Komme, og Bøn til Herren om at være nær i Mørket og bortvende onde Drømme. Ja en og anden

Gang kunde det hænde, at han sagde: „læs noget i vise Mænds Erfarenhed.“ Cg Ulf maatte tage fra Natbordet en gulnet Bog, der snakked i en ganske usammenhængende Ordflom om Halestjerner, om den lykkebringende Venus og om den ulykkebringende Saturn, om Søslanger, der viste sig før onde Tiders Komme, før Pest og før Krig og før Kongers og Prinsers Død. Da sagde den gamle Ran ofte Ting, der tydede paa, at han nærede Frygt for Dagen, der kom, og for den Stund, han skulde sige dette Liv Farvel.

Men eftersom Tiden led og Døden nærmed sig, hændte det mærkelige, at den gamle Mand blev stædig og ligegyldig. Naar Præsten kom til ham og talte med ham og beredte ham, laa han og skrev med sine Fingre paa Lagnet, som man gjør til Tidsfordriv. Doktoren vilde han sletikke vide af. Naar han kom, sagde han ærgerlig: „jeg synes, De har gaaet her længe, Doktor,“ eller: „aa Doktor, De gaar her jo faafængt, lad mig ligesaagodt være, De kan jo ikke hjælpe mig.“ Eller: „Kirurgien i Ære, Doktor, naar De skjærer et Ben eller en Arm af, saa er det afskaaret, det kan ingen nægte. Men den indre Krop kan De ikke gjøre stort ved. Jeg ved, at det er forbi med mig. De maa vel ogsaa

vide det. Lad mig saa være fri for Deres Draaber.“ Engang sagde han, da Doktoren kom: „Jeg ligger her og tænker paa, om jeg skal tage Slobrok eller min Uniform paa. Jeg har nemlig tænkt at være oppe en Stund i Aften.“ Da blev Doktoren ærgerlig: „De skal ikke tage nogen af Delene paa, Hr. Byfoged. De skal ligge under Dynen og holde Dem varm, De skal have Varmebækken under Fødderne. Forresten vil jeg sige, at De kan gjøre, hvad De vil. Her har jeg ikke noget mere at bestille.“

Doktoren var bleven vred for Alvor, han kom ikke mere. En Vaagekone sad hos den syge og gav ham det eneste, han selv troede paa, Havresuppe.

Livet svandt langsomt for ham. Naar Ulf sad hos ham, mumled han uforstaaelige Ting, men tidt igjen Ord, som var store og himmelklare: „Naar man lever og ser Solen, saa er man en Blomst, man er en rød eller en blaa eller en hvid eller en gul Blomst. Men man er altid en Blomst. Naar Døden kommer, bliver vi Skog, der vokser saa mange Trær hos os. Og i os suser Vinden, som kommer langt borte fra og gaar i det evige . . . .

Jeg synes der gaar saa mange Folk over

os, der gaar jo en Mængde Folk paa det øverste Loft. Er det bare Blodet, som suser."

Tilsidst blev han svagere og sagde ikke mere. Han blev meget ukjendelig mod Døden, og han var da igjen besværet og urolig. Han vilde bytte Seng, han kunde ikke holde sig stille. Vaagekonen maatte flytte ham fra en Seng til en anden. Hun var et svært Bondefruentimmer, der bar ham som et Barn.

Den sidste Stund kom ikke saa hurtig, som man skulde have troet. Dagene gik og han leved bestandig.

Men en Morgen tidlig kaldte Vaagekonen paa Ulf. Han sagde, at Far'en havde spurgt efter ham. Ulf kom. Byfoged Ran sagde ikke meget, men saa paa sin Søn, idet han holdt ham i Haanden. Ulf hviskede: „Farvel Far, Farvel." Noget efter døde den gamle Ran stille.

XVII.

Far'ens Sygelighed de senere Aar og hans langvarige Sygeleje havde ikke gjort Hjemmet lyst for Ulf. Og dog havde han i denne Tid haft Fylde i Sindet. Naar han havde læst for sin Far, hvad denne ønskede, havde han gaaet til Sengs fuld af Alvor og Ro. Og hans Far, det følte han nu, havde haft en Kraft, en Sjæl. Naar han havde siddet i sin Stol, naar han havde gaaet gjennem Værelserne, naar han havde ligget i sin Seng med tændt Lys de lange Nattetimer: Værelserne havde han fyldt, var det end tidt med tunge Fodtrin og med trætte Øjnes Stirren. Nu laa alle Rum hen, forladte og tomme. De tunge og krumme Møbler var nu unyttige. Familjeportrætterne hang i sine Rammer, sløve og hensovede.

Tiden derinde stod stille; det gamle Uhr af Ibenholt skulde jo melde Dagens Timer;

men det fablede som oftest og kunde ingen Rede finde. Tidt medens Solen stod højt paa Himlen slog det seks, syv Slag, som skulde det være Morgen eller som skulde Dagen hælde, og naar Aftenen kom og det længe havde tiet stille, kunde det pludselig vaagne op og slaa en Mængde Slag som et ældgammelt Hoved, der taler i Ørske, sov derpaa maaske hen i Timer, kun nu og da kastende et utydelig Kluk fra sig uden Mening.

Forladte Møblers Stilhed! intet kan være saa øde som den. Den meddeler sig til Værelset, den giver Luften derinde noget overnaturligt, den lader tidt den dødes Skygge langsomt glide gjennem Rummet.

Ulf sad og studerede gamle Sprog, Digterværker og Historie. Særlig Studiet af Historien beskjæftigede ham. Han holdt af at lade sin Aand gjøre de lange Rejser gjennem forskjellige Tider, han holdt af at drage Slutninger, sammenbinde og adskille, han holdt af at føle denne eller hin Tids ejendommelige Vind blæse, og han elsked at gjætte de Folks Lidenskaber og de Mænds Tanker, som dengang leved.

Han forstod nu bedre end før de stille Bøgers Adel. Han lod dem tale for sig. Digternes Ord blev ham en Jordlivets Symfoni:

snart var Bøgerne fulde af Nattens Galde, snart var de tunge af Solens Honning. Og Historieskriverne kom til ham og talte, og ved deres Ord steg Skikkelser frem, stærke Handlingers Mænd kom nærmere, kjæmped og veg atter. Han betragted dem fra sit stille Kammer. Deres Røster, der lød fjerne og hæse, deres Øjne, der blussed som ved Fakkelskin, deres Kinder, der farvedes af Fremstillingens stærke Ords Sminke, behaged ham mere end de mange Mennesker, han hver Dag traf, med deres ensformige Mælk og Blod.

Inderst inde var han dog ikke tilfreds og rolig. Han savned endnu Livets Fylde. Blomsten lever, naar den folder sig ud saa alle Blade pranger, Fuglen lever, naar den løfter sin Vinge og jager dristig gjennem Luften. Studierne var ham ikke nok, han havde noget af Manden i sig, der ønsker at kjæmpe og at elske, og denne Mand var ej mættet. Han længedes efter at møde nogen, der var af samme Udspring som han, og som kunde bringe hans Blod til at banke. Men ingen, som han traf, var saadan, at de fandt Vej til hans helligste. De blev i Forgaarden, lo, sang, græd, gjorde Dumheder og gik bort, idet de sagde: „han kan ikke føle noget-

somhelst, der findes intet der indenfor.“ Men naar de sagde dette, maatte han smile. Da sad han og følte noget røres hos sig saa stærkt, at det voldte ham Smerte; ak, det leved stærkere derinde end de nogensinde kunde ane, han fornam som en Ulvegaard, hvori hungrige og stærke Vilddyr knurrende gik om.

Det var kun for sig selv, han tilstod dette. Han leved med sine Medmennesker uden at røbe, at en saadan Længsel rørtes hos ham.

XVIII.

Kun naar Ulf skrev til Egil, snakked han fra, som han vilde. Deres Venskab var som før, og det blev uforandret gjennem alle disse Aar, trods deres forskjellige Livsvaner og trods de Lande og Have, der skilte dem fra hinanden.

Vel en ti Aar var gaaede, siden de havde seet hinanden. Ulf tænkte i Grunden ikke, at han skulde faa se Vennen endnu paa aldrig saa længe. Naar Egil en sjelden Gang kom til Landet, havnede Skuden hvormed han fo'r, i en eller anden af Vestlandets Byer, hvor den hørte hjemme.

Men en Eftermiddag kom den gamle Husholderske ind og sagde, at en Mand stod udenfor, der bad om at maatte faa tale med Ulf Ran. „Jeg synes jeg skulde kjende ham," sagde hun, „men jeg kan ikke rigtig finde ham." Lidt efter kom en sortskjægget Mand

ind, sjømandsklædt og med langsomme, tunge Skridt. Ulf rejste sig, underlig tilmode. Det kom strax over ham, at det var Egil, der stod foran ham.

De tog hinanden i Haanden, og Egil satte sig ned. De talte sammen. Ulf var nu ikke mere som i Dag, men som for Aar tilbage, og det syntes han var godt. Han lod sig synke ned i de unge Aar, der atter laa for ham. Ja de to Venner lod Ordene komme.

Ulf holdt af Manden som sad der, Manden med de vakre Træk, med det stærke Drag om Mund, med de vege Øjne. Han holdt af ham, saa det græd og lo i hans Indre. De skinnende Dage kom tilbage, Barndommen og den tidlige Ungdom med de lyse Morgener, med Høstens skinnende Fridage, med lange Kveldstunder, naar de gjærne vilde være sammen en Stund, før de gik ind. Ordene kom nu som da. De var begge lige kloge, lige unge, lige uforstandige. Ulf grov sig under i dette. Han snakked om Ting, der interessered dem da, og Egil svared som da.

Egil blev hos Ulf om Natten, og den næste Dag tog de en Udflugt i Vogn til en skovrig Egn udenfor Byen. De samtalede nu om meget, som de ej havde talt om i sine

Breve. Egil fortalte, at hans Far saa ikke blidt paa ham. Kommandør Baarn vilde nødig, at hans Søn skulde blive simpel Sjømand. Se, det var nu saa sin Sag. Egil havde ikke haft noget imod at blive Officer; men han duede ikke til at læse og lære efter Bog.

„Hvor skal Du sejle nu?"

„Til Tunis . . . . Synes Du, det er ringe, at jeg blir Sjømand?"

„Du kjender mig vel saa godt, Egil, at Du ved at det Spørgsmaal er unødigt. Hvis Du alligevel vil høre et Svar saa er det her: nej, det synes jeg ikke er ringe! Og det synes vel i Grunden ikke din Far heller . . . Men din Far ved vel, at Sjømandslivet er fuldt af alskens Farer . . . helst i Land. Og Du Egil sparer Dig vist ikke."

Egil svared:

„Naar en sejler saa længe, saa suser Blodet tilsidst om Ørene. En bli'r hidsig . . . naar en da ikke har koldt Vand i Kroppen istedenfor Blod . . . Javel, jeg gaar hastig løs . . . men nu kan det staa til. Det har ikke saa meget for mig at sige, hvordan det gaar. Og saa ved du, der staar et Steds . . . ja, Du kjender vel det bedre end jeg . . . .

„Skjæbnen raa'r!“ . . . Er det ikke noget sligt, en klog Mand siger.“

„Men naar vi skal snakke med kloge Folk, saa siger en anden, at ens Lykke maa en selv smede.“

„Ens Lykke? . . . ja, naar den findes . . . men tidt findes den ikke . . . Nej, Ulf, det sagde Du nok for at stagge mig.“

Han tilføjed kort efter stille:

„Hør, Ulf . . . Kunde Sara smede sin Lykke?“

De gik længe tause. Omsider var de ved Havnen. De snakked om, naar de atter kunde mødes. Maaske om to Aar.

En Baad laa ved den yderste Brygge og vented. De to Venner tog hinandens Haand.

„Farvel Ulf!“

„Farvel Egil!“

Egil sprang i Baaden. Lidt efter lagde den fra Bryggen. Ulf blev en Stund staaende at se efter den. Egil sad agter og vinked til ham. Ulf vinked igjen. Han blev staaende at se derud. Efteraarets første urolige Luftdrag var i Luften. Sjøen brød nu og da en bred Dønning ind fra Havet. Det slog pludselig Ulf, at hans Ven nu drog did, hvor han i Grunden hørte hjemme; ja, han troede at forstaa af dette deres korte Samvær, at det

ikke saameget var det rolige Hav med Sol over, der trak hans Ven, men snarere dets Dyb, dets Storme, ja dets ukjendte Rædsler, og dets aldrig hvilende Fugle.

Ulf gik hjemover. Medens han gik, følte han, hvor han var rolig nu. Hvor det tiede hos ham, som ellers var uroligt. Hvor det havde tiet fra den Stund, Egil traadte ind til ham.

XIX.

En Vinter syntes Byen ham usædvanlig hæslig. Intet Døgn, der lysned og sortned som Nordens prægtige Vinterdøgn; blot en langsom graa Tid fuld af blinde Skyer og vaade Vinde. Gaderne var smudsige, Menneskene hosted sygeligt og trak sig omkring med sløve Miner.

Pludselig kom ham Rejselyst i Blodet. Han saa i Tanken de store Byer, og han saa ukjendte Lande, hvor mange Ting kunde møde ham.

Han fulgte denne sin Lyst og gjorde sig i kort Tid færdig til Rejsen. Han nød den Glæde Forberedelserne til den første Udenlandsrejse giver. Han anskaffede Rejsetøj og pakkede Kufferter og besørgede alt ganske alene og med stor Omhu.

Aftenen før han drog afsted, hændte ham noget ganske løjerligt.

Han var paa Vejen hjem efter at have tilbragt nogle Timer i Selskab med nogle Venner. Vejen gik gjennem en ensom Gade og her traf han en liden Gut, der frysende rakte Haanden frem og mumled nogle Ord. Ulf plejede altid at give til de fattige, han traf. Han gav ogsaa nu og gik videre. Men den lille kom løbende efter og rakte Haanden frem, og Ulf saa, at han vilde give ham noget for Pengene. Han solgte Lykkesedler, og Ulf maatte trække en. Smilende tog Ulf en ud af Bunken, putted den paa maa faa i Lommen og glemte den næste Nu.

Men da han kom hjem, fandt han den ved et Tilfælde igjen. En aparte Seddel for ham at faa. Der stod følgende: „Du skal rejse. Der hvor Du er nu, skal Du ej altid være, thi Du skal rejse ud. Du vil komme til et Sted, hvor Du vil plukke Glædens skjønneste Blomster og hvor Du vil drikke af Glædens fulde Guldbæger. Du vil lære at kjende Kjærlighed, og Du vil faa mange Penge mellem dine Hænder. Men da skal Du vide at anvende dem vel og ej blive Fraadser og ej hengiven til Vellyst. Thi Du skal beflitte Dig paa rolig Dyd og megen Ærbarhed og Du skal anvende dine Dage vel.“

„Nu,“ tænkte Ulf, „den første Del var

den bedste, og den harmonerer ikke meget godt med den sidste. Nuvel, jeg kan jo tage hver Del for sig, først beflitte mig paa, at dens første Del gaar i Opfyldelse . . . saa faar jeg se den sidste an, naar den Tid kommer."

Han rejste den næste Dag. Skibet brød sig Vej i Skum, Vinden sang ham omkring, og Havet laa i den lyse Morgen med Himlen over som en perlende Champagneskaal. Han stod paa Dækket og saa Landet forsvinde.

XX.

En skinnende Majdag kom han til den store By. Han kjørte gjennem Gader og Alléer. Paa Bænke og i Vinduer sad Mennesker, som syntes at betragte ham. En glad og lys Duft var over det hele.

Han boede paa et af Bulevardens store Hoteller. Folk fra nær sagt alle Lande boede der. Han hørte mange Sprog summe for sine Øren. Englændere, Franskmænd, Tyskere og Russere færdedes om hinanden. Det hele behaged ham. Han spiste i den store Sal og sad en Time hver Eftermiddag i det lille Gaardsrum, der havde et helt Landskab af Bladplanter omkring et Vandbassin, hvis Straaler lød som en langtrukken Spillen paa Strænge. Disse lette Ord, der summede ham i Øret fra Gjæsternes brogede Sværm, disse Blikke fra enkelte Damer, der rørte ham, naar de strejfed ham, sammen med deres

Silke og deres Haars Duft. Han gik omkring. Han var ung og meget Liv vented ham i Verden. Han skulde vise, hvad Nordens Kraft kunde bære. Der skulde gjøres Indhug baade her og der.

Han hefted sig i Begyndelsen ikke ved nogen. Den store By tog ham en lang Tid fangen. Han drev meget ud i dens tilfældige Hvirvel. Han nød en Stund Stukkets, den uægte Flitters skrigende Glands. Han kom til at holde af Cirkussavsmuldets ejendommelige Lugt og af de dristige Jockeyers Spring. Han fængsledes af den franske Tribunesangerindes gurglende Sang og hendes utugtige Nøgenhed, han holdt ogsaa af den engelske Danserindes Mængde af hykleriske Skjørter, han holdt af Kreolerindens Ild og de græske Pigers falske Smil. Han holdt af hele det Liv som pusted derude paa Boulevarderne og i de store offentlige Forlystelsesanstalter. Han fandt en ikke ringe Portion af Tidens Luft fortættet der, ja han fandt den mere der end i Universitetets Læsesale og i mangen en Parlamentarikers lange Tale.

Han stifted lidt efter lidt i Selskaber, paa Kafeer og paa offentlige Steder Bekjendtskab med Jævnaldrende. Nogle af disse forlod han straks igjen efterat have opdaget, at

de var forløbne Lykkeriddere. Andre gled han stille bort fra fordi de ej passede sammen, ja da han havde boet i Byen mere end et Aar, havde han kun bedre Kjendskab til tre Landsmænd, nogle praktiske og solide Mennesker, og en ung Mand fra den glade By Wien. Denne unge Mand havde Nyhedens Interesse for ham, ja de havde vel Nyhedens Interesse for hinanden. Maaske af den Grund holdt de sammen og beskjæftiged sig en Tid meget med hinanden.

Den unge Mand var juridisk Studerende og af rig Familje. Han havde rejst ud og var kommet hid for efter eget Sigende at uddanne sig til Diplomat. Han gik nu og da til Universitetet for at høre retsvidenskabelige Forelæsninger; men mere var han optaget af at udruste sin ydre Person. Han gjennemgik, valgte og vragede Skrædderens nye Klædestoffer. Men allermest var han beskjæftiget med at finde velvillige Fruer og jalouxe Ægtemænd. „Kjære Ven," sagde han altid, „jeg skal jo være Diplomat, derfor er det rent ud nødvendigt, at jeg kommer i Forbindelse med fine og smukke Kvinder. Ingen Skole er saa udviklende for en Diplomat som den Skole, Kvinderne giver. Har nogen forstaaet det koldt beregnende hos Damer af den friere Verden, og har hans Intelligens faaet den

sidste Afslibning i et Forhold til en yndig, lidt nervøs Frue af Aristokratiet, saa skinner hans Forstand som en Krystal. Ved De hvad . . . jeg tror virkelig, der aldrig har eksisteret nogen virkelig fremragende Statsmand uden at han jo har gjennemgaaet en saadan Skole. Har han ikke prøvet den, saa bliver han, selv om han har andre gode Anlæg, et skikkeligt, dumt Mandfolk, der før eller senere render sig en Stang i Livet."

Maaske troede han selv, at han ærlig arbejdede for sin Kariere, naar han var ivrig i denne Retning. Han var da en lykkelig Mand, som glædedes ved sit Slid. Heldigvis for den, han var sammen med, lod han i sine Samtaler som oftest Diplomaten fare og snakked kun om Glæden og Hændelserne under Arbejdet. En Dag havde han et Foretagende, en anden Dag et andet. Man kunde da tale med ham længe uden at han nævnte sin Kjæphest; men gav man selv Antydninger, sprang straks Diplomaten frem. „Tænk Dem," sagde han saaledes en Morgen, da han kom ind meget hastig, medens Ulf endnu laa, „tænk Dem følgende: Et Ægtepar. Hun blond med et Smil, der minder om et hemmeligt Haandtryk. Han dybt alvorlig med sorte, opmærksomt skulende Øjne, med hængende Næse

og med hængende Mustache, med andre Ord et født Horndyr. Vil De saa høre: hun saa paa mig i Dag . . . ja det var et Blik . . . saa lidenskabeligt, at jeg ikke troede at hendes blaa Øjne kunde straale slig. Et Blik som sagde: min Ven, kom, skal vi lade Blodet bruse. Tænk Dem, før jeg selv havde vovet et saadant Blik, voved hun det. Jeg følte, hvad en Mand føler i saadanne Øjeblikke, naar han mærker, at en Kvinde er hans undergivne."

Ulf svared da smilende: „Nu, saa haaber jeg, at den kolde Diplomat kan sove en Stund. De er bedre end De udgiver Dem for. De er rent ud forelsket i hende."

„De tager fejl . . . jeg er meget spændt paa Resultatet, jeg sliber min Forstands Diamant: vil det nu lykkes mig at operere slig at ingen aaben Krig bryder ud mellem Magterne . . . mellem hendes Mand og mig. Den vilde blive ubehagelig, særlig for mig. Vil det lykkes hende og mig i Forening at faa drevet den retfærdig fortørnede Part til Vægs, at faa ham gjort afmægtig, at faa ham slig, at det første heftige Ord fra hans Side kan retfærdiggjøre forundrede Øjne hos hende og mig, at han slaar sig selv, om han slaar til, at han stempler sig selv som brutal, om

han vil øve Tvang . . . ja, sandelig, Foretagendet er meget interessant."

Tidt paakom Ulf en Ærgrelse ved at høre denne fornuftige Mand ræsonnere saa koldt og hensynsløst. Men han mindedes andre Ting og lod Ærgrelsen fare. Han mindedes mange barnlige Træk af den beregnende Mand. Hvor han kunde betragte en Lazzaron, der fremviste et Par Rotter eller en Abekat, med stor Opmærksomhed, eller hvor han kunde klappe begejstret til en stærk Mand, der løfted store Vægte i ret Arm. Ulf var nu engang ikke af samme Race som denne, og han tog ham jo desuden, som man tager en Adspredelse. Og hvem vidste? muligvis var den unge Mand anderledes end nogen tænkte. Og som sagt den glade Afveksling, han bragte med, holdt Ulf af at møde. Han delte derfor Tiden trolig mellem ham og de to Landsmænd, de praktiske Folk med de rolige Skridt og de solide Skuldre.

XXI.

Han sad ofte sammen med disse sine Venner hos en bekjendt Restauratør, og de fraadsede hver i den Mad, de syntes bedst om. En ønskede And i Oliven og Østers, som paa det Sted kunde faaes store og næsten uden Skjæg, en anden satte Pris paa smaa, lidt fede Lammekoteletter og Kylling a la diable, og en tredje vilde næsten altid have afsilede Ærter med Flæsk og skummende Øl fra Tønden.

Restauratøren var en stor, tyk Karl. Han var kluntet og havde store Næver og han havde dyb, kantet Stemme. Men naar han snakked om Mad og Vin, blev han øm. Han kjæled for Maden og Vinen. Han brugte Ord om den, som en begejstret Elsker bruger om sin skjønne Veninde. Naar han gik gjennem Spisesalen, bukkende til begge Sider, og man sagde til ham: „Hvor har De faaet den ud-

mærkede Oksesteg fra? og Skinken er sublim! . . .“ saa kom han hen og det vistes tydelig uden paa ham, at han glæded sig. Roste man flere af hans Sager, mindede man ham om en Ret fra Gaarsdagen, som virkelig var mærkelig, gav man ham uomstødelige Beviser om, at man var Kjender, at man opfattede hans Retters Aand og forstod hans ejendommeligste Vines Bouquet — saa var han med, saa var man hans Mand: „Min Herre,“ sagde han alvorlig, „tør jeg maaske bede Dem underrette mig, give mig nogle Timers Varsel næste Gang, De vil have en Middag? Jeg skal da selv sørge for det hele og vær De tryg! De skal faa et Bord! . . . De skal faa en Oksesteg, der har alverdens Saft, som Oksesteg kan have . . . ja, som den alene kan have . . . den er i Grunden det ypperste Kjød . . . den skal serveres Dem med en Bourgogne til, den . . . der . . . hed og fyldig som Menneskeblod skal give . . . give Dem som ved en Transfusion Jordens ædleste Saft . . . og De taler om Skinke . . . De talte nylig om Skinke . . . det glæder mig, at den faldt i Deres Smag. Men jeg skal næste Gang sørge for en Skinke . . . De skal faa en Skinke, kogt i Bordeaux, kjølet i Bourgogne, glaceret i Champagne . . .“

Han gestikulerede og blev rød af Iver. Oksestegen løfted sig for deres Øjne, som hørte derpaa, Skinken steg frem som en Verden. Den blev stor, den blev hellig. Og siden kom andre Retter. Og mellem dem skylled brogede Vines Strømme sig . . . Bordet, som han talte om, blev ved hans koglende Ord til en Smagens Triumfsang . . .

Senere ud paa Aftenen gik de ofte til et eller andet Forlystelsessted, hvor der var Damer. De blev ofte sammen ogsaa der; men alle Forpligtelser, der ellers paahviled dem i Egenskab af Landsmænd og Venner, ophørte der. De kunde, om det faldt dem belejligt, frit skilles, og tog i andre Retninger heller ikke mange Hensyn til hinanden. Næste Dag mødtes de næsten altid med et Smil paa Læben og havde da ofte et eller andet Eventyr at berette.

XXII.

Det første Aar boede han i Byens Midte, hvor der var kun kort Vej til de mange Teatre og Varieteer og Restaurationer, som han besøgte.

Men en Vinter, da dette Liv trætted ham, flytted han ud i den smukke, sydlige Forstad. En mægtig bred Allé gik hans Hjem forbi. Da Vinteren var svunden, kjendte han Duften af Vaar, da Sommeren var inde, kjendte han, at Luften var bedre her end mellem Byens mange Huse. Han kjendte hvor Løvet gjorde den renere og fyldigere. Og om Efteraaret følte han, hvor Luften var klinger og klar. Han husked særlig Høstmorgenerne og Sommermorgenerne. Sommermorgenerne laa duftende og rige i Haven nedenfor. En tidlig vaagen Fugl sang. Roserne var indvævede i et Spind af Dug, paa de yderste Blade en tung blinkende Draabe, der vilde falde for det første

Vindpust. Den sidste Duft af Natblomsterne mødtes med Solblomsternes første, midt i det største Blomsterbed et Djævlehoved af sort Marmor, fra hvis Mund en rolig kold Straale flød. Alt var saa stille. En straalende Sommermorgen. Som en stor Skaal af hvidt klingende Sølv.

I Høstmorgenerne funkled Vildvinens Blade, Edderkoppen spandt et stort Væv i den lette Luft, en sort, sørgmodig Tordyvel summed en dyb Melodi, før den fandt sit Skjul i Jorden.

Vintermorgenerne var ikke saa gode. Byens Røg og Taage naaede herud og gjorde mangen Gang Luften mørk. Men Vinteraftenerne kunde være tiltrækkende bag solide Vægge, naar Lampen tændtes tidlig og den store Ovn spyede en Mængde Varme ud. Da var Tiden inde for sildige Besøg og for megen Cigar- og Tobaksrøgning, saa Palmerne i Værelsets Hjørne hang med Bladene.

Han plejed nu mere end før at tilbringe Aftenen i Selskaber hos Familier, hvis Bekjendtskab han havde gjort. Følgen var, at han kom bort fra Kafeer og Tribune, noget han fandt sig vel ved. Kom nu af og til en ung Kvinde til ham, var det en større og smukkere Følelse, der rørte dem begge, end

før, naar en eller anden løs Fugl ubekymret hoppede ud og ind. Ja det hændte, at han troede sig greben af en virkelig Lidenskab; men han følte hastig, at han havde fejlet. Et tilfældigt Ydre, en Stemmes Klang havde forledet ham til at tro en Kvinde anderledes, end hun var. Og kun det tilfældige Ydre og den smukke Stemme skulde der nu leves paa. Det var ingen Brønd der ejede skjulte Kilder fra den dybe Muld; det var en Skaal (tidt med sød, yppig Vin), men en Skaal med Bund, der hastig tømtes til Bunden.

Han var dog disse taknemmelig, ligesom den, der gaar henad en ensformig Vej er taknemmelig, naar Fakler lyser op for ham, selv om disse Fakler hurtig slukkes.

Han tænkte endnu en sjelden Gang paa en Lykkerus, der kunde være hel. Noget havde maaske forlængst dannet sig hos en Mand og en Kvinde. Noget der gjorde at begge vented. Og enhver af dem søgte trods sin tilsyneladende Ubekymrethed og Gliden ud i tilfældige Fornøjelser den anden ventende. Disse Forlystelsesanstalter, disse raffinerede Kjøkken, disse excentriske Adspredelser — hvad var de i Grunden andet end Sygdomstegn? hvad var de andet end — for at tale Doktorsprog — Tegn paa manglende

Ernæring? hvor var de byggede af Menneskenes Savn.

Mange, som han traf paa disse Steder, gik maaske og vented, mens de lo og adspredte sig paa forskjellig Maade. Maaske vented mange, som syntes ham utaalelige. Kun vented de ikke paa ham, der maaske forekom dem selv utaalelig.

Mærkelig nok hendte ham en og anden Gang følgende. Han kunde paa tilfældige Steder faa et Glimt af et Ansigt, eller et Par Øjne kunde møde hans. Maaske gik den Kvinde ham forbi paa Gaden, maaske sad hun i en forbikjørende Vogn. Da kunde han studse. Noget fik ham til at se sig tilbage. Han havde hørt et Raab uden Ord, et Raab, der trængte sig ind i ham, saa hans Blod lytted.

I næste Øjeblik var hun borte for ham. Han gik videre, idet han følte Savn. Maaske var det hans Lykke, der nu gik ham forbi.

XXIII.

En Sommer sagde han sine Venner Farvel for en Tid af hele to Aar. I denne Tid rejste han langt og længe. Han saa mange Stæder, naaede fjerne, lidet kjendte Kroge, gik gjennem Byer med krumme, ældgamle Gader, hvor Menneskene vandred om i Dragter fra forrige Tider. Han kom ogsaa til Steder, hvor vældige Ruiner fandtes og Taarne paa graa Klipper ved Havet.

Han rejste længer mod Syd og kom til døde Steder, hvor Marmorpaladser drømte om Fortids Prunk. Han brygged sig tidt en hed Drik af de mange Aarhundreder, der var gaaede over Stedet. De gamle Maleres Billeder hjalp ham dertil. Særlig et Billed standsed han længe foran: I et vældigt Marmorpalads var der Fest. Der dansedes en salig Dans. Stærke Mænd og skjønne Kvinder berused sig, tætomslyngede, ved hinandens

Nærhed. Men paa Gaden nedenfor pintes en Maanesyg af Hoben med glødende Jern . . .

Alt var borte nu. De herreløse Paladser stod stille og mumled ludende om det Liv, de engang havde ejet.

Han boed en Tid i disse Fortidsbyer; men Længselen begyndte endelig at komme mod de store Byer, hvor Tidens Liv rørtes. De havde dog ogsaa sine Paladser, omend ej af samme Art som disse. „Engang," tænkte Ulf, „vil Grublere gaa paa vore Byers Ruiner og føle Hjertet bevæges. Vore Tider vil række dem en ligesaa sælsom Drik, som hine Tider rækker os."

Han rejste tilbage til Byen, hvor han før havde været. Han traf sine fordums Venner igjen. Wieneren havde slaaet sig ned i Byen. Han arbejded endnu paa at slibe sin Intelligens, for at kunne tjene sit Land som Diplomat. De praktiske Landsmænd var blevne noget indskrumpne. Han begyndte at kjede sig i deres Selskab. Han begyndte i det hele at føle sig rodløs. En Træthed begyndte at komme over ham, som han ikke før havde følt. En Lede og Kjedsomhed ved Tanken paa de Aar, der skulde komme, de lange Aar, der vented ham. Efter al Rimelighed temmelig mange.

Han søgte med større og større Iver noget, der kunde fængsle ham. En Stund mored det ham at besøge en engelsk Klub, hvor han traf ligesindede. De havde meget fore i denne Klub. Nogle spillede Hazard, andre drak og atter andre boxede; ja nogle baade drak og boxede. De sidste bar sig ad paa følgende Maade: De sad meget rolige med sin Vin, de drak til de blev for stærke. Saa gik de udenfor og slog løs paa hinanden efter alle Kunstens Regler. Naar de havde slaaet saa længe, at deres Styrke havde udtømt sig, baded flinke Tjenere deres Ansigter med Vand og Edike, hvorpaa de gik ind og drak videre.

Mange af Klubbens Medlemmer var Mænd med barokke Indfald. En Aften lod de opføre en Pantomime, „Ligskjænderne", med Stof fra unge engelske Adelsmænds Liv under Karl den Anden. Den var noget nær vild Galskab. En anden Aften havde de samme samlet en Mængde „Vidundermennesker" til Fest. Der var smaa bitte Dværge og umaadelige Kjæmper, der var Drenge med haarbevoxede Kroppe og med Manker saa store, at Øjne, Næse og Mund skjultes som paa langhaarede Hundehoveder. Der var umaadeligt fede, der ikke ved egen Hjælp kunde rokke sig fra Stedet,

og der var magre, saa Knoklerne raslede. Der var Mænd med to Næser og nogle med Kyklopøjne. Og alle disse, der var hentede fra Markedspladser og Voxkabinetternes Separatrum var jo komne her til Fest. De trakteredes med Vin og Mad i rigelig Mængde, og efter Maaltidet dansed alle, selv de tykke vilde med og rulled sig overende med anstrængt Stønnen. Vinen flød fremdeles, og tilsidst blev de alle fra den mindste Dværg til den største Kjæmpe drukne af Vinen, og der hørtes gryntende Lyder og skrigende Sange, en afskyelig Musik, fra hele Hoben . . . .

Mange sære Ting blev Ulf Vidne til blandt disse forøvrigt saa korrekte Mænd. Mange Aftener var rige paa ligesaa originale Paafund som de omtalte. Men disse Timer gavned ham ikke. Han forstod, at det var bedst at trække sig tilbage i Tide, og han gjorde det. Han søgte op sine gamle Venner, og han gjenoptog sine afbrudte Forbindelser blandt de rolige Familiekredse. Men heller ikke her fandt han sig tilrette. Han følte sig ensom som aldrig før og tidt betog ham en uforklarlig Sindets Uro, der var meget plagsom.

XXIV.

En Sommermorgen, da han havde taget den Beslutning at rejse paa Landet og tilbringe de hede Dage i Skyggen af Skoge og Bjerge, traf han uformodet tre af sine fordums Klubvenner. De hilsede ham overstrømmende hjerteligt og fortalte, at de samme Aften skulde gaa ombord i den enes Kutter og tilbringe en Maaned eller to til Sjøs. Ikke mange Øjeblikke efter indbød de ham til at deltage i Turen. Ulf blev forundret ved at træffe sine Venner igjen saaledes. De var nu, med denne Sjøtur for Øje anderledes, end de havde været i sin Klub. De var Mænd, der lo med Glæde og snakked om sin Sjøtur med megen Iver. Ulf slog strax til. Javist . . . en Lystsejlads . . . hvorfor var ikke den Tanke før falden ham ind? . . . Han tog hurtig et midlertidigt Farvel med dem, gik raskt hjem og ordnede nogle Sager,

han vilde have med paa Rejsen, stængte sin Dør af og indfandt sig paa det aftalte Sted endog før den aftalte Tid.

Lidt efter kom de andre (de kom ogsaa for tidligt), fulgt af to Matroser, der bar Kurve med Levnedsmidler og Vin. Tillige førte de nogle store Isblokke med, der blev henlagt forud, godt bortgjemt i et Rum nær Kjølen, og overdækket med Kork og Savsmuld.

Saltvandsbrisen havde snart blæst dem alle muntre. De snakked ivrigt sammen om Vind og om Sejllads, og pludselig opdaged de, at de var fra Kysten alle fire. Ja, de tre Mænds Guttedage havde gaaet hen under noget lignende Forholde som Ulfs. Og det Lys og den Kraft, som de dengang havde ejet, havde de nok ogsaa ejet i Tiden, som kom efter; men de Udtryk, den havde fundet, havde ikke altid været smukke. — Nuvel, meget kunde indtræffe i ens Liv. Mangen Gang gik Menneskenes Børn i Skyer; derfor var det vanskeligt at dadle og dømme. Hvordan Livet hidtil var gaaet . . . gaaet var det. Men nu skulde alle Bekymringer svinde, nu vilde de være sorgløse en Tid.

Saaledes var deres Sindsstemning den Aften, det stod fra Land. De sad paa Dækket til ud paa Natten, de saa Klipper svinde, de

saa Fyrtaarn dukke frem og igjen blive borte. De første Timer mødte de Fiskerbaade, der vendte hjem. Men endelig saa de intet mere. De mærked kun paa Farten, at det stod ud mod det aabne Hav.

De havde den Tid, som kom, Lykke med Vejret. Der fulgte en Række Sommerdage med Solrigdom og frisk Brise og med en Havets Pragt i grønt og hvidt, som fryded dem. De sejled langt ud og naaede nogle ensomme Klippeøer, hvor der boed en halv Snes Fiskere. Saa nærmed de sig Land paa den anden Side og kom til et Sletteland med Blomster og Frugtbarhed. I det hele var det det gode ved en saadan Sejllads, at de kunde besøge de mange Steder. Var de ikke fornøjede, hvor de var, kunde de kaste los og naa nye Egne.

De opleved (hvad man i Almindelighed forstaar ved Ordet) ikke saa særlig meget i disse Dage paa Havet og i Land; men hvad betød det? Deres Humør steg Dag for Dag. Det var det store og det gode ved denne Sjøtur. De tænkte ikke paa, om den Dag eller om den næste vilde falde besværlig. De leved og drog Aande, og Tiden gik. Nu og da faldt maaske Dagen dem lang, saa de endog kjeded sig; men det var ikke den

umaadelige Lede, de før tidt havde lidt under. Denne deres Kjedsomhed var let og kunde svinde ved en lystig Bemærkning eller ved en drøj Sang af den ene Matros. Og de glæded sig til Dagens Maaltider, naar Duften fra Gryde og Stegepande naaed dem gjennem den friske Luft. Og de lange Aftener sad de og drak et Glas og røg Cigar, mens de mærked, at Søvnen langsomt og sikker kom med Natten.

— Men ved denne lange Sejllads, særlig ved nu og da at komme til smaa Sjøstæder, hvor det lugted af Fisk og Tjære, mindedes Ulf meget fra de Egne, som han for mange Aar siden forlod, fra de Steder, hvor han maaske tilsidst vilde føle sig hjemme. Tidt greb han sig i at have siddet lange Stunder hensunken i Mindet om dette og om hint . . . En Længsel var pludselig vakt til Live hos ham. Han havde nu levet saa længe i den store og fremmede Verden. Han følte sig saa rodløs derude. Hvorfor ikke vende hjem til Steder og Mennesker, han bedre kjendte? Tanken tog ham med Magt.

Han vilde gjærne se igjen de dybe Fjorde og de graa Fjelde. Menneskene deroppe var oftest fattige. Nød og Modgang havde de prøvet. De vendte tidt det lodne ud; thi de troed ofte, at nogen vilde dem ondt. Men hvor

de dog var uden Svig, og hvor de var taknemmelige.

Himlen deroppe kunde være som et aabent Øje. Noget barnligt, uskyldigt var i Skogene og over Engene. De gule Agre tilraabte hinanden med lyse Smil.

Den lange Sommerdag var øm og tindrende, den lange Vinternat var pragtfuld. Og Oktobers sene Maane, der hæved sig rød, naar Storm ventedes fra Sjøen. Eller Vaarens Nat, naar hvide Dampe drev om paa Myren, mens Duft af Græs og vaad Muld gjennemtrængte alt.

Maaske Livet deroppe kunde blusse, maaske netop dér dets stærke Farver vilde synes fagre. Luften var tidt tung dér, og Ensomheden trivedes. Men det blomstred i Menneskenes Sind i denne Ensomhed.

XXV.

De sidste Dage, Sejlladsen varede, optoges han meget af saadanne Tanker. De blev tilsidst saa stærke, at han følte dem som Hjemvé. Og denne Følelse var ham ny. Den uroed ham; men samtidig glæded den ham. Den føltes forjættende.

Kutteren lagde omsider ind i den samme Havn, den havde forladt. De fire Venner tog Afsked med hverandre. Ulfs Kammerater havde ogsaa haft en Smule Hjemvé. Sjøluften havde været udmærket; men Rejsen havde varet længe. De havde i Smug længtet efter sin Klub. De kunde nu engang ikke undvære den.

De følgende Dage gjorde Ulf sig færdig til Opbrud. Han ordnede nogle Affærer, der havde ventet paa ham i den Tid, han havde været ude, og han sagde sine Venner Farvel. Dette sidste tog hele to Dage og var i Grun-

den en ensformig Affære. Kun en af hans Venner, en af de sidste han besøgte, beredte ham Afvexling i Form af en Overraskelse. Det var hans Ven fra Wien.

Paa Grund af rene Tilfældigheder havde Ulf ikke set denne sin Ven paa en sex Maaneder eller mere.

Han søgte ham i hans Hjem og fandt ham ifærd med at læse gjennem nogle Papirer, der saa helt officielle ud. De havde ikke vexlet mange Ord, før det kom frem, at den glade Fisk, som før kun vilde blinke med nye Skjæl og nyde lækre Ting nu var alvorlig Embedsmand i sit Lands udenrigske Repræsentation. Ja, han havde heldigvis faaet Ansættelse netop der i Byen, hvor han jo følte sig hjemme. Ingen betydelig Post, men den betydelige kunde komme.

Han tilføjed lidt efter:

„Ja, kjære Ven, jeg bliver her; jeg har i det hele forandret mine Vaner . . . jeg er jo ikke mere femogtyve Aar. Det er sandt, vi har ikke seet hinanden meget den senere Tid . . . Du ved vel ikke, at jeg er gift?“

„Er Du gift?“

„Ja, jeg er. Min Frue kommer forøvrigt snart. — Ja, jeg er gift. Det gaar an at leve som Ungkarl til man er tredive, ja femogtredive Aar. Men da maa det ogsaa have Ende.“

„Saa Du er bleven Ægtemand! Det havde jeg ikke troet . . . Men“ — Ulf smilede — „kan Du alligevel holde dine Evner ved lige? . . . Du husker at Du engang omtalte en vis Kvindeskole for kloge Mænd . . .“ Han holdt paa at sige: „Kan din Frue maaske give Dig en Lektion?“ men han følte at Spørgsmaalet kunde opfattes paa flere Maader, og han spurgte ikke.

Den anden svarede kun:

„Aa ja . . . det gaar.“

De talte videre om andre Ting. Men pludselig aabnedes Døren, og en ung Dame traadte ind. Husherren præsenterede: „Min gamle Ven, Doctor Ran — min Hustru.“ Ulf hilsede og sagde nogle Ord i Anledning sit Besøg. Damen smilede elskværdigt og bad om Undskyldning, fordi hun kom ind i Ridedragt. Ulf saa, med hvilken vakker Haandbevægelse hun holdt den lange Kjole fra Gulvet saa nogle blanke Ridestøvler, der fremviste en nydelig Fod, kom tilsyne.

Mens hun snakked noget meget ligegyldigt, betragted Ulf hende nøjere. Hun var blond og ganske smuk; men hun saa noget taabelig ud. Mundens Fortænder vistes for stærkt. Maaske denne Omstændighed i Forening med de noget store Øjne gjorde, at

hun fik noget opspilet ved sig, noget hareagtigt. Men hun var alligevel en smuk Dame. Hendes Figur var yndefuld og hendes Haar var blondt og af en særegen Glans.

Hun snakked den ganske Tid. Hendes Stemme (maaske hun vidste det) var indolent og æggende. Mens hun talte, sad hendes Mand og smiled svagt og trak i sine Moustacher. Af og til nikked han. Han saa meget paa hende, han lod i det hele til at være optaget af hende. Da hun nævnte en ung Herres Navn, med hvem hun havde redet, saa han skarpere paa hende og mumled noget om: „Student" og „Underordnede". Saa trak han atter i sit Skjæg og sagde ikke et Muk mere.

Ulf snakked adskilligt med den unge Frue; men efter som Minutterne gik, følte han, at Luften i Værelset mellem de to Ægtefæller langtfra var klar. „Lad mig gaa, saa udlader de sig," tænkte han, „naa . . . hvad jeg ellers er, gift er jeg ikke." Han rejste sig og tog Afsked . . . jovist, Fruens Haandtryk var omend kort, meget besnærende. Maaske hun alligevel ikke er saa dum," tænkte Ulf.

Hans Ven fulgte ham ud og beklaged meget denne hurtige Afrejse . . . „Kjære Ven," sagde han, „Du var den eneste jeg i Længden brød mig om. Farvel og Levvel."

Ulf tog ikke denne store Erklæring alt for alvorligt; men han studsede noget ved Tonen i Ordene. Han saa paa sin Ven: Han begyndte at blive noget fed; men det var ingen munter Fedme. Endnu havde han den ægte Levemandstype; men ikke den uforsagte fra før. Han saa temmelig daarlig ud, og Ulf troede ikke, hvad han fortalte: at Grunden var nogle bedærvede Hummer fra forleden Dag . . . nej, alt hos ham hang, hans Næse hang og Moustacherne hang og Øjnene var noget urolige . . .

Det slog Ulf, og han var paa Nippet til at smile ved Tanken, at hans Ven maaske nu lignede den stakkers Fyr, som han hin Morgen paa Grund af netop disse Ejendommeligheder kaldte et „født Horndyr".

Han gik fra sin Vens Hus med raske Skridt. Han havde endnu et Par Besøg tilbage. Han var omsider færdig og tog en Vogn og kjørte til sin Bopæl. Paa Vejen kom han forbi mange Steder, der engang havde lokket ham. De lokked ham ikke mere. Hvor mange Stumper af Mennesker færdedes om ham . . . Der stod en Kirke. Ingen troede i Grunden paa dens Magt. Størsteparten af disse den store Stads Indvaanere havde lidet Salt. Følelserne var ikke stærke. Han havde maaske tilsat meget af sit Salt her; han var

bleven Mennesket fra en Verdensby, han kunde ikke fortørnes over Ting, der før stak ham . . . nu, hvad Vinding var saa det? Hvorfor dræbe sit Væsens Oprindelighed?

Han kom den engelske Klub forbi. Portieren, der stod udenfor, hilste. Nej, derind skulde han ikke. Han vilde helst faa tryggere Grund under Foden. Maaske saa han nu mange Ting ensidigt og dumt an. Men denne Dumhed var nu hans Styrke; han vilde beholde den. Den var behagelig. Og maaske var den Klogskab igrunden.

XXVI.

Ulf havde sejlet flere Dage. Den sidste Dag før Hjemkomsten sagde han til Skipperen: „Sig mig til, naar Land er i Sigte."

Meget tidlig vaagned han den næste Dag ved at Skipperen stod over ham og sagde: „Høj, nu har vi Land i Sigte."

Ulf klædte sig paa og gik paa Dæk. Han var rent ud spændt, og i denne Spænding syntes han, at han kjendte som en anden Luft, Luften fra Fjord, Tang og Myr. Han holdt Indbildningen fast. Han suged Luften ind i lange Drag. Han saa et Fyrtaarn blinke i det Fjerne.

Ellers saa han endnu intet. Det var jo en tidlig Høstmorgen, og han havde ikke Skipperens skarpe Øjne.

Men uafladelig stirred han mod Landet. Og endelig skimted han noget som mørke Skyer, der stod hist borte. Der laa Landet.

Han aanded pludselig tungt; Taarer traadte i hans Øjne. Han gik frem i Skibets Boug for ikke at forstyrres af nogen.

Denne Kyst var hans. Bjerge, Mo og Myr og de vidstrakte Furuskoge. En stum Kjærlighed til Landet greb ham. Han elsked det fordi det var af hans Væsen. Det havde givet ham af den drømmetunge Saft at drikke som det ejed i saa store Mængder. Det havde fostret de Mennesker, han havde haft kjær og det havde tildannet dem saaledes, at han havde faaet dem kjær.

Han blev siddende at tænke, medens Landet tydeligere dukked frem.

Maaske havde de tunge Ødemarker præget hans Liv. Maaske han havde faaet et gladere Sind i Eje, om han var kommen til Verden i et lysere Land. Men han vilde dog ikke give bort noget af den mørke Højtid, de havde bredt over ham. Han vilde lade den brede sig som Skarlagen, han vilde lade den skinne som sorte Silkefaner. De unge Grublere deroppe i hans Fædres Land, han elsked dem. Over deres Øjne tegned Flaggermusen sin Skygge, Dyret med Vinger, som flyver i en Luft, der ejer Solens sidste Glans og Straalerne fra Nattens første Stjerner.

Han vilde gjense Menneskene fra Drømmene, Menneskene fra Striden paa Havet, Menneskene fra Stormen paa Fjeldet, Menneskene fra Røghytterne paa Myren.

Landet kom klarere og klarere frem, medens Morgenvinden blæste over Havet.

XXVII.

Han leved den Høst og Vinter i Ro i den lille Havneby, hvortil han kom. Han følte sig snart helt hjemme blandt dens Mennesker. De var sejge og gløgge Folk. Mange af dem havde store, kantede Hoveder. De saa vilde og saftige ud; men ingen lumsk Vildhed. Øjnene var vakre og gode. Smilet kom ikke ofte frem; men naar det kom, kom det fra Hjertens Grund. Latteren kom endnu sjeldnere; men kom den, brød den sig Vej, saa den ikke kunde standses. De svære Kroppe rysted da af den store Latters Fryd.

Han modtog Besøg og besøgte selv Skippere og Rhedere og drak Julemjød og spiste fed, hjemmelavet Bakkelse den halve Vinter. Han spilled Kort med de skrydende Skippere, og han skrød en og anden Gang selv. Han hørte Fortællinger om Tusser der gik ved Stranden i Høstnætterne og om druknet

Mand, som hængte sig fast ved Baadkjølen. Han hørte Historierne fra Eventyrbøgerne og Øverstelofterne igjen med megen Glæde.

Nu og da hørte han Historier af en anden Art, fantastiske og tungsindige som gamle Sagn. De var visselig fødte af Længsel mod Elskov og Sol. De var maaske komne fra unge ensomme, som havde læst altfor smukke og kjærlige Sange i den golde Egn, hvori de boede.

Da Vaaren kom, fik han Lyst til Forandring. Han ønsked at færdes i Havskjærene, og han fandt om ikke længe en Jagt, der skulde gjøre en saadan Fart.

Jagten havde kun to Mands Besætning: Skipperen Søren Koll og en Matros ved Navn Njell.

Han gik ombord og Jagten gled langsomt mellem Holmer og Skjær. Med lange Mellemrum dukked Huse frem inderst i Fjorden.

Disse Huse, tidt med Have omkring og halvt skjult af Træer og Buske, saa mangen Gang ganske hemmelighedsfulde ud. De ligesom sagde, idet de stirred langsomt ud med sine Vinduer: „her lever ogsaa Mennesker sit Liv hen . . . .“ Ulf Ran saa efter dem,

medens vage Forestillinger om de Ting der indenfor rørte ham: „Der bor en Embedsmand," tænkte han, „med sin Kone og sin Søn. Til Forældrenes Forundring og Sorg synes Sønnen at blive noget sløv. Han var engang fuld af Liv. Man henter da Lægen, som bor to Mil borte. Denne snakker med Sønnen, og mens han ryster paa Hovedet, foreskriver han Jærn og Mælk. Men den egentlige Grund siger han i Enrum til Faren: „Den unge Mand er her afspærret fra al Ungdom." . . . „Og i det Hus," tænkte han videre, „lever vistnok et Ægtepar, to brave Mennesker. De har to Døtre, som er strængt opdragne. Men blot en svag Berøring af en Mands Arm, og deres Bryst vil bølge, som begik de Verdens største Synd. Og mon de vilde sige: gaa bort?"

Saadanne Tanker kom og gik. Jagten sejlede videre. Ikke alene Embedsgaarde kom tilsyne, ogsaa smaa Huse dukked frem, hvor Fiskere stod i Døren og saa ud mod Jagten med et skarpt Blik og med Ansigtet i sløve Folder som om Øjnene tog al Kraft for sig.

En Eftermiddag blev Vejret skyet. Lunkne Luftninge for lavt hen over Havfladen. Efterhaanden samled al Fugtigheden sig og blev en umaadelig sort Banke i Havet. Saa lyste

det op. Fra to gule Skyer i Banken sprang der store Lyn. Og de ramte hinanden og blev til runde, blinkende Sole, der tændtes og slukkedes. Men lidt efter lidt nærmed de gule Skyer sig hinanden og blandedes til en Svovlmasse, i hvilken det ulmed og brændte. Hvide zikzakformede Lyn slog ned, flere paa engang. Og hvor de ramte, blev visselig alt ødelagt; det var Ildregn fra Himlen.

Banken steg højere og allerede hørtes en uafbrudt, fjern Larm. Og dette mørke Gny lød saa fremmed, og ved de store Lyn syntes Porten til ukjendte Kamre at springe op, og hele den øvrige Jord lytted stille og bøjed sig af Frygt.

De tre Mænd paa Jagten var enige om at søge Land. Heftige Regnskyl vilde sikkert komme, naar Banken naaede dem. De svingede da ind ad en Bugt, hvor to hvide Stenhuse laa hver paa sin Side.

De naaede Land og belagde Jagten.

Nu hændte følgende:

Før de havde naaet helt ind saa Ulf en Mand staa ved Stranden, støttet til en Stok. Han stod ganske stille og iagttog dem. Da Ulf omsider havde Fodfæste paa Stranden saa han efter Manden. Og han saa ham staa i samme Stilling som før. Ulf gik hen til

ham, hilste og sagde nogle Ord om Vejret. Manden, der saa ud til at være aldrende, nikkede og svared kun: „Der vil komme høj Bølgegang, fortøj godt.“

„Hvor skal man faa Hus for Natten, er her nogen Gjæstgivergaard?“

„Nej, men De kan faa Rum hos mig.“

„Men hvor skal de to Mænd være?“

„De kan ogsaa komme.“

„Det er meget elskværdigt.“

„Det er det ikke. Jeg synes om, at her kommer Liv, jeg bor i Huset der.“

„Naar I er færdig,“ raabte han pludselig til de to Mænd, „saa gaa op til Huset, I ser der; lad os saa gaa.“

Ulf Ran fulgte den gamle Mand op til det ene af de to Huse, som han havde set fra Havet. Det var et ganske stort toetages Hus med høj Trappe og en meget lang Korridor.

De spiste et let Aftensmaaltid og talte sammen et Par Timer før den gamle Mand førte Ulf til hans Værelse. Da han var bleven alene, rysted han paa Hovedet: Hvem var hans Vært? Han havde sagt sit Navn, Nils Gaute, ja Ulf havde ogsaa faaet at vide, at han ejed Egnen en halv Mil indover; men hvad saa?

aldrig havde Ulf snakket med nogen, der var i den Grad tilhyllet fra først til sidst.

Ulf sad ved Vinduet og saa ud. Banken stod i Søen som før; den havde ikke lettet sig meget. Uafladelig slog de store, stumme Lyn. Havet rørte sig i lange Dønninger. Uvejret maatte være forfærdeligt paa det Sted, hvorover det rased. Tidt slog Lynene endnu ned, og man saa da tydelig i Lyset fra dem skraa, straalende Skyer, der tyded paa store Regnskyl.

Ulf tænkte paa den gamle Mand. Han lod til at have levet meget i Verden. Han havde med stor Kyndighed talt om alt, hvad deres Samtale berørte; men han havde snakket om det hele som noget fjernt, og han havde talt uden Iver og Liv.

Han var Manden paa dette Hus ved Stranden af Havet.

Længe blev Ulf siddende ved Vinduet. Det lyned endnu langt borte, men saa fjernt, at Tordenen ikke hørtes.

XXVIII.

Uvejret kom for Alvor den næste Dag, og som det langsomt var kommet, blev det længe ved. Fire Dage og fire Nætter i Træk hersked Stormen, og da Stormen den femte Dag tied, vedblev dog Vejret at være meget taaget.

Men Søren Koll og Njell, som i denne Tid mest havde færdedes ude omkring i Egnen (de ligned to Stabbestene, der de gik i Taagen), kom nu og sagde, at de maatte rejse videre. „Men det er ikke godt at komme videre," svarede Ulf, „thi her er taaget Vejr og næsten ikke Luftdrag." „Længere udpaa er klarere Vejr og Vind," svared Søren Koll; „men om der er aldrig saa mørkt, skal vi nok finde frem, for vi har gjort Rejsen mange Gange før, og vi maa rejse for at være fremme til Fisket i rette Tid."

Ulf saa ud, Himlen og Havet gik i ét

ved en graa Sjørøg. Det var ikke lokkende at fare ud igjen nu. Hr. Gaute, som sad i Stuen, sagde: „Det er overflødigt at sige, at De bliver her, saalænge De selv vil.“ Ulf lo: „saa tror jeg I faar sejle foruden mig.“

Han blev tilbage. Han fandt sig vel ved at bo der. Med Hr. Gaute blev han ikke mere kjendt end før; men han syntes om at være i hans Nærhed og at tale med ham. Han syntes ogsaa om at gaa Ture i Egnen. Han snakked med Bønderne, der fortalte ham om alt, hvad der vedkom Folk der omkring. Den eneste, som de ikke talte om, var Hr. Gaute; det var vel, fordi de vidste, at han boede der. De troede rimeligvis, han var en Slægtning.

Den første Tid, Ulf boede hos Nils Gaute, fik han Interesse for Huset paa den anden Strand. Det beboedes af et gammelt ensomt Ægtepar. Han mødte tidt de to om Morgenen, naar de gik en Tur sammen under Træernes spinkle Løv, der beskyggede Vejen. De var klædt paa gammeldags Maner i tyndt men tæt Stof. En Aften, da Ulf kom gaaende Stranden omkring, saa han et Lys skinne; han gik nærmere og saa, at han var udenfor det gamle Pars Bolig. Og om lidt saa han dem sidde der indenfor. De sad i et

stort Værelse ved et rundt Bord midt i Værelset. Hver sad ved sin Ende af Bordet. En Lampe lyste for dem; men to grønne Skjærme dæmpede Lyset for deres Øjne. De sad og læste. Naar noget afbrød Stilheden — om et Vindkast slog mod Huset eller en Regnbyge banked paa Ruden, idet den for forbi — saa de op, som om de lytted.

„Hvem bor der?“ spurgte han en Aften en af de snakkesalige Bønder.

„Hvem der bor? der bor et Par gamle Folk . . . de havde engang Træhus, men da Herskabet her kom hjem og bygged sit Hus af Sten, saa vilde ikke de derovre være ringere. De havde Penge fra Fruens Forældre. De fik ogsaa et af Sten. Men nu er de gamle. Nu kriges de ikke med nogen mere.“

„Nej, hvorfor i Grunden kriges med nogen,“ tænkte Ulf Ran.

Det var hans Sinds Grundstemning i denne Tid. Han lod Dagene gaa roligt hen. Han sad meget paa sit Værelse og læste. Han havde gjenoptaget nogle Studier af den latinske Sølvalders Literatur, som i flere Aar havde ligget paa Hylden. Dennes ejendommelige visnende Glans tiltalte ham, den blege Melankoli fra den store Stad, der aned den ødelæggende Fiendes komme.

Af og til fordybed han sig ogsaa i Middelalderens første Munkes Skrifter; men disse blev ham for besværlige. Den tunge Sky, der rugede over dem, knugede ham til Jorden. Og maaske han sadled helt om og vendte sig til Romerstaden, læste om den catilinariske Sammensværgelse. Ciceros Taler mored ham. Han havde ikke læst dem paa længe. De minded ham om de anstadige Blades og Moralisters Skjænden paa unge, ugudelige Lapse nutildags. Han fandt alt igjen: Forargelse over kostbare flagrende Klæder: „ikke Togaer men Sejl", endog Pomaden fandtes og ikke at tale om de vinglade Tøjter og de unge fordærvede Menneskers Restaurationsgjeld.

XXIX.

Omend han boede i samme Hus som Hr. Gaute og var sammen med ham hver Dag, kom han ham dog ikke nærmere end før. Han syntes om at være i den gamle, kloge og ligegyldige Herres Nærhed. Han syntes om at høre hans Tale, der lød som gjaldt hans Ord noget, der ej hørte hjemme i Øjeblikket. Slig maatte Magerne have talt i den graagamle Tid, naar de gav Ord fra sig, hvis Tone ej forlangte Svar og ej kunde tænke sig nogen Modsigelse.

Ulf vilde gjerne blive hvor han var en Tid endnu; men han var i Vildrede med, hvorledes han skulde ordne denne Sag med Hr. Gaute. Han følte jo godt, at Hr. Gaute syntes om, at han var der; men som Gjæst kunde han, en Fremmed, ikke længer forblive.

Han talte en Aften til Hr. Gaute om

Sagen, han sagde ham sin Opfatning rent ud. Den gamle Mand svared kun:

„Naar De ønsker det . . . som De vil . . . ordn kun den Sag med Husholdersken."

„Jeg takker Dem. Jeg vil nødig bort herfra. Jeg trives her. Jeg bliver tilsidst en lærd Mand."

„Nuvel, det glæder mig, at De trives."

Naar Ulf Ran ikke var i Færd med sine Studier, eller naar han ikke samtalte med Hr. Gaute, øved han sig i Ridning og Pistolskydning. Begge disse Sysler havde han ogsaa drevet i Udlandet, men uden noget større Resultat. Han havde dengang kastet Skylden herfor paa sin Forkjærlighed for Sjøen: en Sjømand til Hest og med Pistol gjorde sjælden Mesterværker. Men nu viste det sig, at han trods sin Interesse for Sjøvæsen gjorde sine Sager som Rytter og Pistolskytte meget godt.

Han mærked forøvrigt, at han ikke var skabt til at være fastboende Pebersvend. Ialtfald ikke medens Blodet banked saavidt varmt hos ham. Tidt kunde han tage Ture til Hest til den lille By lige ved og gjøre smaa Galskaber, som han i Grunden fandt latterlige, og som han i al Hemmelighed skammed sig over.

Her i denne lille Krog af Verden fik han

en Dag pludselig Bud fra de store Stæder. Han var gaaet ind paa Byens Hotel for at tage en Forfriskning. I det ene Hjørne af Værelset sad en Mand med et Spilleværk foran sig. Han kom pludselig hen, præsenterede sig som Skibskaptejn og spurgte om det generede, at Spilleværket gik. Ulf svarede: „nej hvor kan De tro!“ (omend han jo tænkte: „skal vi nu høre de forslidte Spillekassemelodier“) og Kaptejnen trak Værket op.

Da studsed Ulf. Han hørte en Melodi, som hele den store By, hvori han havde boet, en hel Maaned havde sunget, og han hørte flere Melodier, som man ogsaa havde sunget dernede. Her, hvor han sad, i det lille Hotel i en Krog af en norsk Fjord, fik Melodierne en særegen Klang. Ja, hvor de virkede, der han hørte dem nu! Han glemte, hvor kjed han havde været af disse Byers Herligheder. Livet derude kom ham nu imøde, han saa for sine Øjne de lange, gule Boulevarder med Ryttere og Vogne og den promenerende Sværm. Dér kom mange tilsyne, som var kjendte, som havde det sikre, grundmurede Ry; dér kom nogle, hvis Affærer ikke laa saa klare i Dagen, og dér kom endelig nogle temmelig obskure Personer. Alle lytted til Dagens kjendte Melodier.

Uklare Ord drev om ham, medens han stirred paa den graa Væg, mumlende Ord af Latter og Glæde. Han saa dem igjen, Cirkusets Ryttere og Bajadser og Varieteernes Damer med altfor røde Læber og med Øjne, der ved Tuschstreger gjordes dobbelt store, disse Øjne, der tidt kunde lue med et gult Skjær. Og han saa ogsaa Vennerne igjen, de faa med hvem han havde sluttet Venskab, de mange han flygtig havde truffet. Han saa dem forsvinde i det store Mylder.

Det hele manedes frem for hans Sind, forenet og samlet i den Melodi, Spilleværket sang. Men det rensedes, det gjordes klarere, det traadte frem for ham som et Stykke bizart Liv med en Harmoni inderst inde. Han kjendte nu, hvor Boulevarderne laa trætte og vemodige ved Aften, naar den lange Rad af Lygter tændtes og stod mod den violette Himmel. Han saa, at den tilsyneladende ubekymrede Modeherre sad træt i Hjørnet af en prunkende Kafé, og at den glade og letfærdige Kvindes Øje kunde dugges.

Disse Tanker frembragte dog ingen Længsel hos ham. Han leved nok ensformigt og roligt her; hans ydre Sanser havde ikke meget at beskjæftige sig med; (hvad denne By bød

paa var ikke stort!) men det, der var hans egentlige jeg, fandt sig til syvende og sidst bedre tilrette her i dette Land. Han vilde ikke tilbage til Verden . . . .

Han blev længe siddende i den lille Stue, medens det mørkned. Han hørte nogle Mænds langsomme Snak om Fisk, han saa udover den lille By. Han saa Sjø, og han saa Mo og Skog.

Han vilde blive, hvor han var. Verden laa langt borte. Den syntes ham besværlig. Den kunde ligge derude. Han begjæred ingen Forlystelse.

Maaske skulde han alligevel ønske, at en vilde vække noget hos ham: Det stærke og dybe, som Sara engang havde vakt; men som nu i lang Tid havde været nedsænket i Søvn.

XXX.

Hr. Gautes Hus havde to Etager. I øverste Etage laa nogle Værelser paa Rad, der ikke brugtes. I et stod kun noget som et Skrivebord og et Par Stole, i et andet hang en Lysekrone med støbte Messingarme. I et tredje stod et Blomsterbord med Urtepotter, hvorfra knastørt Løv strittede frem. Luften var stille i disse Kamre. En Luft af mange Aar stod under Taget. Op ad Ruderne gik en og anden Væggesmed eller et stort Møl, der flagrede ud i Værelset, naar Aftenen kom.

Tidt, naar Ulf kom sent hjem, kunde han gaa gjennem disse Værelser. Den Tid, der var engang, trængte sig ind paa ham. Men en tidlig Morgen, da Solen steg, gik han ogsaa derind, og han aabnede da Ruden, og Luften udefra slog gjennem Værelset som en bred Strøm, saa det gamle Græs i Urtepotterne hvisked og lo.

En Dag ved Frokostbordet sagde Hr. Gaute: „Jeg hører, at De af og til tager Vandring gjennem Værelserne. Der staar enkelte Reoler med Bøger og Optegnelser, som De maaske kunde have Interesse af. Jeg behøver ikke at sige, at disse Bøger og disse Optegnelser staar fuldstændig til Deres Raadighed.“

Ulf Ran takkede og gav sig noget efter virkelig i Lag med Reolerne. En stor Del af Bøgerne var meget forældede, militære og theologiske Værker, her og der en af de græske og latinske Klassikere. Som Helhed var Bøgerne ikke meget værd. Men noget, der vakte Ulfs Interesse, var de gamle haandskrevne Papirer, der fandtes; en hel Række Familieoptegnelser, endvidere ti Bind Prædikener, alle haandskrevne af Hr. Gautes Bedstefar, den i sin Tid bekjendte Biskop Gaute. Her fandtes mange læseværdige Ting. Et Sted saaledes, hvor Biskoppen, dengang ung Præst, prædikede mod Menighedens Frygt for Ulykker, en Frygt, der var opstaaet, fordi et Barn havde skreget i Moders Liv. Præsten Gaute beroligede dem, og han fremførte kloge Grunde for sin Trøst. Han anførte mange lærde Citater, blandt andet et længere Citat fra Nikolaus Hemmigius's Ægteskabsbog.

Der kom til Syne fra de gamle Haandskrifter Ting, Ulf satte Pris paa som sære og smukke. En Haarlok kom for Dagen, guldgul, vistnok fra en ung Kvinde: „Til Sofie, en liden Gave af det ædleste Venskab", saa kom pludselig noget helt andet: en lang Række af Navne paa Husmandsfolk, der bad om Fattighjælp, korte Forklaringer, der fortalte om Nød, dumpe Ord om Fattigfolks Liv. Graa Ansigter, der rejste sig fra Jord, gik et Stykke og sank i Jord igjen.

Han fik forøvrigt ikke Tid til at hæfte sig ved de enkelte Papirer; thi dertil var der for mange. Fra det ene førtes han til det andet. Her fandt han et Brev, der vistnok havde fulgt med en Foræring: „Til velædle Capitaine F. Gaute med hands velbaarne Frue," og saa under: „Modtager denne Gave og vredes ey over, at jeg, Eders Rang til Trods, sammenligner Eder med det gamle Ægtis-Par Philemon og Baucis, der vistnok vare Bønder, men dog ved sin redelige Vandel og sit skiønne Samliv befandtes værdige Gudernes Belønning. Hvormeget større vil da Belønningen for velædle Capitaine og den velbaarne Frue vorde."

Ulf læste mange forskjelligartede Sager, og da en Uge var gaaet, havde han gjennem-

bladet det meste af, hvad der var værdt at læse. Han gik sjeldnere til Reolen end før. Men en Eftermiddag fandt han to Breve, som han standsed ved. Det, han indtil nu havde læst, havde tidt været ganske zirlige Ting, men livløse som tørrede Blomster. De Breve, han her fandt, var levende. Maaske de ikke var for fremmede. Han var i saa Tilfælde undskyldt, da han læste dem; thi først da han havde endt Læsningen og tænkt sig om, gjætted han, at disse Blade var af anden Art end de øvrige Optegnelser. Omkring dem laa et Papir, paa hvilket en Damehaand (maaske en stræng kvindelig Slægtning) havde skrevet: „Gud forhindrede i Naade ved at sende sin Død, at det sidste af disse Breve blev afsendt."

XXXI.

Laura!

Mange Aar er gaaede, siden jeg saa Dig. Mine sidste Breve til Dig blev ubesvarede Og nu vil jeg dog skrive paany? — Ja jeg vil endnu engang raabe paa Dig.

Kald mig en Daare, at jeg rører ved hine Minder! Ak Laura, lad dem skinne, thi er mange af dem onde, saa er mange af dem til Gjengjæld fagre. Husker Du Timerne fra dengang? de gløder endnu dunkelt i mit Hjerte!

Maaske det ikke var let for Dig at svare paa de Breve, jeg sendte Dig tilforn. Ulykken var endnu ny, og Savnet af din Elskov var endnu for stor hos mig. Mine Ord var for urolige. Mange af dem, der omhandlede min Længsel mod Dig, maatte synes Dig, der Du stod midt i Ødelæggelsen, for letfærdige. Men nu kan jeg, da Alderen snart skygger mig

ligesom Skyggen fra Bjerge, der rykker nær, tale roligere til Dig end dengang, da Blodet gik for hurtigt.

Saa lad mig tale.

Laura! lad ikke Sorgen altfor meget mørkne dit Sind. Husk at den Lidenskab, der greb os begge, er Jordens vældigste. Intet Menneske, der lever og næres af Jorden, tør sige sig tryg for den. Mange, der var stærkere end vi, har bukket under for den. Jeg ved om Mænd, som blev beundrede for sine trofaste Øjne og for sit faste Haandtryk, for sit Væsen uden Underfundighed, jeg ved om disse Mænd, at de elsked sine Hustruer og sine Børn — jeg ved at disse Mænd er bleven grebne af en Lidenskab til andres Hustruer, saa de blev daglige Løgnere. Og disse andres Hustruer blev ogsaa Løgnersker. Hvorfor dadle dem mere, at de faldt, de Væsener af et Kjøn, som med Rette kaldes det svagere, disse, hvis Viljekraft er ringere og hvis Følelser som oftest er stærkere end Mændenes?

Det Kys, jeg den Dag gav Dig, som din Mand saa, det graadige Kys, der aabenbarede de Nætters Hemmelighed, da han var fraværende . . . o, hvilken skjændig Tilfældighed! Din endeløse Rædsel! Dit Liv, der sank Skjæbnen, der skrev din Rune i en Sky!

Jeg saa Dig ikke siden den Dag. Jeg fik ej engang sige Dig Farvel. Jeg har ikke modtaget noget Ord fra Dig siden. Men jeg ved om det trøstesløse Liv, som fulgte for Dig, jeg ved om din Mands Fortvilelse. Og jeg ved om dit Barns Ulykke.

Laura, stir ikke frem for Dig i Stumhed. Du har dog mindre at bebrejde Dig, end Du tror. Du elsked mig, og Du adlød dit Blods Kalden. Tal til mig, Laura, sig mig et sidste Ord, gaa ned i Haven under Almetræerne og tilskriv mig de Ord, Du vil skjænke mig. Under Almetræerne — Du mindes, lad mig hviske det til Dig med et angstfuldt og saligt Gys, — Du mindes, det var dér, vi mødtes første Gang. Det var dér, vi i et Nu og ved et Blik mærkede, at vi var slyngede sammen af en Magt stærkere end den, Menneskene raader over.

Min Elskede, jeg sender Dig min Hilsen.

Michael.

Michael!

Tro ikke, Du, den eneste jeg har elsket, at jeg ej mindes vor Kjærlighed. Ej af den

Grund har jeg ladet være at skrive Dig til i disse lange Aar; thi saavist glemte jeg aldrig de Dages Glans, da jeg var Din. Men nu, da jeg snart skal sige denne Verden Farvel, der har skjænket mig megen Glæde og stor Sorg, nu vil jeg end engang kalde paa Dig.

Men lad mig sige det endnu engang, at Du dog kan vide det. Aldrig har jeg glemt min Kjærlighed til Dig. Jeg har ej kunnet drive dine Ord af Mindet fra de Dage, vi elsked hinanden. Ak, hvad sagde Du, hvor var dine Ord skjønne! Min Hud var som Alabast, mine Hænder var dejlige, jeg var din Elskede

Ja, jeg ved det, Ven, at jeg var dejlig, jeg følte selv, hvor jeg var mægtig i min Skjønhed. Jeg strakte mine Lemmer i Overmod, og min Mund smiled i Vælde. Ja i Sandhed, altid i mit Liv har jeg haft jordisk Begjær, som ej engang fuldt blev glad, da Du var min. Lad mange dadle det: det var dog en Solens Gave. Blev jeg Dig ej en farverig Sommer? syntes jeg ej — jo saa sagde Du — en af den gamle Tids mægtige Kvinder, hvis Navne mindes, paa hvem Gud havde ødslet sin Rigdom. I hvis skjønne Legem der leved en glødende Sjæl. Hvad gav mit Legem dets Skjønhed, hvad gav mine

Øjne deres Glands, hvad gav min Stemme, naar jeg sang, dens Farve og dens Fylde?

Jeg har raabt dette ud i mange Ord for at jeg skal kunne magte det onde, der nu maa komme. Du har maaske hørt noget ved Rygter; men jeg vil nu selv tale.

Vid, at fra den Stund min Mand overrasked os, har Livet gaaet, som var Verden en anden. Jeg saa min Mand dø, skjønt han dog leved. Hans Legem visned, og hans Aand blev saadan, som det blege Lig maatte have den, om det kunde eje nogen Aand. Hans Øjne var fraværende og hans Latter fandtes ej mere.

Han led som ingen har lidt. Men han tog en Hævn, der ej var mindre grusom end hans Smerte. Jeg har gjennemlevet Dage, jeg ej kan berette om (og jeg gjennemlever dem nu).

Og, Michael, vort Barn; hvad skal jeg sige, naar jeg nævner det. Thi den frygteliges Hævn ramte ogsaa mit og dit Barn. Jeg kan ej tale. Kun vid, at hos dette brydes Lyset og Mørket. Dets Smil kan være tindrende, det kan stirre mod Solen. Men lidt efter kan det skjule sig i Mørket med Hænderne for sine Øjne. Og sjeldnere og sjeldnere straaler

dets Øjne. Oftere og oftere søger det Mørkets Skjul.

Nej, fra den Stund af, Du saa mig for sidste Gang, har jeg ej været den Laura, som Du kaldte for en Engel. Jeg blev en anden og jeg kaldte ikke paa Dig mere.

Men nu raaber jeg til Dig, og Du vil høre mig. Ja, jeg hilser Dig nu i mine sidste Dage. Mindet om Dig kommer til mig som Kor af fjerne Sange. Jeg salver endnu i svage Øjeblikke mit Haar og mine Hænder med den Essents, som Du elsked jeg dufted af, naar jeg var Din. Dine Kysse er min Pryd, dine Favntag mine Minders Ædelstene.

Michael, jeg hilser Dig!

Laura.

Han tænkte over, hvad han havde læst. Meget af det lagde sig ligesom tilrette i dette Hus. Det trivedes i disse Værelser. Indenfor disse Vægge havde hun visselig levet, som skrev disse Ord. Hun havde mod Kveld seet samme graa Lys sige ind gjennem Vinduerne.

Han lagde Brevene tilbage, og gik hen til Vinduet. Nedenfor laa Haven. Den havde han nok før seet, men ikke lagt Mærke til

som nu. Dens Træer stod stille. Mellem Stammerne gik graa Gange . . . hist stod Almetræerne.

Have med mørke Træer. Dugglinsende, soltindrende, natslørede Have.

XXXII.

Naar han gik sine Ture, tog han altid Vejen mod Vest, thi saavidt han saa, fandtes ikke nogen Vej til den anden Side. En Dag var han dog, uden selv at vide hvorledes, kommen paa en anden Vej, og denne Vej, der endog var bred og bekvem, førte mod Øst. Han kom da til en Egn, som han standsed ved. Den var ikke stejl og vild, men lave Bjerge laa udover, og disse ligned krybende Trolde, der var Trods i dem, de krøb fremover paa Hug, det vilde vare længe, men frem vilde de. De magre Buske krøb ogsaa henover, mens Vinden hvisled i dem. Fjernt borte troede han at se store Skoge. Himlen var bred og Egnen var aaben for de fra Havet blæsende Vinde.

Han traf Bønder her, som det mored ham at snakke med. De var af samme raa Art som dem, Egil og han i sin

Tid kjendte fra Kjøreturen. En Eftermiddag saa han ogsaa to Heste foran en Kærre fuld af drukne Bønder komme farende bortover. Bønderne hujed og i Farten dratted to af. Men disse faldt paa Kanten af en Bæk, og de gav sig straks til at drikke en Mængde Vand. Ulf Ran lo af dem: „se slig skulde man tage Verden," tænkte han, „de kjører saa langt de kan, er maaske noget brændende i Halsen efter den sidste Svir, dratter af, falder paa Bredden af en Bæk og giver sig straks til at drikke."

En Aften, da Solen netop sank, og Vinden bragte Kjølighed fra Nord, gik han den samme Vej. Han faldt efterhaanden i Tanker; men pludselig standsed han foran en Bonde, der laa paa Vejen ganske urørlig med lukkede Øjne. Han troede, Bonden var drukken, saa at han laa og sov; men Øjeblikket efter saa han, at Manden alligevel var vaagen. Da Ulf spurgte ham: „hvorfor ligger Du slig," ynked han sig og vilde ikke svare. Ulf troede nu, at han var syg, og husked at han havde jo sin lille Lommeflaske med Sherry med sig. Han tømte Indholdet i Bondens Mund, og lidt efter rejste denne sig og fortalte, mens han af og

til græd de klare Taarer, banded og slog om sig:

Han havde gaaet fra Byen den forrige Dag. Han havde paa Vejen gaaet indom nogle Værtshuse. Hos Aanen Vingul havde han ligget om Natten. Siden havde han været paa et Sted, som mange kaldte Blomsten, og saa hos den ene og saa hos den anden. Paa alle Steder havde han drukket noget stærkt. Han var bleven noget glad, men ikke mere, end det var til at bære over med. Saa fik han se en Mand komme ridende, som han ikke kjendte. Ja, som før sagt, han havde jo drukket endel og han var fuld af Skøj. Derfor skreg han efter Manden, som red: „Dit Satans Rak!“ Og det kan vel ogsaa være, at han tog en Sten og blak Hesten i Roven. Hesten skvat et Korn og skejned ud af Vejen paa Moen. Men det var der ingen større Fare ved. Men en halv Time eller saa omtrent efter fik han se Manden komme ridende igjen den samme Vej tilbage. Nu vilde han først være stille; men saa tog Skøjen Overhaand hos ham igjen og han raabte: „hej din Svinengel, din Møghank!“ og han blak endda engang en Sten efter Hesten, som han traf omtrent der, hvor

den forrige traf (han var flink til at kaste med Sten, han havde tidt slaaet Fugl ihjel paa den Maade). Det var ikke rigtig gjort; men det var ikke noget at blive saa ilter over som Manden blev. For hvad gjorde han? Jo, han sprang af Hesten og gik lige hen til ham og slog ham et Slag lige i Panden, saa han faldt og blev liggende, som han nu laa . . . au, au! han havde aldrig faaet sligt Slag før . . . og det fik han bare fordi han havde gjort Skøj med at kaste Sten i en Hesterov. Men han vidste nok, hvem det var. Det var en af dem, som boede ude paa Ødemo. Ja, der boede fire, som laa og skød og donte tidt hele Dage i Træk. Men, hæ! han vidste nok, hvad han vilde gjøre. Han vilde lure paa dem fra Hejen og passe sit Snit og skyde dem med Salt i Bagen, naar de skulde forrette Naturens Nødvendighed.

Manden rejste sig nu og gav sig til at snyde sin Næse paa en saa ligefrem Maner og saa kraftigt, at Ulf veg undaf. Derpaa takked han for Skjænken og drev videre. Ulf gik videre den anden Vej. Ødemo laa lige ved. Han vilde dog gjerne vide, hvem disse Jægere var. Maaske kunde han faa

laane et Gevær hos dem. Tidt, naar han i disse Høstdage havde set ud gjennem Fjorden paa Havet, var Jagtiveren kommen over ham. Udenfor laa mange Skjær og Holmer, hvor Havfugl holdt til.

Han traf dog ingen Jægere den Dag, og den næste Dag havde han næsten glemt dem. Da traf han dem ganske uventet en Dag. Han havde gaaet langt af Sted og hørte Skud. Han saa sig omkring, søgende med Øjet at trænge gjennem det tynde, gule Løv, der endnu hang paa Træerne; han naaede ogsaa langt ind, men han opdagede intet. Saa gik han videre og vendte først en lang Stund efter den samme Vej tilbage. Da saa han fire Mænd sidde i Græsset ved Vejkanten, beskjæftigede med at spise og drikke. Bordet var ikke rigt; der var dækket paa i Græsset, og koldt Vildt og Rødvin var det hele. Men eja, hvor det Maaltid skinned i den klare, lidt skarpe Høstluft. Ulf Ran og Jægerne hilste paa hinanden, som hvide Mænd i Ørkenen hilses. Ulf spurgte: „Hvordan gaar Jagten?“ De fortalte, hvordan den gik, de var ganske fornøjede i det hele. Om ikke længe bad de Ulf være med paa Jagtturene. Han takked og sagde, at han haabed, de skjød fra Baad nu og da . . . Jagten i Skog havde han al-

drig drevet videre. Han var næppe letfodet nok. Men en sejg Jagt til Sjøs holdt han af. De mente, at begge Dele var godt. Det endte med, at han tog imod en Indbydelse til Jagten næste Dag.

XXXIII.

Noget nyt kom fra nu af ind i hans regelmæssige Liv. Han tog Del i daglange, heftige Strabadser, som han ikke før havde drevet, men som han følte sig meget vel ved. (Hvor disse Skogjagter, særlig naar de drog ind i det indre Land efter Elg, dog var anderledes anstrængende end Jagten til Sjøs). Naar de saa endelig efter en stor Jagt var vendt tilbage og sad sammen i den Bjælkestue, Jægerne havde ladet bygge, saa faldt en tung Hvile paa dem. En Hvile hentet fra Luft og Jord. De ønsked at være, hvor de var. Selve Livet syntes dem i saadanne Aftener ligegyldigt, selv Længslen mod Elskov blev klar og kold. De fire Jægere havde oplevet mere end de snakked om, de havde været meget ude i Verden og deres Syn paa denne Verden harmonerede med Ulfs.

Det kunde imidlertid hænde, at de spiste

og drak for meget, naar de vendte tilbage. Blodigt Oksekjød, spækket Vildt med Øl og Vin til. Men da kom Styrken, som det heftige Friluftsliv havde fremkaldt, op hos Ulf. Han gik hjem og troede at skulde faa sove længe; men den store Kraft og Sundhed uroede hans Blod. En og anden Nat vaagned han og kunde ikke faa sove. Han vaagned tidt midt i gigantiske, pragtfulde Drømme. Han saa endnu den forvirrede og overdaadige Verden med dens gudlignende Menneskeskikkelser, og han følte endnu Drømmens Musik. Han vaagned og laa i Sengen med en taknemmelig Følelse fordi han leved, medens underlige Ord kom over hans Læber.

En Nat hændte ham følgende: Han vaagned. Det var noget over Midnat; et umaadeligt Maaneskin gled hen over Jorden og over Havet. Han følte pludselig Lyst til at ride. Han gik op og banked paa Drengestuens Vindu, til Gaardsgutten Martin kom ud. „Hør Martin, sadl Hesten, jeg vil ride en Tur." Martin saa forundret ud. Ulf smiled: „Jeg er ikke forrykt, Martin; men jeg har Lyst til at ride en Tur, her er dejligt Vejr, skynd Dig og sadl Hesten."

Lidt efter red han afsted. Han saa nu, at Skogen aldrig havde været saa stor som i

denne Nat; den gik jo lige hid, ja den gik videre, den vælted sig udover. Og rundt om ham stod Natten, og alting gled . . . og noget kaldte, noget raabte, noget kom nærmere. Og han red videre, og han lod det komme nærmere, og han red det selv imøde, som kaldte. Han lod sig glide ud, han lod sig gribe af det hele.

Hestens skarpe Sko slog mod Vejens Sten.

Tilsidst syntes han, at den natlige Maane var hans egen. Alt var hans eget, alt nikked ham til, og det hvisked til ham: „Natten er ikke mørk, naar nogen gaar ind til den."

Han red længe omkring derude. Saa længe til Østens Stjerner blev smaa. Omsider vendte han om, naaede Huset og lagde sig og sov en tung Søvn.

Han vaagned udpaa Dagen og husked Nattens Ridetur. Hvad var det hele? Dette umaadelige Maaneskin! disse Taager, der forvilded hans Sjæl!

XXXIV.

En Dag, da ingen Jagt havde været paa Grund af hæftige Regnskyl, havde han siddet inde i sit Værelse og læst i sine Bøger. Mod Aften klared Vejret op. Luften blev lun og nogle Stjerner kom frem. Ulf gik udenfor og gav sig til at gaa frem og tilbage. Saa satte han sig paa en Bænk foran Huset og røg Cigar. Han skimted endnu Stien ned til Stranden. Han skimted endog den anden Villa, hvor et svagt, gult Lys brændte . . . „Nu," tænkte han, „sidder de om Bordet, de to Gamle. For hvert Aandedrag, de ta'r, bliver deres Livstraad kortere."

Pludselig kom Martin ud af Drengestuen med en Lygte i Haanden. Ulf raabte ham an: „Hvor skal Du hen Martin?" Gaardsgutten kom nærmere og hvisked: „Jeg skal til Fjorden. Frøkenen kommer." „Frøkenen,

hvem er det?" „Det er Husets Datter, Ethel. Hun kommer fra Udlandet." Ulf forundred sig; thi han havde aldrig hørt Tale om Husets Datter.

Han blev siddende. Han havde sluttelig siddet en lang Stund. Da han kom op paa sit Værelse, tænkte han paa, at det vared længe, før hun kom, som ventedes. Først da han laa og var ifærd med at sove ind, hørte han, at Døre i Huset blev aabnede og at det gik i Hovedtrappen. Men han hørte ingen Stemmer. Lidt efter svandt Skridtene og han sov ind.

Da Ulf næste Morgen kom ned i Forstuen, saa han Hr. Gaute staa i en Krog ifærd med at ordne nogle Rejsesager. Ulf sagde: „Jeg hørte, at nogen kom til Gaarde sent i Gaar." Hr. Gaute svared noget, der blev udtalt saa utydeligt, at Ulf ingenting forstod. Han saa paa Hr. Gaute: „Skal De paa Rejse?" Den gamle Mand vendte Hovedet mod ham: „Jeg holder af, at Fremmede kalder mig ved min Titel." Ulf studsede: „Jeg ved ikke . . . Jeg synes ikke De, Hr. Gaute, har gjort Indtryk af at sætte Pris paa noget af den Art . . . nuvel . . . Hr. Godsbesidderen skal paa Rejse?"

„Jeg er forøvrigt Officer . . . Jeg tog Afsked som Kaptejn . . . Jeg skal paa Rejse, om De vil vide det. Jeg kommer ikke hjem den nærmeste Tid . . . Min Vogn venter; Farvel.“

Hr. Gaute gik ud af Døren. Ulf stod tilbage og forundrede sig. Den gamle Mand var nu forandret. Han var rykket nærmere. Hans Væsen var et Væsen fra i Dag. Han havde talt med Kraft. Men mellem hans Øjne havde der lagt sig en ond Fold.

Endnu medens Ulf grundede, hørte han en Vogn rulle bort. Han gik ind i Spisesalen og satte sig tilbords.

Han blev alene den Dag. Han spiste Dagens tre Maaltider alene og følte, at han savned sin Vært. Engang spurgte han efter Husets Datter, der kom sent i Gaar. Husholdersken svared kun, at Frøkenen hviled efter Rejsen. Ulf lagde Mærke til, at den aldrende Piges Læber ligesom tied af sig selv, da Talen faldt paa den nykomne. Saa meget fik han dog vide, at Frøkenen havde været i Udlandet, og at hun bar Navnet Ethel.

Ulf tænkte ved sig selv: „Gautes Datter . . . mon hvordan hun er? Gautes

Datter . . .“ Pludselig mindedes han noget fra de to Breve, han havde læst i den forladte Stue. Samtidig mindedes han Hr. Gautes pludselige Bortrejse og den erfarne Husholderskes Taushed.

XXXV.

En graatidlig Morgen laa han i sin Seng og hørte Dagen nærme sig. Ingen stærke, dumpe Smeld som der ved Morgen lyder paa Steder, hvor der bor mange Mennesker, der skal til sit Dagværk. Kun lette, tidt ganske umærkelige Lyder. Et Pust af Morgenvind, en Hane, der gol, en enlig Gaardskarl, der gik ud paa Marken.

Ulf havde været paa en to Dages Jagttur. Først sent den forrige Kveld var han kommen hjem, meget træt. Saa meget uforklarligere var det, at han nu laa lysvaagen uden at føle den Morgentræthed, der lover endnu en Times Søvn.

Noget efter rejste han sig fra sin Seng og klædte sig paa. Han gik ind i de næste Værelser og aabnede Vinduerne. Han kom ogsaa gjennem de tomme Værelser. Han gik omkring paa maa og faa, som han havde

for Vane de Morgener, han stod tidlig op og ej havde noget egentligt at tage sig til.

Han standsed ved et Vindue og saa ud paa Stien. Da saa han pludselig en ung Kvinde staa derude. Han saa et ovalt Ansigt. Læberne var fyldige, Haaret rigt og sort, Øjnene stirred over store Strækninger.

Noget var over denne Kvinde, der hun stod, som gjorde, at han blev først ganske stille. Det var som vented han, at noget skulde ske. Men saa begyndte noget at leve hos ham. Hans Blod, det langsomme, det af faafængt Higen ligegyldige, rakte sig op af Dvalen og lytted. Han vilde pludselig gaa til hende. Han vilde eje hende. En tung Begjær mod alt hvad hendes var gik i ham.

Han saa hende lidt efter lidt tydeligere, og han saa paa hende fremdeles. Og som om hun mærked, at han stod der, vendte hun sine Øjne mod Vinduet. Han blev staaende som før. Hun saa paa ham, og hun slog ikke sine Øjne ned. De saa længe paa hinanden. Hun forstod hans Blik; han følte det. De aanded tungt. Endelig rev hun sig løs og gik ind i Huset. Han blev endnu staaende, han mærked hvor det brødes i ham, som ejed hans Sjæl vilde Vejr og

utøjlede Elementer. Saa gik han langsomt ned og ind gjennem Værelserne.

Hun sad i en af de indre Stuer. Han nærmed sig, sagde sit Navn og forklared sit Ophold her. Hun svared ikke et Ord. Han gik hende nærmere og han satte sig ved hendes Side. Da aabned hun sine Øjne helt og saa paa ham. Der var i disse hendes Øjne noget, som han syntes at kjende. Han saa igjen paa hende, og med sit Blik gav han Svar; noget fra dem begge mødtes.

Han saa hendes Hænder. De var skjønt-formede; store og hvide. Han greb dem og hvisked sansesløse Ord til hende. Da blev hendes Øjne mindre, og hun svarede. Deres Munde kom nærmere hinanden.

Hun havde den Hud, der er bleg, men bag hvilken Blodet banker. Over de fugtige Øjne var buede, noget optrukne Bryn. Ansigtstrækkene gjorde han sig ikke saa nøje Rede for. Om de var mere eller mindre smukke vidste han neppe og brød han sig ikke om at vide.

XXXVI.

Alt tredje Gang de mødtes, tog han hende i sine Arme. Et Smil bredte sig, der gjorde hendes Ansigt pragtfuldt. Smilet straaled og tændte Glans overalt.

Sommeren stod nu i sin højeste Pragt. Solen steg og sank i Uforanderlighed.

For hans Øjne lagde sig Slør. Blodet gik i bred Strøm til hans Bryst.

Hun blev ham en stor Livets Fest. Hans Liv steg mod Himlen. Han var vel som han ellers gik; men skulde hans Væsen komme til Syne, vilde en høj Liljeblomst skyde frem med afsindig Farveglans. Han stirred i hendes Øjne; han saa den dybe Flamme. Her var det ej blot et Legem, han elsked. Hun ejed alt hvad han selv ejed. Hun ejed al den store,

søvnige Naturs dulgte Vellyst, den der, kuet af Øde og Vildhed, begjæred Ødets og Vildhedens Skjønhed. Disse hendes Salomehænder knuged ham dobbelt til sit Bryst og i sin Favn.

XXXVII.

Han gik en og anden Gang paa Jagt i Skogen og paa Sjøen; men Skog, Baad, Sjø, Vildt blev ham anderledes end før. Han tumled nu Baad, Hunde og Skydevaaben som tilfældige Ting. Og naar de kom hjem fra Jagten, var han taus, eller om han talte, var hans Ord tyste. Det virked paa de andre. Der blev tidt en tankefuld Stilhed i Kredsen, der fortalte, at hver tænkte paa sit.

Bagved det hele laa Magten, der fyldte ham; den brede Fjær, som drev Værket. Han tænkte paa hende; hun fyldte hans Sind. Nu i den sildige Aften steg en Glæde op hos ham. Han kunde pludselig rejse sig og sige Farvel. Sommernatten var snart inde. Han gik hurtig afsted over Enge og gjennem Ur. Han naaede hjem, hvor hun vented ham.

Det hændte nu og da i disse Nætter,

at de blev besøgt af en, som de kjendte: deres Livsskjæbne. Den kom til dem og gav sig tilkjende. De holdt hinandens Haand og vented, og de var tause, saalænge den var nær. Men naar den var gaaet, kunde Livets Jubel saameget stærkere bryde frem hos dem begge, og i Stunden, der kom, kasted de sig ind i sin Kjærligheds Højtid.

De var alene. Huset stod øde med Sale og Værelser. Han, som før boed her, var her ikke mere. Han havde ikke vist sig siden hin Morgen, han kjørte bort. Ulf nævnte ham ikke. Han forstod, at Manden var flygtet, og at han var flygtet for hende. Han forstod, at hun var den mægtigste her, at hendes Ungdoms Bleghed var stærkere og visere end hans Alderdoms. Han følte, at hun var stor, og at hun var herlig. Og han syntes, at han selv blev større fordi hun aabned al sin Helligdom for ham. Han maatte være høj, naar han fik eje hende.

Ved sine Ords Tone, ved sine Kjærtegns Glæde og Sorg fortalte hun ham sit Liv, og han gjorde Gjengjæld. De fremførte ikke mange Ord. De gav hinanden blot sin Krafts og sin Saligheds Fylde og sine Lidelsers Perler.

Da hændte det en Nat, at en Skygge faldt paa hende. Og hun veg ligesom bort fra ham; hun sank ned i et Svælg, hvor han ej kunde komme. Den hele Tid saa hun paa ham, medens hendes Blik sagde: „Vil Du ikke følge mig ogsaa her?“ Han stirred paa hende: „hvor?“ Da saa hun ned, som forladt af alt Haab, og hun syntes at sige: „Du kan ikke følge, naar Du spørger. Vi har været sammen til nu; men jeg skal snart did, hvor Du ej kan følge. Og jeg maa gaa alene.“ — Da tog ham en Frygt for, hvad der skulde komme. Det var ham, som om noget fra en fremmed Verden trængte paa og vilde ind.

„Mere og mere breder Mørket sig,“ noget saadant stod der i det Brev, hendes Moder havde skrevet.

En Aften, medens de sad sammen, saa han, at hun blev siddende og stirre i Lysets Flamme uafladelig. Tiden gik, og hun rejste sig omsider og gik til Vinduet. Han saa hendes Øjne og hendes higende Mund, mens hun stod vendt mod den store Nat. Da gik han hen og greb hende i sine Arme og knuged hende til sig, som søgte han hendes Legems Blod. „Jeg elsker Dig!“ hvisked han hæst, „jeg kan følge Dig, hvor Du gaar. Ligesom

jeg var Din i alle disse Dage, der skinned — hvem ved om de ikke skinned, netop fordi vi følte Natten komme! — slig er jeg Din ind i Natten, om saa skal være. Ind did, hvor det bestemtes engang, da Du ikke havde din egen Vilje, da en fremmed Haand rørte dit Liv i en forgangen Tid. Jeg elsker Dig! Jeg elsker dit sorte, rige Haar, der er groet af tykt Blod. Og jeg elsker ogsaa dit Blod og dit Legem og din Sjæl og dine Øjne."

XXXVIII.

Alt, hvad han elsked, skulde visne. Nuvel saa skulde den store Hyæne føres frem! Den skulde smykkes med gyldne Ringe og den skulde prydes med Blomster. Den skulde drikke sød Vin, til den ravende hopped omkring og hyled med sit Skrig. Den skulde føres frem i Pragt!

Hun havde veget bort, Sara, som han traf i den tidlige Ungdoms Gry. Aarene gik langsomt hen, og atter steg én frem, der kom til ham, og som han ejed i sin Manddom. Ogsaa hun veg fra ham. Ogsaa hun stødtes ned i Død. Men han vilde følge den Vej, hun viste. Han vilde løfte sit Hoved og tilkalde Skyggerne. Han vilde raabe paa Natten og paa Vinden fra Nord.

* * *

Medens han sad hos hende, hvisked han mange Ord i hendes Øre den lange Tid:

„Naar jeg følger Dig, saa følger jeg mit eget Sind; thi det er Dig. Jeg har engang søgt de glade; men medens jeg lo besværligt og deltog i deres Munterhed, sad jeg urørlig, og ingen Blodsdraabe lo hos mig. Jeg vil kun Dig alene, og fordi Du for mig er Livet paa Jorden, følger jeg Dig.

Og uden Død ej Liv, der er større end Jordens Liv, det evige Liv, som jeg nu synes at skimte. Det Liv der er Død, som straaler, det Mørke som er Lys, klarere end Lyset hernede. Det Lys fra Jehova, der er dræbende for Jordens Mennesker.

Jeg følger Dig. Min Kjærlighed til Dig er ingen liden Ildslue, der brænder for skjønne Lemmer eller for et smukt Ansigt. Nej, den er en Flamme, der omspænder og fortærer.

Derfor gaar jeg med Dig. Jeg kysser dine Læber og trykker mine fast mod dine. Og jeg ønsker, at dine Læber maa bringe mig Døden."

*

Han sad hos hende i det mørke Rum Dage og Nætter. Medens hun blev blegere mod Døden, nærmed den store Smerte sig

ham og holdt ham fast. Naar han sov ind, kom mange til ham, som han kjendte. Ting kom fra hans Barnealder, nu gjort klarere ved hans Livs senere Erfaringer.

Det syntes ham ofte, som om han gik lange Veje. En Nat under en Drøm naaed han en Egn, der laa saa langt borte, at ingen før ham havde naaet did. Det var en forladt Egn, hvor intet saftigt Straa voksed, ingen Urt vugged sig i Solen. Der saa han en Mand sidde, og han spurgte Manden: „Hvad gjør I her?“ „Jeg venter,“ svarede Manden. „Hvem bor i dette Land?“ spurgte han igjen. „Kom,“ svarede Manden, „Du skal faa se.“ Og Manden rejste sig og førte ham omkring og viste ham Menneskene: Mændene med dump Smerte i sine Træk, Kvinderne med blege Smil. „Hvem er saa disse?“ spurgte han Manden. Denne svarede: „Det er Brødre og Søstre i Livets Vé.“

Manden viste ham flere Kamre, denne Smerte hos disse, dette vaandefulde Suk, der trak sig Rummene omkring. Og der, der saa han Ethel blandt dem, og han stirred paa hende med brændende Øjne. Da sagde Manden: „Vær rolig! som jeg før sagde: jeg venter. Disse Sind vil engang befries. De

vil blive Liljer. Og den hvide Blomst, Du hist ser, den vil engang blive stor og levende. Ser Du den!"

Og han saa, at der af alle disse Ansigter i Smerte groed en sælsom, hvid Blomst, der hæved sig og svæved over Dybet.

XXXIX.

Han sad over hendes Lig, medens fremmede Hænder smykked det til at lægges i Kiste. Hun blev iført hvidt Lin, og hun fik om sin Hals et prægtigt Baand af grønne og røde Ædelstene. Ulf syntes, en Mumlen blandt dem, der gik om hende, fortalte, at Smykket var efter hendes Mor.

De som havde smykket hendes Lig forsvandt omsider, og Ulf sad alene med hende. Hun havde ej givet ham sin Død; men saalangt havde han mægtet at følge, at hun var levende for ham. Han meddelte sig til hende. Smerten var lettet og flygtet. De var begge komne ind i et stort Rum. Før havde han fra sit Sæde paa Jorden følt noget fremmed trænge paa, som vilde det ind. Nu var det kommet ind . . . eller maaske det var ham som havde trængt ind til det.

Naar han vaagned op, saa han, at han

sad i det store Værelse. Lysene brændte ved hendes Hovedgjærde. Han saa, at han var hende nær. Han forstod hendes Ansigts Liv. Han saa, hvor dets Træk talte til Mørket, og at Mørket forstod.

Han lod sig atter glide ind til hende i det store Rum.

XL.

Han aabned atter sine Øjne; men Blodets Strøm randt langsommere, som om det længedes mod Søvn. Men da han noget efter vaagned helt, greb ham en Sorg, han ej kunde bære. Han dreves afsted. Han rejste i lang Tid. Oftest smaa Ture ad Gangen. Det gjaldt ikke saameget for ham at komme noget bestemt Sted hen; det gjaldt for ham at forandre Opholdssted. Ja, blot det at gaa ombord paa et Skib var ham en Lise. Den første Time gik lettere for ham. Og at gaa i Land paa et fremmed Sted var ham en Tilfredsstillelse: at sætte sig i Vogn og kjøre til et Hotel, helst til et af de mindre besøgte i Byens Udkant.

Han gik ogsaa tidt lange Strækninger over Land. Tidt paa lidet beboede Steder, i Bjergegne, hvor der ikke var ufarligt at færdes. Eller han kunde tage et langt Stykke

til Havs i Storm og i aaben Baad, saa Sjøfolk paa Stranden rysted paa Hovedet. Han var da roligere, han var snart sagt ikke bange for noget mere. Døden vilde ikke have ham. Intet havde hidtil rigtig bidt paa ham. Sygdom havde ikke kunnet bøje ham. Han havde siden Barnesygdommene ikke tilbragt en Dag i Sygesengen. Han var i Grunden stærk og kraftig, omend hans Haar begyndte at graane.

Paa sin lange Omflakken kom han langt om længe ogsaa til den store Stad, hvorhen han havde stevnet for lang Tid siden. Han gik der en Dag og saa sig om. Meget husked han fra fordums Dage, og han var glad ved at mærke, at noget kunde fængsle ham. Han vilde gjærne se en og anden Ven fra dengang igjen, og nogle af disse fik han ogsaa sporet op. Hans Ven, Diplomaten, var rejst andetsteds hen.

Nogle af de Venner, han traf, havde giftet sig; men han mærked snart, at de havde beholdt de fleste af sine gamle Vaner. De havde som Helhed ikke vundet ved Overgangen fra Ungersvende til Ægtemænd. Deres Ægteskab og dermed i Grunden deres hele Liv hang efter dem som lange Pjalter. En og anden Kammerat var død, og nogle faa

gik endnu omkring som frie Svende. Men disse engang saa muntre Gjøge sang nu ikke mere.

Den uforfærdede Dandys Liv er et bevæget Liv, fuldt saa farligt og besværligt som Soldatens. At dette Liv er sløvende er daarlig Tale. En Stud bliver en Stud, om den gaar i en Blomstereng eller om den gaar foran en tung Kærre. En lapset Dumrian, der gaar omkring og gasser sig — noget værre kan neppe tænkes — spænd ham blot for Kærren, der hører han hjemme. Men for unge, gemytsrige og tænksomme Mænd er Dandyens Liv udviklende. De bliver en Slags Livets Kunstnere, tidt overlegne, lydhøre og fine af Sind. De faar ikke sjeldent en velgjørende Mangel paa Respekt for de Mennesker og de Ting, der, af den i en eller anden Retning afhængige Mængde, vises formegen Respekt.

Ulf sad ofte hos en af disse brave og de kunde tilbringe gode Timer i hinandens Selskab.

Det kunde ogsaa falde ham ind at tilbringe en Aften i et Theater, et zirligt, efter manges Udsagn kjedeligt Theater, hvor der opførtes gamle Pantomimer, og hvor en Sanger foredrog franske Troubadurviser. I

dette Theater kom mest aldrende Damer med Døtre og Niecer. Ulf kunde her finde Plads i en Loge, hvor han, medens han lytted til de gammelfranske Sanges rige Ord, kunde have fri Udsigt til de Loger, hvor de ganske unge Piger sad. Og han saa disse unge Piger sidde der, nu og da blikkende op med forventningsfulde Øjne. Det hændte da tidt, at en saadan ung Kvinde saa ham troskyldigt i Øjet. Da kunde en skjøn Følelse gribe ham. Han fornam som et Strejf af en Vaardags Ynde. Han vilde ikke træffe hende og kjende hende; han vilde blot se hendes Øjne og hendes tidlige Ungdom.

— Han blev i Byen nogle Maaneder, saa rejste han andetsteds. Han begyndte nu at komme mere til Ro. Den usalige Rastløshed plaged ham ikke mere.

Langt om længe rejste han hjem, uden dog at nogen Længsel kaldte ham. Men da han nu skulde vælge et Sted at bo, valgte han den Egn, hvor hans Barndom havde gaaet hen, og som han ikke havde seet, siden før Farens Død.

XLI.

Han kom did, ukjendt af alle. Han tilbragte de første Timer i Byen, hvor der var skeet mange Forandringer: Nye Huse var byggede i Stedet for mange gamle og ejendommelige, som vel i Tidens Løb var brændte eller nedrevne. Næsten ingen Navne, han dengang havde hørt, hørte han nu.

Den næste Dag gik han udenfor Byen og henad Vejen under Træerne. Han fandt sit gamle Hjem og Kommandør Baarns Hus igjen. Begge disse Huse stod nu som dengang, han som Gut løb omkring der. Han vidste ikke, hvem der boede i hans fordums Hjem nu. Han erindred ikke engang Navnet paa den Mand, til hvem hans Far havde solgt Huset. Han kasted Blikket ind ad Vinduerne, og han saa Vægge og Loft, nok i anden Kolør end før, men havende endnu det gammelkjendte Præg. Haven syntes ham

mere fremmed end Huset. Bedene var smagløst ordnede, og en Figur af hvidmalet Træ var stillet op til Stas. Men noget fandt han dog igjen: Lysthuset stod der endnu, og den gamle Hestekastanje havde holdt Stand i de mange Aar. Ganske uforandret stod den der og bredte sine Grene med de store, fingerformede Bladkranse.

— Han havde faaet vide, at Sara boed alene i sin forlængst afdøde Fars Hus. Der stod Huset. Derindenfor var hun nu. Han følte Svaghed, da han gik op ad den høje Stentrap. Døren var aaben. Han gik indenfor og spurgte en Pige, han traf, om Herskabet var hjemme. „Ja." „Vil De være saa god at melde . . . en gammel Bekjendt," mumled Ulf. Han fandt ikke andet at sige.

Lidt efter kom Pigen tilbage og bad ham træde ind. Han gik gjennem et Værelse, hvor ingen var; men han saa at Døren til næste Værelse stod aaben. Han gik hen, banked paa Karmen og traadte over Tærsklen. Han saa en Kvinde sidde derinde. Ved hans Indtræden og ved det første Blik paa ham rejste hun sig og stod urørlig. Han gik nærmere. Det var Sara. De rakte hinanden Haanden. Ulf kunde ikke tale. Han prøved flere Gange; men hans Stemme slog Klik.

Endelig satte de sig begge, og Sara talte nogle Ord . . . hun havde kjendt ham med det samme han kom.

Værelset, i hvilket de sad, var Saras, med Blomster, med Møbler og med Uhret i Krogen, der trak sine Lodder og slog Døgnets Timeslag. De sad der længe. Siden gik de ud paa Vejen, hvor de gik langsomt frem og tilbage. Det, der havde været Vidne til deres unge Kjærlighed, var dem nær: deres Forældres Huse, denne Vej, Haven, Lysthuset og Hestekastanjen . . . .

Alt første Gang, de nu var sammen, faldt Talen paa Egil. Sara havde ikke seet ham i mange Aar, og hun havde ikke hørt fra ham i ligesaa lang Tid. Men han plejed jo ellers altid at skrive til hende meget ofte . . . og saameget kunde have hændt Egil. Han var visselig borte. Han var vel sunken et Steds derude, paa Havet eller i Land.

Ulf taug længe, da han hørte dette. Han saa paa Sara og han mindedes, ved at se hende, Egil tydeligere. Den sære Pioner; medens andre stræbte efter Jordens Velsignelser, efter Hustru og Hjem, Børn og Velstand, saa gik han ud mod sin Rigdom.

I et mørkladent Hav, der brød med

Bølger, skulde Dagen synke over Egil, hans Ven fra den Tid, deres Hjerter var unge.

* * *

Som Ulf havde erfaret, boede Sara med sine to Piger alene i Huset. Møblerne i de mange Værelser stod nu som dengang, hendes Far leved. Hele den øverste Etage, der bestod af fem Værelser, var ubeboet og havde været det længe.

Ikke længe efter deres første Møde, bad Sara Ulf bebo disse Værelser, og han sagde med Glæde ja.

Ulf og Sara traf hinanden nu hver Dag og var hver Dag sammen i Timer. Der kom efterhaanden et lyst Drag over deres Samvær. Den unge Elskov, de engang havde følt, var en Vaar, der nu og da kasted et Raab til dem, medens de sad i det høje Efteraar. Sara var endnu fjern som før; men den, som nu saa hende, følte ikke det saart hos den aldrende Kvinde, som han havde følt saart hos den unge. Og det Skjær af Jomfru, der var over hende, gav hendes Alder noget evigt ungt.

Og paa en Maade syntes hun Ulf nærmere nu end dengang; thi han havde jo prøvet meget i sit Liv, saa hans Øjne var

blevne opladte for andet og mere end det haandgribeligste. Og han savned ikke mere Herligheden som Jordens Barn, som Maninden hos hende. Thi hans Pulsslag var, som før er sagt, ikke hurtigt nu, som det var i Ungdommens Dage.

XLII.

Rig er Jorden, tænkte Ulf, men det er ikke Guldet og Sølvet og Ædelstene eller de mangfoldige Dyrearter, som gjør den mest værd. Og heller ikke Kongerne og Kejserne eller de tilfældige Statsformer; men hvad der gjør den stor og hemmelighedsfuld er de vidunderlige Sjæle, som den ejer.

Livet gaar over Jorden, og Døden følger. Livet tænder op, Døden slukker ud. Den sidste gjør at den førstes Værk holdes i Ære og agtes dyrebart. Nogle vokser derfor endnu højere, før de hurtig dør, andre rører Døden med sin yderste Finger: de blegner og lever længe, hvide som i Skygge.

Ethel voksed større. I de korte Timer, da hun kom hjem for at dø, hvor graadig hun suged al Livets Fryd, Smerte, Vellyst. Hvor hun greb alt, medens hendes Smil tændte Glans og hendes Læber i næste Nu sorgfuldt

og higende krummed sig. Hun greb med sine skjønne Hænder Livet i tung Fest. Min Gud, hvor hendes Bryster var høje og hvide, hvor hendes Læber mod Ødelæggelsens Time var hungrende efter blodrigt Liv . . . .

Og Sara, hun staar fjern. Hun under Jordens Børn det bedste, hun misunder og dømmer ingen; ja hun forstaar dem, som glæder sig; thi hun har engang selv hørt Blodets Jubelsang.

— Der findes Kvinder, som aldrig gaar ind til Livet. De har været unge Piger, de har seet ud til at skulle blive elskende Kvinder. Men pludselig har de trukket sig bort. Og de gaar ensomme sin Ungdom igjennem og de Aar, naar Alderen skygger dem. Mange dumme Ord af plumpe Munde er blevne sagt om disse. Og Ordene er vrængede frem med skjæve Smil. Maatte de raa Mandfolkmunde og de klæbrige Fruentimmernæb, der haaner disse, blive skjæve Resten af Livet for sin Frækheds Skyld! Hvad ved disse, der er meget lystne paa denne Verdens Godter og som æder dem jævnt og som de bedst kan ligesom Hunden sit Foder — hvad ved disse om hine Kvinders Bleghed og om den Smerte den dølger.

Jeg har seet Kvinder, der havde noget i

sit Væsen, saa jeg tænkte: „Hvad Aarsag det har ved jeg ikke; men den Kvinde vil aldrig tages i Favn af en Mand. Jeg kan ikke tænke mig hende saadan. Noget forbyder det.“ Og det er skeet, som jeg har tænkt. —

Aldrig har Sara, siden hun dengang fik Pustet fra den fremmede Egn, kunnet gaa ind til Livet.

XLIII.

Tiden gik, og Ulf mærked, at Sara blev svagere. Hendes Kinder blev meget indfaldne, og hendes Hænder blev tynde. Hun bevæged sig med Besvær, og Ulf støtted hende, naar de gik henad Vejen. Naar de sad i hendes Værelse og talte sammen, sagde hun ikke mange Ord.

Og den Stund kom, da Livets Rester blev meget skrøbelige, saa hun gled helt over til den anden Side. Hun fuldkommedes i den Nat, hun døde. Hun nikked atter til Skyggerne. Blot en kort Stund havde hun været borte. Nu vendte hun tilbage. Hendes Øjne aabned sig, hun blev større, eftersom Livet svandt . . . .

Saa brast Forhænget, der skilte. Rosen havde sprunget ud. Paa hendes Ansigt skinned Evighedens Smil.

* * *

Efter Saras Død følte Ulf sig forladt i sin Barndoms By. Han prøved en Stund paa at slutte sig til en og anden; men det endte med, at han ingen kjendte. Han var ogsaa for gammel til at slutte sig til Fremmede. Og denne langsomme Natur omkring Byen følte han ikke fager mere. Den sneg sig ind paaham og voldte ham Besvær. Og alle de Minder, disse Steder gjemte, gjorde, at han følte sig ensom.

XLIV.

Han vilde heller ikke mere did, hvor Livet var rastløs Travlhed. Dets Glans vilde falde besværlig for hans Øjne; dets Glam og dets Skrig vilde lyde ilde i hans Øren. Hvor vilde han? Maaske vilde han op i Bjergegne, hvor han ikke før havde været, og som var forladte. Thi der havde dog Uroens og Ildens Aand engang hersket. I Tidens Morgen var disse Bjerge komne brusende som glødende Strømme, omgivne af Taager og Dampe. De vilde kan hænde danne en Sol! — Men de kjøledes, og nu laa de hen, stivnede og faldne til Ro.

Disse graa, indsovede Masser vilde han gjærne have for sit Blik. Kom han did — mere Lys end dem vilde han dog eje. De havde ikke engang sine røde Taager mere. Ogsaa her var han foran; thi nu og da, naar han sad blandt dem, vilde visselig Minder fra hvad han havde levet glide ham forbi. Og der mod Nord hørte han jo hjemme ved sin Mor, hvis Æt var derfra. Ja han husked endog

noget af dens Saga fra de Egne: om Elgjægeren der fandt Kobber i Bjerget.

Medens hans Fars Æt i Hundreder Aar havde været Mænd af Staten, hvis Levnedsløb ligned den slagne Landevej, havde hans Mors Æt for ikke længe siden, kun bag den sidste, der var Præst, været Bønder og Jægere. De havde levet i Egne mod Nord, de havde jaget i Skog og i Ur, de havde boet i de tilrøgede Hytter. Der havde de siddet om Dagen, og der havde de sovet tungt om Natten, medens besynderlige Syner havde dukket bag de lave Pander.

Han havde set Billeder af nogle af dem, skaarne i Træ af nemhændede Lapper. De viste Folk med mørke Ansigter, hvori Øjnene stirred flakkende som Blaalyset skinner fra Myren.

Han, som Ulf havde hørt mest Tale om, havde været Bonde som de andre, men vel mest Jæger. Han jog Elg paa Fjeldene. Han havde en Hytte af Bjælker og af store Sten, hvori han boede.

En senhøstes Dag var han paa Jagt over Fjeldet. En stor Elg løb foran ham, og han løb efter, han løb trygt, hans Fod var sikker. Elgen for afsted; men ved en Snarsti kom han Elgen nær og kasted sit Skud efter den.

Det vældige Dyr styrted og i Dødskampen roded den med sine Klove op Mos og Jord.

I det samme sank Oktobersolen, og i dens Straaler saa han noget skinne i Fjeldet. Han trak sin Jagtkniv og skar Elgens Strube over. Saa bøjed han sig og saa paa det røde som flammed i Stenen. Han gjorde Skaar i det med Kniven; han skar i det bløde Metal. Siden blev det store Kobberværk lagt samme Sted. Men denne Jæger var ikke Kjøbmand, han blev ikke rig, han blev Bonde og Jæger til han døde.

Ulf vidste, at hans Mors Slægt leved der endnu. De var endnu Bønder; men de ejed nu mere Jord og en dyb Skog, der gik ned til Havet. Det vidste han fra nogen, der havde rejst der. Tillige vidste han, at da en af deres fjerne Slægtninge, en Embedsmand, var kommen did og havde været ligeoverfor dem som han plejed at være blandt Bønder, saa havde en Stilhed, der var tung som en Sky, faldt paa alle i Stuen. Men pludselig havde den ældste Bonde rejst sig, han havde leet længe, en haard, tryg Latter, saa den fremmede Mand følte sig liden og meget ilde og saa sig til at komme ud.

— — Did vilde han nu gaa.

XLV.

Kjølige Vinde, som fra fjerne Bjerges Sne, kom ham imøde. Han havde i mange Dage faret Vejen tilfods og tilhest, han havde ogsaa roet indover ukjendte Fjeldvande, og han havde gaaet gjennem Skoge. Tidt havde han banket paa Døre ved Nattens Tide, og altid var Folk kommet ud, og Elghunden, som gjøed ham imøde, blev kaldt tilbage.

Jernnætterne var nu nær sin Ende. Men Ulf Ran havde ogsaa nu naaet saa højt, at han nærmed sig det Fjeld, bag hvilket Joel Snøva, den sidste af hans Mors Æt, boed.

En Kveld gik han over en Mo og det var mørkt, saa han kunde ikke se langt frem for sig. Da kom en Mand ham imøde med en stor Fakkel i Haanden; ingen fulgte ham. Ulf vented, og Manden kom nærmere; han var stor og graaskjægget. „Du faar have en god Nat," raabte Ulf, idet han brugte Egnens

Hilsen, „ved Du, hvor Joel Snøva bor?“ „Det er mig,“ svarede Manden. „Jeg kommer for at hilse paa Dig,“ sagde Ulf, „jeg er af din Æt. Min Mor hed ligesom Du.“

De to Mænd stod ligeover for hinanden. Joel Snøva løfted Fakkelen og lod Skinnet falde paa Ulf. Saa rakte han Haanden ud: „Jeg tror, vi er af samme Æt,“ sagde han saa, „kom med mig til mit Hus.“

Paa Vejen sagde Ulf: „Du bærer Fakkel?“ „Ja, jeg har været i Skogen og begravet min Bror.“

De fulgtes ad. Ulf fik Mad at spise og sov der om Natten. Næste Dag gik de sammen ud at fiske. Joel Snøva gav Ulf gode Raad, og de blev nu meget bedre kjendte med hinanden.

Og det vared ikke længe, før de to Mænd var mod hinanden som Folk, der længe har været Venner. En Dag sagde Joel Snøva: „Vi er af samme Æt; men er det ikke mere end Blodsbaand? . . . det skulde jeg tro. Du er nok klog, og Du har gransket mange Bøger, og Du har rejst i mange Lande. Men saa siger jeg: Kan hænde vi har gaaet forskjellige Veje; men vi har alligevel naaet sammesteds hen.“

Ulf svarede: „jeg tror, at det er som

Du siger. Jeg er glad fordi jeg er kommen hid op til Dig, Joel Snøva. En Mands Livskveld skal være klar og stille. Og slig Livskveld tror jeg, at jeg faar her. Denne Luft heroppe er god; jeg tror ikke, jeg har pustet i nogen bedre. Jeg tror, den gjør yngre og jeg tror den gjør Sindet klart."

„Jeg vil engang," gav Joel Snøva til Svar, „gaa med Dig op paa det højeste Fjeld heromkring, et Horn som rager saa højt mod Himlen, at Skyerne naar ikke til Toppen, men ligger altid omkring ligesom en Krans eller en Hætte. Naar Du staar der, staar Du ovenover alt, hvad Du har lagt tilbage. Slig skal en Mand staa, naar han har overvundet sit Liv. Han skal staa ovenover sine Livsdage."

„Du siger," sagde Ulf, „at Du vil føre mig øverst paa Hornet. Derop er jeg kommen, eller vil jeg komme uden nogens Hjælp. Men I Folk mod Nord er jo tidt meget synske og mange siger, at I kan læse i Folks Sjæl. Kanske Du alt kjender mine Levedage, Joel Snøva? Er Du ogsaa Troldmand, hvad?"

„Du skal ikke smile for trygt af de Troldmænd mod Nord; for her findes mange Ting blandt Folk, som ingen kan forklare. Men, Ulf Ran, der trænges ingen Trolddomskunst

for at læse i dine Træk og i dine Øjne, at Du har haft Besvær af Livet. For Dig ligner ikke alle Mænd, der har levet mange Aar."

Ulf Ran svarede efter en Stunds Forløb: „En Dag kan det nok hænde, at jeg faar Lyst til at fortælle Dig mangt og meget, Joel Snøva. Og Du svarer vel ved at fortælle mig igjen. Jeg sidder her, og Du sidder der. Vi kan tale med Ro og med klog Munterhed om mange af Menneskenes Ting, der synes os daarlige, og vi kan tale vel overvejede Ord om Ting, som er vederfaret os selv, og som engang rysted os, saa vi blev blege og fik Blodssved."

XLVI.

Ulf Ran begyndte nu at blive ligegyldig for, hvad han engang lærte at kjende hos Menneskene i Byerne. Deres Skikke og Sædvaner vedkom ham ikke mere. Det faldt ham ikke svært at lægge saadant bort; thi det som han havde lært af Forfinelse havde kun været ham en Erstatning, ej en Nødvendighed.

Saa længe Sommeren vared, arbejded han og Joel Snøva paa Marken, hvor der groede Korn og Rodfrugter. De satte ogsaa Garn i Bækken, og de lystred i mørke Nætter ved den Aarets Tid, naar den første Sne falder paa Bjergene. De jog ogsaa Elg i Skogen og indover den lange Myr; men de standsed, naar Elgoksens Brunstbrøl lød. De sad om Vinteren i Hus; thi den Dag som skilte Nat fra Nat var meget kort. Men naar store Nordlys var, eller stærkt Maaneskin,

gik de ud at fiske Torsk og Uer paa Isen, eller de gik paa Sælhundejagt. Naar de var i Færd med dette, spurgte de ikke om Dag og Nat, og Iveren jog Søvnen bort. Men var ingen Jagt og intet Fiske for Haanden, gik de tidligt til Ro og sov længe.

De boede i en Egn, hvor de var meget trygge, og de satte ikke Slaa for Døren, førend de lagde sig til at sove. Men en og anden Høstdag kom Mørket som en Økse, der luder; det faldt over Skogen og over Moen, og den hele Egn stod bunden, som var noget kommen, der havde Overtaget og smøg ud og ind mellem Skogens Stammer og gled over Sletten. Bjørn vendte sig i Skogbrynet og gik ind mellem Stammerne, Ulv kom fra Ødemark og Fjeld. Det rørte sig af loddent og levende. Omend tidt langt bortefra trængte det paa, saa de to Mænd lukked Døren godt i, satte Slaa for og tændte et stort Baal paa Pejsen.

I saadanne Høstkvelder, medens de sad Ansigt til Ansigt og meget ensomme, kom deres Tale ind paa Menneskenes Færd paa Jorden. Og en saadan Kveld talte Ulf meget om sit forgangne Liv. Da han havde sagt, hvad han vilde, svared Joel Snøva ham følgende:

„Ja, Ulf Ran, dit Liv er ikke, naar Du ser det ret an, meget anderledes end Menneskers Liv paa Jorden. For saasandt elsker mange det, der brister. Men Du kan rose Dig mere end mange, fordi det blev skjønt i dit Sind, og fordi Du bar det stolt."

Noget efter blev han ved: „Stærke Mænd har tidt underlige Ting og Gaader i sit Sind. Ja, mangen Gang har den, der er fuld af Liv, og hos hvem megen Kraft findes, en Draabe Død-Blod hos sig. Og en saadan Draabe kan endog bringe Livet et Skjær som af ukjendte Farver. Om mange gamle Stridsmænd, hvis Gravhauge vises, gaar endnu Sagn heroppe. De var Mænd med Styrke og med meget Mod; men der var Afgrunde hos dem, som ingen saa Bund paa. Du har læst de gamle Runesange. Der springer Ravne- og Varulveblod i mange af dem. Jeg tænker naar jeg siger dette paa Dig, Ulf Ran, og paa hvad Du nylig fortalte. Du er saa sandt ingen skrøbelig Mand, og Du er heller ingen taabelig Mand. Paa et Vis hører Du det stærke Liv til, og Du har begjæret Livet. Men Du har ej kunnet lægge din største Elsk paa en Kvinde med klare Øjne og med glad Stemme, naar de ej havde det andet, Du søgte. Du forlod skuffet mange,

der dog var fagre nok. . . . Og hvorfor følte Du Dig med stor Magt draget mod de to Kvinder, der var mærkede af en Rune? Hvorfor elsked Du dem, i hvis Øjne Mørket havde kastet sin Skygge? Den unge Sara, mon ikke, trods Solen, Du saa skinne over hende, Skyggen fandtes ogsaa her? End din Ven, Egil, hendes rastløse Broder? End Ethel med de vidtseende Øjne og den higende Mund? . . . Mon det ej har været Skyggerne, der lokked Dig? Mon ikke en Draabe Død-Blod gav Dig at elske dem?"

„Du taler Ord, Joel Snøva, som gjør at jeg ikke bliver vel til Mode. Men jeg hører efter. Sig blot alt, hvad Du tror."

„Som jeg før har sagt: Du er visselig fuld af Liv. Derfor forlod din Elsk Sara, da hun blev blot Skygge. Og Ethel elsked Du, fordi Livet og Døden brødes hos hende. Paa Jord er faa lige. En er glad i Dagen, naar alle Baand binder ham tæt til Jord, en anden faar sin bedste Ro mod Kveld. Folks Glæde kan ej sees med samme Øjne. Min Far likte jeg bedst ved Mørketid. Da vided hans Tanke sig ud, da fik han sin bedste Glæde og Munterhed. Naar Sommersolen blev liden, havde han for Skik at holde Gilde; da aabned han om Kvelden Døren og bøjede sit Hoved

og hilsed Nat og Mørke, idet han bød det ind. Men forat vende tilbage til, hvad vi først talte om, vil jeg spørge Dig, om Du har hørt om gamle Høvdinger, Jarler og Herrer over meget Jord og mange Folk, der havde sine Elskede kjærere mod Døden og mødtes i store Høstnætter med deres Spøgelser? Ja Du ved vel, at over den største og tapreste Konge i Norge, Harald hin Haarfagre, havde en Ravn kredset. Han sad over sin Snæfrid i hele tre Aar og stirred paa hendes Lig med Glæde; thi hun leved for ham.

Jeg kan et Kvad om dette, som jeg vil sige Dig. Det fortæller i faa Ord om Livet ved Døden:

Ved jeg, at Varulv
og Ravn fødes
i Menneskeham.
Paa højen Himmel,
naar hine fødes,
onde Stjerner vaager.

Jeg ved om Ravn,
jeg ved om Varulv,
hvad jeg mon melde:

Kvinde dør,
som Ravn elsker,
som af Ravn elskes.
Kvinde dør,

som elsker Varulv,
som af Varulv elskes.
Mand og Kvinde dør.
som hine elsker.

Men mener mange
om Ravn og Varulv,
at Død de bringer.

For Sanning at sige,
som Sanning skal være:
selv har de Døden
dybt i Brystet,
som Varulv elsker,
som Ravn har kjær.

Ravn kun kjender
Døds-Blomstens Duft
Varulv blot vejrer
Døds-Blomstens Blod.
Derfor de kommer,
Ravn og Varulv.
Derfor de elsker
den til Døden dømte.

Mange Blomster gror
i Døds-Haven.
Skimtet dem har jeg
i Nætter, naar
mit Legems Blod
led svare.
De har tidt Øjne,
og de har Munde.
Større de er
end Jordens Blomster
fra Mark og Have.

Der kom en Stilhed, da ingen af dem talte. Saa nikked Joel Snøva med Hovedet og sagde: „Jeg kjender ikke din Far og din Fars Æt; men jeg kjender din Mor og din Mors Æt; thi jeg er af den. Og jeg ser paa Dig, at Du er vor, og at Du var vor, hvor langt Du end rejste. Du er vor Ulf Ran, og Du hører hjemme mellem disse Bjerge og Skoge og ved Bredden af de sorte Fjeldvande, der ej har Bund. Du er vor og af vor vilde Rod. Kvænblod er i Dig, og alt hvad der drømmer og alt hvad der er dunkelt. Ja, velkommen være Du . . . . Ulven med de straalende Øjne. Velkommen være Du, Mand fra et Liv i Fest, var end Festens Skarlag mørk. Sælsomme Urter groed hos Dig, da Du mødte dit Liv og din Skjæbne. Du har sejret, og der Du nu sidder, siger Du til Menneskene med et Smil fuldt af Visdom: „Hvem I end er, frygter ikke Livet."

Men det er nu sent . . . og paa Tide at sove.

XLVII.

Ulf Ran og Joel Snøva boed i Huset, uden at se mange Folk. Ved Vaar og Høst kom nok Folk forbi, der skulde til Sjøen, forat fare paa Fiske, og af og til kom ogsaa Lapper med sine Rensdyr. Oftere end andre kom en Lap, som blev vel modtaget af Joel Snöva. Han blev som oftest i Huset nogle Dage, før han drog videre. Denne Lap var Joel Snøva meget hengiven, og bragte, omend han var fattig, altid en Gave med, bestaaende af Rensdyrskjød eller Ost. Denne Hengivenhed kom deraf, at Joel Snøva for mange Aar siden havde reddet ham fra Overlast, da nogle Russere havde overfaldt ham i Ødemarken. Han hed Kaare Naume, og var liden og smudsig som Finnerne ofte er.

Kvænen Joel Snøva, den store og stærke Mand, var ellers ikke glad i Lapperne, hvem han ikke indlod sig længst med. Men mindst

ynded han de tidt lumske og stortalende Indflytterfolk, der med Urette kaldte sig Kvæner og kaldtes saa af andre. Slige kom ikke ofte der, han boede; men naar de kom, trængte de ivrigt paa for at faa nogen Fortjeneste. Det var vanskeligt at faa dem til at gaa igjen. Joel Snøva snakked da med Ringeagt om disse, fortalte om mange snigende Ting, de gjorde, og sagde at de aldrig skulde hede Kvæner, for Kvæner var de ikke. Han snakked videre og fortalte meget om de gamle Kvæner, som han stammed fra: Det var det Folk, der først havde taget Norge i Eje. Siden kom Nordmænd. Han fortalte meget fra Torolf Kveldulfssons Saga, som han kjendte nøje, og han lagde til, at de gamle Kvæner havde boet i Norge før andre, ja for henved to tusind Aar siden. Ulf spurgte ham engang, hvad han vidste om de Kvæner, der troedes at have været stridslystne Kvinder. Joel Snøva svarede: Det er saa. Mange af de gamle Kvæners Kvinder var engang meget stridslystne. De tog Kvænskogen i Eje og kjæmped der med Nordmænd og Kareler. Kvænen kom til Norge, da ingen Fod havde gaaet over Bjerge og gjennem Skoge, da ingen Haand havde rørt Landet. De mødte det store, urørte Land, de toge dets Mødom,

og det havde nok været en strid og vild Kvinde at tvinge. De havde lukket op Landets første, dunkle Fagerhed havde de først seet og ejet . . .

— Aarene gik og Ulf Ran og Joel Snøva blev ældre og gik ikke paa Sælhundfangst mere. Heller ikke magted de nu lange Baadfarter mere. Af Kaare Naume fik de engang, før han gik, en lang, kunstfærdig flettet Hov; den satte de i en strid Bæk, der løb ikke langt fra deres Hus, og den gav dem megen Fisk. Paa Marken arbejded de dog som tilforn, og paa en Myr nord for Huset hented de Multebær. Det Kjød de skulde bruge var let at faa, baade Rensdyr og Elg, Fuglevildt og af og til Lam og Gjedeunger.

XLVIII.

En Kveld ved Jevndøgnstid kom Joel Snøva ind og satte sig ned, men talte ikke som ellers. Ja han var i lange Stunder ganske taus. Ulf Ran saa paa ham og syntes nu, at en ligagtig Farve var omkring hans Tinding og gik tværs over Ansigtet. Næseryggen var ganske gul, og Øjnene saaes meget dybe. Ulf sagde: „Du er syg, Joel Snøva.“ „Ja . . . jeg er ikke stærk i Kveld; Du faar sørge for Maden alene.“ Ulf satte Mad frem, og begge satte sig ved Bordet. Men Joel Snøva rørte ikke Kjødet, og han havde ikke taget mange Bid af Brødet, før han vendte sig bort fra Bordet og ikke spiste mere.

„Nej,“ sagde han, og rysted paa Hovedet, „nu mærker jeg, at det er som jeg troede, at jeg ikke kan have mange Dage igjen. Jeg mærked i Dag, da jeg vaagned, at noget fremmed var kommet i mig, for det snakked ligesom fra mine Indvolde og jeg havde

Aandenød. Og nu vil mit Legem ikke mere modtage Jordens velsignede Korn, men det støder det fra sig, og det er ogsaa et daarligt Tegn. Men jeg ved ikke om Dau'en kommer i Nat eller om to eller fire Nætter. Og om den venter noget med at tage mit Liv, kan den alligevel gjøre min Tunge lam, saa jeg ligesaagodt med det samme kan snakke fra og sige, hvad jeg gjærne vil, Du skal gjøre, naar jeg er død. Jeg vil bede Dig, Ulf Ran, begrave mit Lig ved Siden af min Broders. Du skal ikke sætte en stor Sten over mig, saa den ligger ligeover Bryst eller Hoved, men Du skal sætte to Stene, som støtter hinanden, en paa hver Side over der, Hofterne findes — paa samme Vis som Du ser jeg har væltet Stene over min Far og min Bror. Saa er det en anden Ting, Du maa love mig at gjøre: nemlig at brænde de Sengklæder jeg ligger i. Og saa kan Du gjærne vide en Ting: jeg tror, at jeg kommer til at faa en let Død; thi jeg har nu levet de Aar, Folk i vor Æt plejer at leve, og fire Aar mere end min Far. Men det er ikke umuligt, at jeg kommer til at forvrænge og fordreje mit Ansigt i Dødskampen; men da skal Du ikke tro, at jeg ynker mig eller vrider mig i Smerte, og det skal ikke gjøre Dig ondt

for min Skyld. For slige Trækninger hos Døende kjendes ikke for dem selv slig, som den levende, der ser paa, tror at de kjendes. Sjælen er vel da paa Vej ud af Legemet, og det er kun Musklerne og Senerne, der trækker sig sammen — ligesom Du ser det hos Katte og hos andre sejglivede Dyr, endog naar Hoved og Lemmer er hugne af dem. Saa ved jeg ikke, at jeg skal sige mere. Det skulde da være noget som er unødigt at nævne: at alt, Huset, Marken, Skogen er dit, og at Du kan finde en, som Du vil skal have dem, naar Du er død. Hvis her saa en Dag kommer Folk forat besøge mig, saa kan Du sige dem et godt Ord fra mig. Og om den Lap kommer, som har været her mange Gange før, Kaare Naume, saa kan Du hilse ham mere end de andre."

Joel Snøva laa efter at have talt ud ganske stille. Han kunde intet spise, men han drak meget Vand; thi han tørsted. Tidlig den næste Dag, da Lyset kom, saa Ulf at Døden havde nærmet sig ham. Han var dog ved sin fulde Forstand. Engang bad han Ulf støtte sig og denne gjorde saa. Da sagde Joel Snøva med svag, men tydelig Stemme:

„Du beretted mig, hvad Du havde levet, og jeg syntes godt om, hvad Du fortalte.

Og jeg synes om dit Sind. Det er nok blødt; men det er alligevel fast og det er meget stærkt. Jeg er haardere end Du, men jeg er ikke stærkere. Jeg har ikke meget at sige om mig selv. Jeg talte ikke, og saa spurgte Du ikke. Men jeg skulde have Lyst til at sige, at jeg engang for mange Aar tilbage, da jeg endnu var ung, gik ud, da min Far aabned Døren for Mørket, og jeg saa efter Solen . . .

Her var engang en Kvinde fra Sør. Hun var hos Præsten paa hin Side Bjerget. Hun havde engang levet i Overflod, men hendes Forældre var døde; derfor var hun kommen hid og leved hos Præsten, som var hendes Mors Bror. Vi mødtes, og jeg tog hendes Øine i mine, omend de nølede og skjælvede. Mange tror, at Vanen giver Kjærlighed; men, som Du ogsaa ved, den store Kjærlighed giver Ensomheden og det første Møde. Da hun boed heroppe, kjendte hun Elsk til mig. Da kom Bud, at hun skulde vende tilbage til Hjemmet mod Sør. Jeg sagde til hende, for at prøve hendes Sind: „Lev vel.“ Og hun svarede: „Lev vel,“ og hun saa ud mod Havet den Vej, hun skulde rejse fra mig.“

Joel Snøva lukked, efter at have talt, sine Øine og laa længe som om han sov.

Da han aabned dem igjen sagde han: „Jeg vil helst at Du sidder her ved Siden . . . jeg synes det tynger . . . om Du vilde tage og lette . . . Det er en svær Bør at slæbe med.“

I flere Timer laa han atter stille, men henimod Aftentide raabte han pludselig:

„Nu kommer Dau'en snart . . . jeg kjender ham isne i mine Tæer . . . han kommer opover . . . jeg ser Dig Ulf Ran . . . Du sidder her.“

„Ja, jeg sidder her, Joel Snøva.“

Ulf saa, at Joel Snøva blev forandret. Graa og hvide Skygger gled over hans Træk. De rørte sig som Skyer. Han holdt den døendes Hænder, og han mærked, hvor de efterhaanden blev iskolde, og han saa at Dødssveden i et Nu sprang frem paa Joel Snøvas Pande.

„Joel Snøva,“ sagde han højt, „Du som var trofast og god. Joel Snøva, hav det godt, naar Du dør!“

Ulf Ran gjorde to store Fakler og lod dem brænde hele Natten. Selv sad han og vaaged over Joel Snøvas Lig.

XLIX.

Først da Joel Snøva var død og borte, følte Ulf, hvor han havde været en fuldgod Ven og Støtte. Tidt sad han nu de lange Kveldstunder og vented ligesom at høre Vennens Tale. Men Tausheden og Tomheden omkring ham vedvarede.

Denne Taushed og Tomhed gjorde, at en ligegyldig Ro kom over ham, og engang vænnet til Ensomheden, længedes han, gammel som han var, ikke efter noget mere. Men der han sad, faldt han tidt i Tanker; han spurgte sig selv og svarede; af og til talte han højt. Saamegen Tid havde gaaet over hans Hoved, saamange havde han truffet, saamange havde døet fra ham. Maaske det var alle disse, hvis Sind engang havde givet ham af sin Fylde, som han nu i tyste Øjeblikke syntes at høre.

— Naar Dagen synker, kommer alle dens

Skyer drivende mod Vest, ofte endog de, der svæved let afsted i den tidlige Morgen. De samler sig alle, og alle beskinnes; den lette fra Morgen drømmer længst borte; den tunge fra den hede Middag trænger sig nærmere og truer, ja strækker sig tidt mod Himlens Tinde. Men Solen synker roligt, den lader dem alle straale, den samler dem alle om sig, saa de tilsammen danner et prægtigt Eventyr, og den raaber, idet den gaar ned: se min Dag som var!

Ulf forstod alt i den lange, dybe Ro, hvori han leved. Han forstod ogsaa sig selv fra sin tidligste Alder. Han erindred med Opmærksomhed sin Lyst til at gaa paa den ødslige Mo, til at sejle netop til langt bortliggende Skjær og Huler. Han forstod endog Figurene fra sin Barndom: Niels Kat fra Sjøen, og Paal Nakken, Svartebonden, der ved Morgen kom gaaende tværsover Engen, efter at have sovet om Natten i Skogen.

Sit senere Liv husked han ogsaa. Han mindedes alt, hvad han havde higet mod, de Drømme Livet havde givet ham. Men hvad han end dengang maatte have følt: en Taushed bredte sig nu i hans Sjæl.

Hans ydre Liv gik hen som før. Han gjorde det Arbejde, som var fornødent, han

hakked i Jorden og planted Rodfrugter — den ene efter den anden lagde han omhyggeligt til Rette, saa de kunde give grønne Spirer, vakkert Græs og saftige Rødder. Tillige satte han uden meget Besvær den lange Hov i Bækken og fanged Lax.

Af og til kom Lappen Kaare Naume til ham med Fladbrød, Ost og tørret Kjød. Kaare Naume havde efter Joel Snøvas Død lagt al sin Elsk paa Ulf. Derfor, da han nu mærked at Ulf blev gammel og trængte Hjelp, kom han ved Vaar og Sommer og Høst en og tidt to Gange om Ugen og hjalp til med det tunge Arbejde. Han hented Vand fra Bækken og bar Ved fra Skogen og gjorde, hver Gang han kom, Huset rent, fordi han vidste, at Ulf syntes godt om det. Om Vinteren kom han ikke eller kun yderst sjeldent; thi da var Vejene besværlige og ofte ufremkommelige; men naar han kom sidste Gang ved Høst gjorde han meget omhyggeligt Huset i Stand, saa Ulf trøstig kunde gaa Vinteren i Møde.

Det havde heller ikke meget at sige, at ingen kom til Ulf Ran, medens den kolde Vinter vedvarede; thi nu da Alderen overskygged ham, og han mere og mere var levet ind i at rette sig efter, hvad Natur og

Aarstid fordrede, begyndte han ved Vintertid og mod det langvarige Mørke at længes efter Søvn. En stor Vægt tynged lidt efter lidt hans Øjne; de korte Dage senhøstes gik utydelige hen, noget folded sig sammen, Klipper og Træer luded, Skyer sov, det duggedes, noget hos ham sov allerede. Og omsider følte han Søvnen komme med Magt; han mærked den mumle fra sit Legem, han følte den raabe fra sit Blod, vild og stærk. Og han lytted til den og adlød dens Kalden. Han slæbte sig hen for den og følte, hvor vældig den tog ham i Favn og førte ham bort.

Under denne, den lange Vinternats Søvn kom mange Drømme til ham. Han leved ligesom paa andre Steder, han for paa langt bortliggende Have og Floder, han steg i Land paa andre Kyster. Og saa mange var disse Egne hvortil han kom, og saa tydeligt traadte de frem for ham, at han, naar han for en Stund vaagned, tænkte i første Øjeblik: hvor er jeg? er ogsaa dette en Drøm? skal jeg føres bort ogsaa herfra for at vaagne?

Men naar han var bleven helt vaagen, tændte han ofte Ild. Han følte stærk Sult, og han aad og drak meget og længe; saa stirred han i Baalets Flamme. Og endelig faldt han tilbage under den tykke Ulveskinds-

pels og sov mange af de lange Vinterdøgn igjennem.

Men naar Vaar kom, og Lyset faldt stærkt og hvidt, vaagned han op og Søvnen var borte. Tidt gik han ned til Havet, sprang ud og vælted sig i det salte Vand, der var meget koldt. Han dukked helt under; thi Kulden skaded ham ikke. Den dybe Vintersøvn havde givet ham en tæt Varme i Legemet.

Nu kom de lange Dage; det grønnedes hurtigt paa Græsmarken. Ved Kaare Naumes Hjelp saaed han Korn, og selv planted han de nærende Rødder. Solen skinned varmt og længe, Regn faldt og frugtbargjorde Mulden. Hans Ager blev tidt meget frodig . . . .

Ligesom den blaa Golf, de glade Vestenvinde og Vindruen giver sin Glans til et Sydens Barn, saa han bliver som hans Jord vil have ham, saaledes gav den stærke Sjø, Bjergvinden, det haardføre Korn og de nærende Rodfrugter Ulf Ran sin Kraft, saa han fandt sig hjemme paa den Jord, paa hvilken han var kommen.

L.

En Vinter havde vældige Snemasser hobet sig op paa Bjergene. En Nat sidst i April vaagned Ulf Ran ved en forfærdelig Larm. Han troede først, at det var en Torden uden Lige; men pludselig kjendte han et stærkt Stød, saa han kastedes med Magt ud af Sengen, og han kjendte det hele Hus ryste. Lidt efter blev det stillere, om end Brag langt borte fra endnu hørtes. Nu forstod Ulf, at et vældigt Sneskred maatte have gaaet Huset forbi. Han gik til Døren, aabned den, men kunde intet se; det var mildt og Taage. Han gik til Sengen igjen og vented til Morgen kom. Men da han nu kom ud, saa han, at Huset helded stærkt og at en Del af Taget var revet bort.

Han arbejded meget for at gjøre Skaden god. Han fyldte Aabninger med Jord og lagde Bjærknever øverst. Meget af Arbejdet

blev gjort ubehændigt og til ingen Nytte, og han hørte op, før han var færdig. Han var jo en Olding; han var som Arbejderen ved den sene Time, der gjør, hvad der er til Rest med træt Haand. Han saa nu, at Skredet havde taget ogsaa Fjøset, der laa et Stykke borte; men det gjorde ham ikke meget. Hans Øjne spiledes op et Øjeblik, men sænkedes igjen.

Og da Kaare Naume den anden Dags Kveld kom og fortalte om store Ulykker, som havde fulgt Skredet, om mange Huses Forsvinden, om Menneskers Død og om Skoges Brand, saa stirred han nok mod Vest, hvor Kaare Naume peged, og hvor det røde Brandskjær stod, og han mumled medlidende Ord om de ulykkelige og de døde; men heller ikke for dem rørtes hans Tanker stort; han følte ingen urolig Begribelse mere.

* * *

Tiden gaar, Fugle skriger og dør, Stjerner brister, Fjelde smuldrer til Støv.

Det hele Liv steg utydeligt frem, mere og mere tynged Alderen ham, mere og mere folded Ødemark, Skyer og Bjerge sig om ham, og gjorde ham til sin. Tidt kom et Dyr ud fra

Skogen; det saa ham, men hans Udseende skræmmed det ikke mere. Han gik selv ind i Skogen. Han havde ikke mere nogen Sky for dens Mørke. Det led mod Nat og Mørket samled sig mellem Stammerne, under Grenene hang Taagen. Men han lukked ikke sin Dør med Skodde til Værn. Han gik mangen Gang ind, hvor Skogstilheden, Taagen og Mørket raaded, og han gik der som noget af Skogens eget.

LI.

Lappen Kaare Naume havde ofte sagt, at han vilde blive i Huset, for ingen kunde vide, hvad kunde vederfares et Menneske, naar Aarene var saa mange. Ulf Ran havde altid svaret, at han ikke vilde syntes om at nogen sad over ham og biede paa hans Død. Sidste Gang Kaare Naume talte om det samme, svarede Ulf: „Du er god af Hjertens Grund, Kaare Naume, og Du skal have Huset, Skogen og Marken, naar jeg er død. Jeg tror nok, Joel Snøva vilde nikke til det, om han kunde høre det. Men naar vi endnu engang skal tale om det, Du netop sagde, saa skal Du vide, at jeg er glad, hver Gang Du kommer; men ellers vil jeg være uden Dig. Hvad jeg før har sagt, siger jeg endnu engang: jeg vilde ikke synes om at Du vaaged over mig, som over en døende. Og tillige

er jeg ræd for at Du kunde komme til at kjede Dig, for det kunde vare længe."

Kaare Naume takked med Glæde for hvad Ulf Ran gav ham i Arv, og tillige forundred han sig over, hvor godt Ulf nu talte. Han havde ikke talt saa godt paa længe. Det vilde maaske alligevel være faafængt at sidde over ham.

Men ikke sjeldent blusser Livet ligefør Døden, ligesom en Ildslue, der nogle Gange sender et Lys op, før den slukner.

Disse Ord til Kaare Naume var et Lys, og hvad der hændte hin Uvejrsnat lige før han døde var ogsaa et Lys; men større og skjønnere; omend det tillige tydeligt viste, hvor han var fangen af Jorden.

Han kjendte en Dag Varsel mod et stort Uvejr. Ved Kveld gik Solen ned i Skyer, og lidt efter faldt det første Mørke. Det brummed i Kvelden. Hvad var det? var det Skogen, der raabte, var det Mørket, var det Dødsvargen?

Mod Øst løfted Maanen sig, og den trak om sig en stor Ring. Det blev stille; thi nu vilde noget komme. Og Taagen kom og skjulte Skogen. Men det var fremdeles stille: det var ikke Taagen, det gjaldt; noget større

vilde komme. Imens slukned de sidste Stjerner, og Maanen slukned.

Da kom noget strygende langs med Jorden. Og Skyerne deroppe rørte sig: Det store Uvejr kom, og alt, hvad der var i Pagt med det, gav sig tilkjende. Vargen hylte sin Sorg i Skogen, mørke Fugle sang Rædsel fra Uren. Der blev stor Helg for det Liv, der har Kummer.

Ulf sad stille og mærked Uvejret stige. Hans halvlukkede Øjne blev større, mens han stirred ud i Taagen og i Mørket. Han blev mere og mere urolig, han rejste sig og lytted, og noget som et Raab steg fra hans Bryst. Og da Stormen blev altfor vældig og rysted ham, der han sad, saa svared han pludselig, et langt, vredt Raab. Og han krøb knurrende ud af Døren, rev med sine Negle i Jorden og rysted sit lange, hvide Haar, der ligned en Dyremanke. Han saa Havet og Markerne og Bjergene og han blanded sin Røst med Uvejrets og sit Raab med Jordens: „Ja, det er som I siger, jeg kan ogsaa vidne, usle Magter raader, jeg kan ogsaa vidne, jeg kan ogsaa true!“ Stormen svared ham, idet den kom ham tungt forbi. Og han raabte til den, lange, vrede Raab: „ja, ja, jeg kan vidne, usle Magter raader, skjændigt er Jor-

dens Liv!“ En vældig Hulken rystèd hans Legeme, der han krøb om og raabte sammen med Uvejret og Elementerne . . .

Men omsider stilned det omkring ham. Stormen kom kun i dumpe Suk, Morgnen nærmed sig, Solen kom, de sidste Uvejrsskyer bredte Purpur for den nye Dag. Og Dagen kom som en taalmodig Prøven paa Ny og med Glæde over det fagre, som var. Og da Dagen helded, faldt Stilheden dobbelt dyb. Lyset veg, og Kveld kom, og tilsidst kom Natten og tog det hele i Favn.

Da sad han stille og stirred mod Himlen. Han mærked selv, at nu svandt Livet og Døden nærmed sig. Og noget brød pludselig frem, som længe havde ligget skjult. Han saa alle Dage glide sig forbi, hurtigt og klart. Han raabte som en Fugl, der kurrer, naar noget kom, som han kjendte: han saa Sara nærme sig, og hendes blege Ungdom rørte hans Hjerte, han saa Egil, der vinked, mens han drog ud paa Havet, og han saa Ethel stirre mod Mørket med de smerterige Øjne. Og alle strakte de sine Arme mod ham, idet de gled ham forbi.

Sidst saa han Joel Snøva, der talte rolige Ord til ham, og han syntes ogsaa at skimte Kaare Naume, staaende ham ganske nær.

Men den lille Lap var tilstede. Han var kommen og havde fundet Ulf Ran døende. Han støtted nu Ulfs Hoved og væded hans Læber med Vand, og han lukked de Øjne, der stirred efter Himmelsynet, de nylig havde haft.

Som Livet var kommen til Ulf Ran lig en Morgen, der langsomt letter sig og gaar over til Dag, saaledes kom Døden til ham lig en Kveld, der faar tættere og tættere Skygger og omsider gaar over til Nat.

